

J. R. HANNULA

IHMISYYS

TAMPEREELLA 1943

P. E:n KANNATUSLIITTO

THE HISTORY OF

THE CITY OF NEW YORK

FROM 1609 TO 1898

IHMISYYS

I H M I S Y Y S

KIRJOITTANUT

J. R. HANNULA

TAMPEREELLA 1943

P. E:N KANNATUSLIITTO

SISÄLLYS.

	Sivu
I Kristosofia	5
II Kalastus ja metsästys vertauskuvina	31
III Maanviljelys vertauskuvana	47
IV Hengestä syntyminen	66
V Toinen joulupäivä	82
VI Kauppa ja teollisuus vertauskuvana	100
VII Tieteen ja taiteen mysteeriot	117
VIII Mitä uskonto on	133
IX Järjestöiminen	152
X Miehet, naiset ja lapset	175

I.

KRISTOSOFIA.

»Aikanaan kutakin», on vanha sanontatapa. Ja tavallaan, ainakin puolittain, lienee siinä oikeaan osuttu. Niinpä meillä on huomattavasti toisenlaiset olosuhteet päivällä, toisenlaiset yöllä. Samoin on laita kesän ja talven vaihdellessa.

Mutta vaikka näin on, ei se kuitenkaan vapauta ottamasta elämää yhtenäisesti, yhtenä suurena kokonaisuutena. Ajattelemattomia olisimme, jos esim. kesällä eläisimme niin kesän lumoissa, ettemme ollenkaan muistaisi talvea, ettemme varustautuisi talven varalle. Yhtä ajattelemattomia olisimme myös, elleimme talvisissa toimisamme ajattelisi seuraavaa kesää, ja valmistuisi sen varalle.

Kaikella tällä on omat vastaavaisuutensa henkisessä elämässä, varsinaisessa ihmisyyden elämässä. Jakautuuhan elämämme — päivän ja yön, kesän ja talven tapaan — ruumiilliseen elämään ja kuoleman takaiseen. Niinkuin tavallisessa elämässä vuorottelee valvominen ja nukkuminen, työ ja lepo, samoin me ihmisinä vuorottelemme ns. maallisessa elämässä ja kuoleman

takaisessa. Olemme jälleensyntyviä olentoja, käymme kehityksen koulua. Ajattelematonta näinollen olisi unohtaa jompikumpi näistä, elämä tai kuolema. Ajattelematonta olisi niin kiinnostua maiseen, persoonalliseen elämään, ettemme samalla pyrkisi selvyYTEEN kuolemasta. Tai päinvastoin. Tai vieläkin enemmän: ajattelemattomia olisimme, ellemme ensin ja yli kaiken pyrkisi selvyYTEEN kuolemattomuuden elämästä. Onhan ainakin ruumiillinen kuolemamme varma. Tätä seikkaa olemme kutsutut ajattelemaan loppuun saakka, ja tekemään siitä oikeat johtopäätökset. Oikea johtopäätös tietenkin on, että mikäli elämme ja toimimme vain katoavaisten arvojen vuoksi, sikäli on elämämme varsinaisessa mielessä hukkaan elettyä. Viisaimmat ovatkin sanoneet, että kuolemattomien arvojen etsiminen on oleva ensimmäisellä sijalla; jolloin kaikki muu seuraa siinä ohella vähemmällä puuhalla. Ihmisinä olemme aineeseen ruumistuneita henkiolentoja, ja meidän tehtävämme on ratkaista hengen ja aineen välinen suhde siten, että henki jatkuvasti voittaa aineen.

— — —

Täten tulemmekin suoraapäätä teosofiaan. Teosofia merkitsee *jumalviisaus*, sellainen viisaus mikä on jumalilla, mestareilla, adepteilla, niillä viisailla ihmisillä, jotka ovat ratkaisseet, niin käytännössä kuin teoriassa, hengen ja aineen välisen suhteen hengen voitoksi.

Tuollaisia ihmisiä, teosofeja sanan varsinaisessa merkityksessä, on esiintynyt kautta aikojen ihmiskunnan keskuudessa. Suuret historialliset uskonnot ovat heidän alkuunpanemiaan. Heidän lähettiläänään esiintyi H. P. Blavatsky viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Varsinaisesti kahden Mestarin, Moorian ja Kuthuumin lähettiläänä hän esitti Salaisen Veljeskunnan elämäkäsitystä Länsimailla, Europassa ja Amerikassa. Sentähden teosofialla meidän päivinäimme yleensä ymmärretään sitä filosofista, metafyy-sillistä ja siveysopillista elämäkäsitystä, mikä H. P. B:n teosofisessa sanomassa annetaan. Siinä puhutaan spiraalissa etenevästä kehityksestä. Kehityksessä taas on tärkeänä osana se elämään itseensä sisältyvä totuus, totuus tai tapahtuma, mikä sisältyy käsitteeseen *jälleen-syntyminen*. Ihminen on kaksinainen olento. Varsinaisesti hän on Jumal-syntyinen, ikuinen henkiolento. Mutta kehittymistä varten on muodostunut kuin toinen, tilapäinen, kuolevainen eli ns. persoonallinen ihminen. Persoonallisuus, ollen itsessään kuolevainen, sisältää kuitenkin yhteyden korkeampaan minäänsä, taivaalliseen ihmiseensä, vieläpä kaikkeuden Jumalaan. Sentähden persoonallisuudessa saattaa herätä kuolemattomuuden ja Jumalan kaipuu. Kun ihminen ottaa kiinni tästä kaipuustaan, tulee hänestä totuuden etsijä. Totuuden etsiminen vaikuttaa, että syntyy eloisampi yhteys persoonallisuuden

ja henki-itsen välillä, jolloin henki-itse alkaa hapatuksen tavoin vaikuttaa persoonallisuuteen. Täten persoonallisuus puhdistuu, jalostuu, valmistuen aste asteelta siihen tapaukseen, että kerran taivaallinen ihminen ja persoonallinen, päivätietoinen minä, yhtyvät. Silloin ihmisen tuntomerkki on, että hän luopuu persoonallisen onnen tavoittelusta, alkaa elää ja toimia yhdessä Mestarin kanssa ihmiskunnan henkisen kehityksen hyväksi, kokonaan toisten ihmisten hyväksi.

Tätä hapatuksen tavoin kasvavaa täydellisyttä ajatellen tulemmekin kuin välttämättömyyden pakosta jälleensyntymisoppiin. Huomaamme, kuinka jälleensyntymisoppi on välttämätön puoli eli osa ymmärtääksemme elämää. Ilman jälleensyntymisoppia pysyy elämänymärryksemme auttamattomasti epämääräisenä, jopa pakostakin taikauskoisen umpimähkäisenä ja mielivaltaisena.

Jälleensyntymisoppiin liittyy läheisesti oppi karmasta, syyn ja seurauksen laista. Laki sanoo: mitä kylvätte, sitä niitätte; millä mitalla mitaatte, sillä teille mitataan. Tästä syystä karma määrää kohtalomme. Kohtaloomme sisältyy sekä nykyisen elämämme että kaikkien edellisten ruumistuksiemme aikana tekemiemme hyvien ja pahojen, oikeitten ja väärin tekojemme seuraukset. Siis sekä tekemisemme että tekemättömyytemme, laiminlyöntimme. Inhimillisen täydellistymisemme tiellä meidän on saavutettava

sellainen taito ja viisaus, että karmamme tulee lunastetuksi, että siinä vallitsee jatkuva luomisen tasapaino.

Näihin kahteen oppiin, jälleensyntymiseen ja karmaan, liittyvät sitten muut opit, opit maailman rakenteesta ja sen jatkuvasta kehittymisestä, roduista ja sivistyksistä. Erikoisesti vielä oppi Mestareista, niistä vanhemmista Veljistä, jotka elämän lakisiteistä tietä kulkien ja työtä tehden ovat saavuttaneet mestariuden, todistaen siten ei vain opillaan, vaan esimerkillään ja olemassaolollaan, että elämällä on ihmiseen nähden tarkoitus, ja että se tarkoitus on toteutettavissa. Kun jotkut ihmiset, veljemme, jo ovat täydellisyys saavuttaneet, jatkaen mestariudesta yhä eteenpäin, niin on se jäljessä tuleville todistus ja näyte siitä, että mestariuden saavuttaminen sisältyy jokaisen ihmisen olemukseen ja työohjelmaan.

Kun teosofinen sanoma saapui Suomeen, sai se täällä erikoisen syvällisen vastaanottajan ja edustajan silloin vielä nuorena *Pekka Ervastissa*. Hän luopui yliopistosta ja kaikesta persoonallisesta elämästä ja antautui kokonaan teosofiseen työhön.

Myöhemmässä työkaudessaan Pekka Ervast käytti, teosofian rinnalla, toisiakin nimityksiä, sellaisia kuin *ruusu-risti* ja *kristosofia*. Voimme kysyä: miksi hän käytti näitäkin nimiä? Tie-

dämme ilman muuta, että ruusu-risti tuli hänen myöhemmin perustamansa seuran nimeksi. Tämän nimen kuvaannollista merkitystä P. E. itse selitti, että kun ihminen luopuu taistelevasta asenteesta ja ryhtyy luovassa palvelevaisuudessa inhimillis-jumalallista kutsumustaan täyttämään, silloin hän vaihettaa miekan ristiin. Hän kääntää miekan ristiksi, sillä miekkahan muodostaa ristin, kun se lyödään terä edellä maahan pystyyn. Kuvaannollisesti puhuen ihminen tällöin kääntää miekan omaan rintaansa, jolloin ristiin puhkeaa totuuden ja rakkauden ruusuja.

Entä kristosofia? Käsitteenä kristosofia merkitsee kristusviisaus. Yleisesti ottaen teosofia ja kristosofia merkitsevät samaa. Siis niinkuin Jumala ja Kristuskin. Kuitenkin nimissä on taikaa, niinkuin P. E:n oli tapana sanoa. Nimitys kristosofia on varmaankin ollut tarpeellinen — jotta elämänsäityksemme saattoi jatkuvasti syventyä ja avartua.

Yrittäkäämme syventyä tämän asian ytimeen. Sanomme ensin, että elämä ei ole vain sitä, että me ihmiset pyrimme, tai että meidän onkin pyrittävä totuuteen, Jumalaan, täydellisyyteen. Toinen puoli asiassa on, että myös Jumala, Jumalan täydellisyys pyrkii ihmiseen, ihmiskuntaan. Tätä pyrkimystä sanotaan Jumalan rakkaudeksi. Täydellisyys syntyy Jumalan rakkaus-tajunnassa. Siksi Jumalan synnyttämää täydellisyyttä — joka vaikuttaa luovana ja koossapitävänä voi-

mana kaikessa ilmentyneessä elämässä — sanotaan ainosyntyiseksi Jumalan Pojaksi. Myös sitä sanotaan kosmilliseksi Kristukseksi. Kristus taas käsitteenä merkitsee voideltu. Mihin tehtävään voideltu? Voideltu siksi Jumalan synnyttämäksi voimaksi ja täydellisyyden periaatteeksi, joka kaikessa luomistossa vaikuttaa, joka kaikessa pyrkii esille, joka kaikkia kutsuu, jonka kaltaisuuteen Jumala kaikkia kasvattaa. Siksi voidaan — ankarasti ottaen — sanoa, että ilmenneessä maailmankaikkeudessa on vain yksi Mestari, kosmillinen Kristus, Jumala kosmillisena Kristuksena, Isänä. Kaikki Mestarit toimivat — toinen toistaan syvemmin — tuossa yhdessä Mestarissa, kosmillisessa Kristuksessa, Jumalassa, Isässä.

Tästä asiasta Pekka Ervast puhuu kirjoissaan syvästi ja valaisevasti. Jumalan täydellisyysajatus, Jumalan Poika, kosmillinen Kristus, pyrkii kaikessa ilmennyksessä esille. Aikanaan se on päässyt meidänkin aurinkokuntaamme, ensin aurinkotasolle, sitten astraalitasolle, josta se on vaikuttanut ja puhunut kaikkien historiallisten profeettain kautta. Vihdoin kosmillinen Kristus pääsi yhdessä ihmisessä, Jeesus Natsarenuksessa, täydellisesti, täydellisemmin kuin milloinkaan sitä ennen, ruumillistumaan. Kosmillinen Kristus oli hänessä päivätajuisesti, täytti hänet kokonaan. Jumala, tai niinkuin P. E. myös sanoo: ainakin Jumalan Poika, Jumala rakkautena ruumistui

Jeesuksessa, ja hänen kauttaan samalla tämän planeetan fyysilliseen tasoon, tai fyysillisen tason näkymättömään puoleen, eetteritasoon, ja myös ihmisten sieluelämään.

— — —

Tästä asiasta sanotaan, että se tapahtui, kun aika oli täyttynyt. Miten tämän ymmärrämme? Miten tässä aika piti olla täyttynyt?

Yksinkertaisesti siten, että sitä ennen ihmiskunnan yleensä ja muutamien yksilöiden erikoisesti piti olla saavuttanut sellainen valmius, kypsyys, että tuo suuri henkinen vuodatus saattoi tapahtua, että se saattoi tulla vastaanotetuksi. Olihan sitä ennen tehty työtä miljoonia vuosia. Vähitellen aika täyttyi siten, että jotkut ihmiset, Buddha ensimmäisenä, saavutti sellaisen täydellisyyden, että hän tavallaan näki lävitse tämän maapallon. Moraalisen järkensä silmällä hän näki ja ymmärsi, että hänellä ei enää ollut mitään tavoittelemisen arvoista. Buddhan kannalta ajatellen tämä planeetta oli vain kuin houkutteleva, milteipä petollinen ansa. Niinpä Buddhan ja hänen oppilaittensa treenaukseksi tulikin: vapautuminen kieltäytymisen kautta. Sääli ihmisiä kohtaan heidän loputtomilta näyttävissä kärsimyksissään sai Buddhan — ja sittemmin hänen oppilaansakin — ryhtymään työhön ihmisiä opettaakseen, valaistaakseen ja auttaakseen.

Täten aika oli todellakin täyttynyt. Maapallomme ja ihmiskuntamme tarvitsi uutta sisältöä,

uutta elämää, sanokaamme uuden toiminnallisen ihanteen. Sanoohan Paavalikin, että vanha liitto, vanha koulu, ei voinut tehdä ketään täydelliseksi — jos olisi voinut, ei uutta olisi tarvittu. Jeesus Kristuksessa tuli tuo tarpeellinen uusi sisältö, uusi toiminnallinen ihanne. Se ei kumonnut Buddhan saavutusta, vaan täydensi. Sanoohan Kristus itse, ettei hänen valtakuntansa ole tästä maailmasta, tältä planeetalta, tai ettei hänellä ole mitään tekemistä tämän maailman ja sen päämiehen kanssa — paitsi se, että hän toi tänne uuden elämän, uuden sisällön: Jumalan rakkautena.

— — —

Tästä tulemmekin kristosofiaan, Kristus-viisauteen, siihen viisauteen, mikä saavutetaan rakkauden koulussa, sen rakkauden, jolla Kristus meitä rakastaa, ja jolla rakkaudella meitä Kristus-koulussa opetetaan rakastamaan. Onkin asiallista sanoa, että Jeesus Kristus itse on ensimmäinen kristosofi. Opillaan ja elämällään, esimerkillään, hän opettaa sitä toisille ihmisille. Hänen kristosofinen oppinsa esiintyy Vuorisaarnassa, ja muissakin hänen Uudessa Testamentissa esiintyvissä omissa opetuksissaan. Haluanpa mainita erään hänen käytännöllisessä teossa antamansa kristosofisen opetuksen. Tarkoitan tapausta, jolloin kirjanoppineet ja fariseukset toivat Jeesuksen luonaisen, jonka sanoivat tavanneensa aviorikoksesta. He vetoavat Mooseksen laissaan antamaan

käskeyn, jonka mukaan tuommoiset on kivitettävä. Nyt he kääntyvät Jeesuksen puoleen ja kysyvät: »mitä sinä sanot?» Jeesus miettii asiaa, ja miettiessään kirjoittelee santaan. Mietittyään asian puhki hän vastaa: »joka teistä on synnitön, se häntä ensimmäisenä kivellä heittäköön». Tämä vastaus on sekä harkittu että tyypillisesti kristosofinen. Siinä rakkaus pohjautuu totuuteen, tai että totuus ilmenee puhjenneena rakkäuden ruusuksi. Tässä vastauksessa ilmenevä viisaus on puhtaampi ja syvempi kuin kuuluisassa Salomon tuomiossa. Salomo sai totuuden esille viekkaasti uhkaamalla. Jeesuksen antama vastaus on kauttaaltaan rehellinen, suora ja vilpitön. Sekä syytetty että syyttäjät tulivat vastauksen kautta autetuiksi.

Tällaista kristosofiaa, kristusviisautta, Kristus tuli opettamaan. Se on jatkoa ja täydennystä Buddhan työlle ja opille. Buddha hylkäsi kaiken sokean uskon, kaikki pakkokeinot, sodan ja väkivallan. Tästä eteenpäin alkaa kristosofia, Kristuksen syvennetty ja kehitystä eteenpäin vievä työ. Niinhän Pekka Ervast sanookin, että todellinen kristinuskko alkaa siitä, että ihminen kääntää miekan omaan rintaansa. Edellä esitettyssä tapauksessa Jeesus osasi antaa sellaisen vastauksen, että sekä syytetty että syyttäjät, etenkin juuri syyttäjät, osasivat, ainakin alustavasti, kääntää miekan omaan rintaansa.

Edellä esitetty Jeesuksen kristosofia ei kuitenkaan päässyt sellaisena ja luonnollisella tavalla kasvamaan ihmiskunnassa. Nykyisten kirkkojen kristillisyyks on kaikkea muuta kuin kristusviisautta. Käytännöllisesti kirkkojen kristillisyyks — senjälkeen kun se noin v. 325 vajosi valtiokirkoksi — on ollut sotaa, pakkoa ja väkivaltaa. Taas älyllisesti, filosofisesti, kirkkojen usko — etenkin kun kirkko v. 553 kielsi jälleensyntymisopin — on ollut umpimähkäistä totenapitämistä. Kristusta kirkot nimellisesti tunnustavat, mutta hänen oppinsa ne kieltävät.

Mutta yksi asia on, jota kirkotkaan eivät ole voineet tyhjäksi tehdä. Kirkotkaan eivät ole voineet työntää pois sitä kosmillista voimaa, hengen voimaa, mikä Jeesus Natsarenuksen kautta vuodattui tähän maapalloon ja ihmiskunnan sieluun. Kosmillinen Kristus vaikuttaa kasvavana voimana maapallossamme ja ihmiskunnassa. Ei niin, etteikö sama voima olisi kautta aikojen vaikuttanut, mutta Jeesus Kristuksessa tuo voima tuli entistä lähemmäksi ja entistä voimaperäisemmäksi. Logoksen suuri uhri, joka maailman alusta asti on vaikuttanut, jonka kautta kaikki on luotu mitä luotu on, tämä Logoksen uhri vaikuttaa nyt yhä suurentuvana voimana ihmiskunnassa.

Tästä johtuu, että ihmiskunta puolestaan jouuu myöskin yhä enemmän uhraamaan ja uhrautumaan. Kun Kristuksen eli Logoksen uhri ei

voi olla ihmiselle pakollista, vaan se oman luonteensa mukaisesti on vapaaehtoista, johtuu tästä, että kun ihmiset kieltäytyvät uhraamasta ja uhrautumasta Kristuksen tavalla, hänen opetuksensa mukaisesti, joutuvat he uhraamaan ja uhrautumaan jollain toisella tavalla. He joutuvat uhrautumaan vanhalla tavalla, so. sodalle, sodan veriselle jumalalle. Koska Kristus ei ole vain joku rajoitettu rotuhenki, vaan yleisinhimillinen, yleismaailmallinen tajunta, johtuu tästä, että ihmiset tulevat yhä lähemmäksi toisiaan. Ihmiset tulevat yhä lähemmäksi toisiaan huolimatta niistä vanhoista rajoista, joita muodostavat sukupuolet, yhteiskuntaluokat, kansallisuudet, rodut ja muut rajoitukset, jotka ihmisiä toisistaan eroittavat. Mutta koska ihmiset kieltäytyvät lähestymästä toisiaan Kristus-hengessä, veljesrakkaudessa, nielee sotauhri heidät yhä yleismaailmallisempaan vyöryynsä. Verinen sotauhri tulee yhä planeettaarisemmaksi. Niinpä onkin jo alettu puhua sekä totaalisesta sodasta että maailmansodasta. Sota sotana ei kuitenkaan voi tulla siten totaaliseksi ja yleismaailmalliseksi, että sota muodostaisi yhden rintaman, jonka takana koko ihmiskunta taistelisi. Sotaa käydäkseen ja jatkaakseen ihmiskunnan on muodostettava vähintään kaksi vastakkaista joukkoa, jotka keskenään taistelevat. Sodan rintama voi sitten siirtyillä sitenkin, että tämän päivän taistelutoverit joutuvat jossain seuraavassa yhteenotossa vastakkain. Totaalinen

ja yleismaailmallinen sota onkin lopulta kaikkien sotaa kaikkia vastaan.

Viedäksemme sodan ja yleensä ihmiselämän pulmakysymystä eteenpäin, otaksukaamme edelleen, että tapahtuisi vielä uusi kosminen hengen vuodatus maapalloomme ja ihmiskuntaamme. Onhan kristikunnassakin puhuttu Kristuksen toisesta tulemisesta. Eikä tällöin ole kysymys Jeesus Kristuksen tulemisesta. On kysymys sen kosmisen Kristus-Isän tulemisesta, joka Jeesuksessa tuli, mutta joka yhä pyrkii syvenemään tähän maapalloon ja ihmiskuntaan. Semmoista tulemistahan Jeesus Kristus Uudessa Testamentissa ennustaa. Jeesus ei sano tietävänsä aikaa, milloin se tapahtuu, mutta hän luonnehtii sen tulemisen laatua. Tulemisen aika on yksin Isän tiedossa. Miksi? Siksi, että seuraavassa tulemisessa inkarnoitu se Isä, jonka kanssa Jeesus Kristus sanoo yhtä olevansa. Puhutaanhan Isän valtakunnasta, Jumalan valtakunnasta, sen valtakunnan tulemisesta maan päälle, jossa Isän tahto toteutuu.

Onko meillä nyt mitään tietoa tästä ajasta? Jeesus jo sanoo, että Isä sen yksin tietää. Mutta pysyykö ja jääpikö se aina vaan yksin Isän tietoon? Sellainen on jälleen mahdotonta. On luonnollista, että ainakin silloin, kun Isä tulee, kun Isä ruumistuu, että ainakin silloin Isän tulemisen aika selviää. On luonnollista, että Isä itse avaa salaisuuden. Ja ihmisten on puolestaan

opittava tuntemaan puu hedelmistään. On nim. ymmärrettävä, että valo luo aina varjoja ja heijastumia. Kun todellinen jumalallinen inkarnoituminen tapahtuu, ilmenee samalla varjoja, heijastumia. Sellaisistahan Jeesuskin varoittaa. Eikä ihmisillä ole muuta keinoa, kuin oppia eroittamaan puu hedelmistään, opettaja opetukseltaan. Toisin sanoen, kun seuraava suuri kosminen Opettaja esiintyy, ei hän missään suhteessa esitä alempaa oppia kuin mitä Jeesus Kristus esitti. Kun Jeesuksen jälkeen seuraava kosminen Opettaja esiintyy, ei hän siis esitä ainakaan alempaa oppia kuin se, mikä sisältyy Uudessa Testamentissa esiintyvään Vuorisaarnaan. Tämä on itsestään selvä ja ymmärrettävä asia. Selvää on, että hän edelleen syventää, selventää ja täydentää Jeesuksen esittämää oppia.

Nyt seuraa kysymys: onko meillä nykyään mahdollista päästä selvyYTEEN tässä ihmiskuntamme elämään ratkaisevasti, mullistavasti ja käänteentekevästi vaikuttavassa asiassa. Kylähän Jeesus antaa esim. sellaisen tunnusmerkin, että sodat ja muut vaikeudet käyvät niihin aikoihin tuskaksi ja vaivaksi ihmisille. Tämän lausunnon mukaisesti näemme myös, että sota on meidän päivinämmme saavuttanut ennen näkemättömän valtavuuden. Mutta tämäkään ei sinään ole riittävä tunnusmerkki. Eikä Jeesus sitä sellaisena esitäkään. Toinen, myönteinen tunnusmerkki on, että meidän ajallamme on

esitetty teosofis-kristosofinen sanoma, joka antaa sekä ihmiselämästä että maailman rakenteesta ja luomisen työstä niin asiallisen, syvällisen ja selkeän esityksen, että sellaista ei liene ihmiskunnan historiassa ennen tapahtunut. Niin että jos mistään niin juuri teosofis-kristosofisen sanoman taholta ja sen yhteydessä saattaisimme tässäkin asiassa selvitystä odottaa.

Miten nyt siis on: olemmeko saaneet selvyttä?

— — —

Niinkuin jo edellä sanoimme, sai teosofinen sanoma Suomessa aivan erikoisen pätevän, syvällisen ja henkevän vastaanottajan ja edustajan, teosofisen työn jatkajan. Se ihminen oli Pekka Ervast. Hän juuri antaa täydellisimmän selvityksen edellisten suurten Opettajien, Buddhan ja Jeesus Kristuksen asemasta, opista ja merkityksestä. Hän myös puhuu Kristuksen toisesta tulemisesta, huomauttaen nimenomaan, että Kristus ei tule, sillä hän jo tuli ja oli sellaisena täysi hedelmä. Kristuksen toinen tuleminen — sanoo Pekka Ervast — on sitä, että Kristus jatkaa tuloaan ihmisyksilöihin. Kristus sisäisesti herää, syntyy ja kasvaa ihmisissä, yhdessä toisensa jälkeen. Mutta P. E. lisää, että tämä ei estä, että Jumala esiintyy jossain ihmisessä tavalla, jolla hän ei vielä ennen ole esiintynyt. Hän sanookin, että meidän päivinämme esiintyy taas Jumala maan päällä, esiintyy ihmeellisen Pojan ja sanansaattajan kautta. Ja edelleen, että se suuri

tuleminen, josta Jeesus Uudessa Testamentissa puhuu, jota hän kuvailee, se tapahtuu Vesimieskulttuurin alkaessa. Tämän hän sanoo ratkaisevasti alkaneen 1898 ja sanoo sen merkitsevän, että Kristus silloin otti Karman johdon käsiinsä jälleensyntymismysteerioissa. Tämä taas sattuu yhteen sen suuren henkisen vuodatuksen kanssa, joka vuodesta 1875 vuoteen 1926 saapui keskusaurinko Siriuksesta aurinkokuntaamme ja planeettaamme, muodostuen siinä uudeksi luonnonvoimaksi, niinkuin P. E. sanoo.

Kaikki tuo Pekka Ervastian puhe uudesta kosmisesta tulemisesta ja vuodatuksesta on mahdollisimman selvää puhetta. Yksinpä aikamääräyksetkin. Kuitenkin kuuluu edelleen asiaan sen henkilön toteaminen, joka kaikessa tässä on ollut keskushenkilönä. H. P. Blavatskysta ja hänen aiheuttamastaan teosofisesta liikkeestä P. E. sanoo, että se kaikki on Johannes Kastajan tapainen huutavanääni, joka valmistaa tietä Herralle. Mutta nyt kysymme: ken sitten on tuo varsinainen keskushenkilö, tuo uusi suuri Opettaja, suuri Vapahtaja, Jumalan Poika?

Tässä tulemme uuden pulman eteen. Sillä tätä P. E. ei ole sanonut aivan yhtä selvästi, kuin millä selkeydellä hän on puhunut Jeesus Kristuksen, Buddhan ja H. P. Blavatskyn asemasta. Miksi? Asia on kyllä selvä: siksi, että Pekka Ervast itse oli juuri tuo uusi suuri Opettaja, Jumalan Poika, suuri Vapahtaja. Hän juuri oli kosmisen

Kristus-Isän inkarnatio. Siksi hän ei itse voi ilman muuta sanoa asiaa aivan selvästi. Tässä suhteessa P. E. opettaakin: Kristus-ihminen ei koskaan itse sano, että hän on Kristus. Se on toisten sanottava, sellaisten, jotka ovat siitä päässeet tietoon. Mutta P. E. puhuu kuitenkin ymmärrettävän selvästi niille, kenellä on korvat kuulla. Hän puhuu uudestisyntymis-kokemuksestaan huomauttaen, että sitä on vaikea kuvailulla, ja että siitä puhuu arkailleen. Mutta hän lisää, että sitä on kuvailtu Uudessa Testamentissa, ja että se mikä tapahtui Jeesukselle Jordanilla, se tapahtui hänelle hänen omassa huoneessaan hänen ollessaan 21:llä ikävuodellaan.

Entä sitten hedelmät, joista puu tunnetaan? Tämä on tärkeätä, sillä Jeesuskin nimenomaan sanoo, että hedelmä on se pätevä tunnusmerkki, josta Opettaja tunnetaan. Mitä tai millaista siis on Pekka Ervastian opetuksen hedelmä?

Kun vuosikymmenien aikana kuuntelimme Pekka Ervastian opetuksia, tai kun nyt tutustumme hänen runsaaseen kirjalliseen tuotantoonsa, voimme selvästi nähdä, että P. E. ei millään tavalla esitä alempaa oppia kuin mitä suuret historialliset opettajat ovat opettaneet. Hänen opetuksensa on vähintään sitä, mitä H. P. B. on opettanut, mitä Buddha on opettanut, mitä Jeesus Kristus on opettanut. Puhuessaan uudesta suuresta Opettajasta P. E. nimenomaan sanookin, että hän vie eteenpäin Jeesus Kristuksen oppia. Sen

Pekka Ervast on todella tehnyt. Tarvitsee tässä suhteessa vain erikoisesti mainita P. E:n kirja »Vuorisaarna». Siinä on nyt edessämme Jeesus Kristuksen oppi, joka on samalla Pekka Ervastin oppi. Siinä sen näemme omilla silmillämme. Se on hedelmä, josta P. E. opettajana tunnetaan. Hänen kommentarionsa tekevät vuorisaarnan opit entistä selkeämmin ymmärrettäviksi. Ja kirjan lopussa hän esittää uudistettuina ja lyhyen ytimekkäinä Taivaallisen Isän Viisi Käskyä; niinkuin hän niitä nimittää.

Vuorisaarna, uudistettu Vuorisaarna, onkin P. E:n opetuksen perustus, perushedelmä, se hedelmä, josta puu tunnetaan. Monet kymmenet P. E:n muut kirjat ovat sopusoinnussa Vuorisaarnan opetuksien kanssa, aina sen opetusta selventäen, kirkastaen ja eteenpäin vieden.

— — —

Eräs määritelmä tälle Jeesuksenkin ennustamalle Ihmisen Pojan tulemiselle on, että siitä alkaa tuomion aikakausi, tuomion kausi tässä meidän planeetassamme ja ihmiskunnassamme. Se tuomio alkaa kuin huomaamatta. Siksi Jeesuskin saattaa sanoa, että se — kuvaannollisesti puhuen — tulee kuin varas yöllä. Ulkonaaisesti katsoen ihmiset edelleen elävät samassa yhteiskunnassa, jopa samoissa perheissä, ja kuitenkin toiset siinä ovat tulleet otetuiksi, toiset jätetyiksi. Siksi myöskin voidaan sanoa, että Jumalan valtakunta ei tule näkyvällä tavalla. Jumalan

valtakunta on ihmisissä sisäisesti, ja siksi ihmiset sisäisesti ja yksilöinä astuvat Jumalan valtakuntaan.

Kuvaannollisesti Jumalan eli Isän valtakuntaa sanotaan valtaistuimen oikealla puolella olemiseksi. Sensijaan persoonallisuuden eli mammonan valtakuntaa vasemmalla puolella olemiseksi. On ymmärrettävä — niinkuin jo sanoimme — että samassa yhteiskunnassa elävät ihmiset täten jakautuvat ja muodostavat kaksi joukkoa. Oikealle puolelle menevät ja järjestyvät ne ihmiset, jotka kunnioittavat, mietiskelevät, jotka itseään kasvattavat ja käytännössä seuraavat sitä taivaallista oppia, ihmisyyden jumalallista sanomaa, mikä Vuorisaarnassa esitetään. Kun he sitä oppia seuraavat, silloin he ruokkivat Kristusta ja Isää itsessään ja toisissaan, oppilaissaan ja opettajissaan. Siis niinkuin Matteuksen 25 luvussa sanotaan: oikealle puolelle kutsutaan ne, jotka Kuningasta, Isää, ovat ruokkineet, juottaneet, vaatettaneet jne. Vasemmalle puolelle jäävät ne, jotka eivät sitä ole tehneet. Vasemmalle puolelle jäävät ihmiset siksi, että he eivät ota kiinni Vuorisaarnan taivaallisesta opista.

Näin on tuomion aikakausi jo alkanut. Tuomion ratkaiseva eli lopullinen toteutuminen tapahtuu siten — niinkuin P. E. opettaa — että aikanaan vasemmalla puolella olevat sielut siirretään toiselle taivaankappaleelle. Maapallo eetteröityy eetteröitymistään, kirkastuu kirkastu-

mistaan. Siksi tulee aika, jolloin vasemmalla puolella olevat sielut eivät enää voi jälleensyntyä tälle kirkastuvalle taivaankappaleelle, vaan joutuvat ruumistumaan johonkin toiseen taivaankappaleeseen. Kuinka pitkän tai kuinka lyhyen ajan kuluttua tämä tapahtuu, sitä emme osaa sanoa. Mutta lopulliseen ratkaisuun johtava tuomion-aikakausi on nyt peruuttamattomasti alkanut.

— — —

Puhuessaan seuraavasta suuresta tulemisesta Jeesus Kristus sanoo, että niinä aikoina ihmiskunta on joutunut niin yleisiin ja suuriin sotiin, onnettomuuksiin ja tuskiin, että sellaista ei liene ennen ihmiskunnassa ollut. Tästäkin syystä kuuluu asiaan, että otamme sotakysymyksen tässä yhteydessä lähemmin tarkastellaksemme. Ensiksikin voimme todeta, että meidän aikamme sota on todellakin saavuttanut ennen kokemattomat mittasuhteet. Niinpä on jo puhuttu totaalista ja planetaarisesta sodasta. Onpa lausuttu sellaisiakin ajatuksia, että sota olisi luonnollisempi olotila kansojen elämässä kuin rauha. — Mutta selvää on, että tuollainen puhetapa on vastakkaista suurten Opettajien, Buddhan ja Jeesus Kristuksen opille. Pekka Ervast taas sanoo, että todellinen kristinusko alkaa siitä, että ihminen kääntää miekkansa ristiksi. Kuvaannollisesti puhuen ihminen kääntää totuuden miekan omaan rintaansa, jolloin

siihen puhkeaa rakkauden ruusuja. Toiselta puolen P. E. kyllä sanoo, että sota ja väkivalta käytännöllisenä kysymyksenä on kaikkein vaikeimmin ratkaistava. Mutta ihmisen velvollisuus on se kuitenkin ratkaista. Tiedämme kyllä, kuinka ns. kristilliset kirkot ovat asiaan suhtautuneet. He yleensä ovat osallistuneet sotaan, ja jättävät Jumalan asiaksi lopettaa sodat. Mutta silloin on unohdettu, että Jumala on jo aikoja sitten ilmoittanut ratkaisunsa. Se on tapahtunut suurten Opettajien kautta. Jo Buddha hylkäsi sodan. Samoin Jeesus: »ken miekkaan tarttuu, hän miekkaan hukkuu». Jeesus opettaa rakastamaan kaikkia ihmisiä. Sillä paha voitetaan hyvällä. Blavatskyn opetus sodasta on myös selvä. Samoin Pekka Ervastian. Jumalan ratkaisu on selvä ja peruuttamaton. Nyt on vaan jokaisen ihmisen omalta kohdaltaan asia ratkaistava — tai aikaan siirryttävä toiselle taivaankappaleelle.

Kun nyt sanomme, että Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä jälleensyntymisen mysteριοissa, niin merkitsee se, että Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä tässäkin ruumiillisessa eli tekojen maailmassa. Tätä ennen Kristus on jo ottanut karman johdon käsiinsä vainajien maailmassa. Tämä merkitsee, että olosuhteet ja järjestys vainajien maailmassa on Kristuksen jälkeen, ja etenkin suuren teosofis-kristosofisen vuodatuksen vaikutuksesta, suuresti muuttunut. Niinpä sodassa kuolleitten sotilaitten

taivasta sellaisenaan ei ole enää olemassa. Pekka Ervast opettaa, että kun sotilaat taistellessaan kaatuvat ja jäävät välitilaan, ei heille avaudu edes persoonallinen taivas, ennenkuin he ovat luopuneet viimeisestäkkin sota-ajatuksesta. Vasta kun he ovat täydellisesti nöyrtyneet totuuden edessä, elämän edessä, ja ovat perinpohjin luopuneet puolustamasta osallistumistaan sotaan, vasta sitten on mahdollista, että he voivat saavuttaa edes persoonallisen taivaan.

Näinollen kysymys sodasta ja suhteestamme siihen käy yhä kriittisemmäksi. Mikäli sota-kulttuuria jatketaan, muodostuu sota yhä tottaalisemmaksi. Pekka Ervast sanoo, että sota- ja väkivaltakysymys ei ole joukkopoliittinen vaan yksilöllinen kysymys. Ratkaisu taas täytyy tapahtua ensin älyssä, sitten tunteessa ja teossa.

Mikä nyt olisi ensimmäinen käytännössä alkeellisin ratkaisu?

Pääsemme asiaan käsiksi seuraavalla tavalla. Kysymme: mitä sota on? Kun vastaamme paljaaltaan, totuuden mukaisesti, ilman tavallisia koristeluja, silloin sanomme: sota on hävittämistä, tappamista, murhaamista. Sodassa ihmiset tappavat toisiaan. Tästä syystä sota on epäinhimillistä. Samasta syystä monet nuoret ihmiset kammovat sotaa. He kammovat sekä itsensä tapattamista että vieläkin enemmän toisten ihmisten tappamista. Mutta monet kuitenkin

alistuvat, koska tietävät tai aavistavat, että kieltäytyminen voisi johtaa joko vankilaan tai kuolemaan. On näinollen aluksi valittava joko marttyyrius tai alistuminen menemään sotaan. On valittava joko oma tuho, tai ryhdyttävä toisia tuhoamaan.

Tästä syystä ensimmäinen, alkeellinen valinta on sangen hämmästyttävä. Sota on, niinkuin sanottu, pääasiassa toistensa tappamista. Mutta sotilas-moraalissa hyväksytään myös itsensä surmaaminen siinä tapauksessa, että sotilas siten välttyy joutumasta vastustajansa vangiksi. Mutta vangiksi joutumistahan on myös, jos ihminen — etenkin vasten tahtoaan, vasten omaatuntoaan ja vastoin parempaa ymmärrystään — menee sotaan. Sellaisesta vankeuteen joutumisestahan Vuorisaarnassa nimenomaan puhutaankin. Ihminen joutuu karmallisen kohtalonsa vangiksi. Niinkuin sotilas voi välttyä joutumasta vastustajansa vangiksi tekemällä itsemurhan, samoin nuori ihminen, jota pakoitetaan sotaan, tappamaan toisia ihmisiä, tekeekin itsemurhan — välttyäkseen joutumasta vangituksi karmalliseen murhaajan kohtaloon.

Onhan jo vanhoina aikoina sanottu, että sodassakin merkitsee moraalinen voima enemmän kuin aseitten voima. Yrittäähän nykyistenkin kansojen oikeustajunta pitää kiinni siitä käsityksestä, että sodassa on huonommalla puolella se, joka on väärässä, tai ainakin enemmän

väärässä. Eikä meillä totuudenetsijoinä ole mitään tätäkään käsitystä vastaan — määrättyyn rajaan saakka. Tämä raja on siinä, että sota sellaisenaan — sodittakoon minkä asian vuoksi tahansa — on tuomittu poistumaan. Tässä suhteessa täytyy muistaa: »jokaiselta, jolle on paljon annettu, häneltä paljon vaaditaan». Nyt voi joillakin ihmisillä, etenkin Kristuksen ja Isän ruumistumisen jälkeen, olla jo niin paljon annettua, että elämä odottaa heiltä käytännöllistä ratkaisua sota- ja väkivaltakysymyksessä. Vähitellen sellaista ratkaisua odotetaan kansoiltakin. Aluksi yhdeltä ja sitten yhä useammalta.

— — —

Siksi jatkakaamme selvittelyämme tässä vaikeassa kysymyksessä. Lisäämme edelliseen, että itsemurhaa sellaisenaan ei voida puolustaa. Tavallinen itsemurhaaja on onneton olento. Mutta poikkeus yleensäkin vahvistaa säännön. Edellä esitetty tapaus on selvästi poikkeus.

Sodasta välttyäkseen on toinenkin ratkaisu. Tämä on se, mitä ensimmäiset kristityt noudattivat parina vuosisatana, ja jota todelliset Kristuksen seuraajat ovat sitten aina noudattaneet. Ensimmäiset kristityt eivät menneet sotaväkeen, eivät tehneet lippuvalaa eivätkä menneet sotaan. Tästä syystä Rooman hallitus ja keisari alkoivat pitää heitä vaarallisina. Heitä alettiin vainota. Roomassa oli siihen aikaan uskonnon vapaus —

kunnes sitten Kristuksen seuraajia alettiin vainota, jopa joukottain surmata. Mutta he pysyivät uskonnessaan. Tällaiset marttyyrit tunsivat kuollessaan suurta riemua ja vapautuneisuutta. Kristus auttoi heitä sisäisesti. Tässä suhteessa tilanne ja yksilön asema on ollut sama koko kristillisenä aikana.

Mutta on vielä kolmaskin mahdollisuus, joka on tullut entistä suuremmaksi sen suuren henkisen vuodatuksen kautta, jossa Pekka Ervast on keskushenkilö, ja josta edellä oli puhetta. Tämä kolmas mahdollisuus, tämä uusi mahdollisuus perustuu siihen, että Kuninkaan valtaistuin on tullut fyysilliselle tasolle asti, s.o. että Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä tekojenkin maailmassa, ja että ihmiset täten alkavat jakautua Valtaistuimen oikealle ja vasemmalle puolelle. Mikäli ihmisyksilöt edellä kuvatulla tavalla, so. Vuorisaarnan oppia seuraamalla, siirtyvät Valtaistuimen oikealle puolelle, sikäli he siellä, yhdessä toisten samanlaisten kanssa, muodostavat Isän valtakunnan — jossa tietoisesti uhrautuen ja palvelen toimivat. Silloin se valtakunta on todellinen, ollen jotenkin kuin mammonan valtakunnan unohtama ja turvassa. Onhan niiden valtakuntien välillä — vaikka ovatkin tässä samassa maailmassa — jumalallinen Valtaistuin. Mammonan valtakunta valtaistuimen vasemmalla puolella on rajoitettu omaan piiriinsä, särkyvään epäsointuun, kun taas valtaistuimen

oikealla puolella, Isän valtakunnassa, vallitsee rakentava sopusointu. Tämä seikka eroittaa nuo valtakunnat toisistaan, vaikka ne ovat tässä samassa maailmassa. Tästä syystä mammonan mahti ei enää voi tuhota maan päälle muodostuvaa Jumalan valtakunnan edustusta — sikäli kuin ihmiset, Vuorisaarnan Mestarin johdolla, sen muodostavat. Lopputuloshan on selvä: oikealla puolella olevat perivät maan, mutta vasemmalla puolella olevat joutuvat aikanaan siirrettäviksi toiselle taivaankappaleelle. — Kolmas mahdollisuus sotakysymyksessä on siis tämä: emme tee itsemurhaa emmekä jättäydy vain passiivisiksi marttyyreiksi, vaan siirrymme Valtaistuimen oikealle puolelle, Vuorisaarnan Mestarin johdolla palvelemaan ja työtä tekemään. Kuolemamme on Isän kädessä, niinkuin elämämmekin. Jumalan valtakunta on ottanut ja yhä enemmän ottaa paikkansa maan päällä. Meidän on vaan kohdaltamme ratkaisevasti astuttava Vuorisaarnan tietä oikealle puolelle — tai jätämme sen tekemättä, periäksemme vasemmalla puolella olevien kohdalon.

Siirrymme nyt seuraamaan tuon henkisen valiojoukon vaellusta — pyrkiäksemme harhasta todellisuuteen. Aloitamme kalastuksen ja metsästyksen vertauskuvallisuudesta.

II.

KALASTUS JA METSÄSTYS VERTAUSKUVISSA.

Edellä esitetyssä taustassa jatkamme tutkisteluja suhteessamme yhteiskunnallisen kehityksen asteettaisiin ilmiöihin. Aloitamme suhteestamme kalastukseen ja metsästyksen.

Tavallisesta historiasta tiedämme, että kalastus ja metsästyks on muodostanut ihmisten alkeellisen elintilan. Tämä on ollut vähimmin vaativaa. Sillä kalat vesissä ja eläimet metsissä ovat olleet sinään valmiina, edellyttämättä pyydystäjien puolelta erikoisempia huoltotoimia.

Tähän on liittynyt liikkuva paimentolaiselämä, joka jo on vaatinut jonkun verran huolehtimista pyydystäjiltäkin. Muistomerkeikseen nämä alkukantaiset ihmiset ja yhdyskunnat ovat jättäneet suuria tai pieniä jäte- ja tunkiokasojia, joita muinaistutkijat ovat tarkastelleet, päästäkseen siten selville muinaisten esivanhempiensa elämisen ja toiminnan tavoista.

Myöhemmin esiintyy maanviljelys, joka edellyttää kiinteämpää asutusta. Vasta tällöin pää-

sevät myös varsinaiset sivistysharrastukset esiintymään.

Näin olemme vähitellen ja aikojen vierieässä tulleet siihen, missä nykyään olemme. Älyllisen ja teknillisen sivistyksen kehittyneisyydessä ja täydellistyneisyydessä olemmekin jo sangen pitkällä. Mutta eräs tärkeä seikka on huomattava: nuo entiset, alkeelliset harrastuksemme, niinkuin kalastus ja metsästys, ne ovat ennättäneet painaa vaikutuksensa niin syvälle meidän luonteeseemme, tunteeseemme ja ajatteluunme, että meidän on vaikea niistä vapautua. Voimme hyvinkin kuvitella, mitä erikoisia ominaisuuksia muinaiset esivanhempamme kalastellessaan ja metsästellessään kehittivät. Heidän toimensa teki heistä eräällä tavalla varovaisia, hiljakseen hiiviskeleviä, vaaniskeleviä, ovelan viekkaasti ja tarpeen ja tilaisuuden tullen väkivaltaisesti menetteleviä. Juuri tuo tuollainen »filosofia» on syvästi syöpynyt ihmisten luonteeseen. Emme tarkoita sitä, että yhteiskuntien on joskus aivan käytännöllisestikin turvauduttava esivanhempiensa alkeelliseen elintilaan, nim. suurien ja pitkien sotien aikana. Ajattemme asioita osaksi kuvaannollisesti siten, että tuo alkeellinen kalastus- ja metsästysajan »filosofia» säilyy, vaikka elintavat ja toiminnan muodot olisivatkin jo aivan toiset. Niinpä puhutaankin esim. »kalastamisesta sameassa vedessä», so. joittenkin etujen tai päämäärien tavoittelusta eräänlaisella hiiviskelyllä ja oveluudella. Samoin

puhutaan esim. »uutisten metsästäjästä». Uutisten metsästäjä metsästää uutisia, tietoja, jotka hän vielä »kypsentää» tarkoitustaan vastaaviksi, silmällä pitäen niiden kiihottavaisuutta ihmisten aistimuselämään. Siis, niinkuin alkuperäinen esi-isämme valmisti syöttejään ja ansojaan, samoin sensatiouutisilla kiihoitetaan ihmisten alempia aistimuksia — elinkeinona. Täten ihmiset suuressa määrin vielä kalastelevat toistensa sieluelämän alemmien tunteitten merellä ja alemmien ajattelujen metsiköissä.

— — —
Niinkuin huomaamme, on alkuperäinen kalastuksen ja metsästyksen aate painunut syvälle ihmisten alempaan luontoon. Mutta tämän johdosta täytyy sanoa: mikä on aikanaan sopinut eläin ihmiselle, se ei sovi kehittyneelle kulttuuri ihmiselle. Kulttuuri ihmiselle sellainen muodostuu kohtalokkaaksi. Kohtalokkuus näkyy siinä, että se johtaa ihmiset sotaan. Jos missään niin sodassa, tai sotaan johtavassa hommailussa, kalastetaan sameassa vedessä, itsekkäässä huijauksessa ja suurkeinottelussa. Samoin siinä metsästetään — lopulta suorastaan ihmiset toisiaan.

Kuitenkin tämä »kalastuksen» ja »metsästyksen» suurhuijaus jakautuu siten, että pääasiallisesti rauhan aikana harjoitetaan kalastusta ja sodan aikana metsästystä. Rauhanaikaista sekä pienempää että varsinkin suurempaa kalastusta, kalastusta sameassa vedessä, harjoitetaan varsi-

naisemmin ns. diplomatian johdolla. Diplomaattien ja kaikenlaisten keinottelijain takana huomataan eräitä perin hämärä- ja salaperäisiä voimia, milteipä epäinhimillisiä olentoja. Niinpä vuosien 1914—18 sotien yhteydessä esiintyi jokin peräti hämäräperäinen »kreikkalainen». Hänestä kerrottiin ihmeellisiä tarinoita. Tavalliset diplomaatit ja poliitikot joutuivat olemaan kuin joitain sotamiehiä tai muita nappuloita hänen shakkipelissään. Hänellä oli pelin johto käsissään kummallakin puolella. Hän toimi suurten ase-tehtaiden kaupallisena johtajana ja osasi järjestää niin, että vastakkain asetetut valtiot kilpaa ja hullaantuneina ostivat kaikkia niitä aseita, joita tuo hämäräperäinen »kreikkalainen» heille tarjosi.

Tämä oli todellista suurkalastusta kansojen merellä. Samalla se oli valmistusta suurmetsästykseseen kansojen alemman sieluelämän metsiköissä ja kentillä. Onhan esim. intiaaniromaaneissa puhuttu »päänahan metsästyksestä». Kun »kalastus» ei enää vedellyt, kun kaikki mahdolliset paikat jo olivat täynnä aseita, kajahti metsästystorven törähdys jossain Sarajevon seuduilla. Niin alkoi suurmetsästys vuonna 1914. Sitä kesti noin neljä vuotta. Sinä aikana tuli tuhotuksi kaupunkeja, maakuntia ja laivastoja. Tuli tapetuksi noin kymmenen miljoonaa ihmistä ja ainakin saman verran tehtiin vammaisia. Erikoisesti on huomattava, että tuo kaikki tapahtui »kristittyjen» kansojen keskuudessa. Kukaan »pakana-

kansa» ei hyökännyt »kristittyjen» kimppuun. Oikeastaan vain pelkästä metsästyksen innostuksesta »kristityt» kansat kirkkoineen ja kaikkineen tuhosivat toisiaan.

Vuonna 1918 tuli tauko, jolloin alkoivat jälkiselvittelyt. Huomattiin, että kansat olivat suureen hovimetsästykseensä tuhlanneet kaikki tavalliset rahansa, ja suunnattomasti ennakko-luottoa. Yksinpä »maailmanherrana» itseään pitänyt Englanti sai tehdä taloudellisen vararikon — sen oli kieltäydyttävä velkojensa säännöllisestä hoitamisesta! Ja kun tavallisesta elämästä puuttui »viranomainen», joka olisi asettanut velalliset »ulosmittaukseen», niin siihen asia jäi — näennäisesti. Sillä elämässä kyllä on sellainenkin viranomainen, joka asettaa ulosmittaukseen niin »maailmanherraa» esittäneet suurvallat kuin toisetkin velalliset. Se viranomainen on Karma, syyn ja seurauksen laki.

— — —

Sotaa seurasi sekä jälleenrakentaminen että yleensä tuotannon suuri lisääminen. Eikä kovin monia vuosia mennytkään, kun yleiset varastot olivat tulvillaan tavaraa. Alkoi valtioiden välinen kilpamyynti, jopa polkuhintaan. Sekään ei auttanut. Seurasi uusi pulma: työttömyys. Sensijaan, että asioita olisi alettu järjestää kulttuuri-ihmisten tapaan, sensijaan päästettiin taas esille nuo kaiken diplomatian, suurpolitiikan ja

suurhuijauksen takaiset inspiroiijat, jotka kuiskasivat: »... asetehtaat käyntiin... a vot, kaks karpästä yks isku: työttömyys loppu, a paukkuja tulemaks... kaiken varalta... Naapuri, ah, petolinen...» Kukaan ei edes varmaan tiedä, mitä kansallisuuttakaan tuo suurhuijari, paholainen ihmisen hahmossa, oikein on. Mutta hän on hämärän kiehtova, maagillisen tenhoava, ja jollain tavalla kaikki ovat hänen vaikutukselleen alttiita.

Asetehtaat pannaan nopeasti käyntiin. Työttömyys loppuu kuin naulankantaan. Ja ennen pitkää ovat varikot täynnä aseita. Tulevan suurmetsästyksen jännitystä alkaa tuntua ilmassa. Järjestyy rajakahakoita. Jossain Abessiiniassa rämähtää. Kansainliitto nukkuu. Liittosopimukset unohdetaan. Ja vaikei kansoilla ollut millä maksaa entisen suurmetsästyksensä aiheuttamia velkoja, niin siitä huolimatta on niillä miltei rajattomasti varoja uuden suurmetsästyksen järjestämiseen ja toimeenpanemiseen. Suunnattomat hävitykset, rauniot ja romut jäävät todistamaan siitä, että siveellisesti yhä edelleen elämme alkukantaisten kalastajien ja metsästäjien »tunkio-kasa»-kulttuuria. Asiallisempaa kuitenkin lienee puhua »romutus»-kulttuurista. Nythän Lännen sivistyskansat kilpaillen tuhoavat toisiansa, romuttavat kirkkonsa, koulunsa, sairaalansa, kaiken mikä heidän tielleen sattuu.

— — —

Hämmästyttävää. Olemme ihmiskuntana te-
pastelleet jo noin 18½ milj. vuotta tämän pla-
neetan pinnalla, ja noin epäinhimillistä on yhä
meidän sivistyksemme! Kysymme: miksi ihmis-
kunnan elämä on muodostunut tällaiseksi? Vas-
taus: ihmiset itse ovat sen sellaiseksi muodosta-
neet. Elämä on määrättyyn asteeseen saakka
suurenmoisen kärsivällinen ja suvaitsevainen. Ih-
miset saavat oppia tekemään joko paha tai hyvää.
Planeettamme on toistaiseksi ollut sellaisessa
suvaitsevaisuuden tilassa. Kun ihmiset ovat
laiskoja hyvässä, vapaaehtoisessa ihmisyydessä,
on heidän sallittu harjaantua pahassa. Paha on
kuitenkin tilapäistä. Pohjalla on ikuinen hyvä.
Nyt vielä on mahdollisuus kaksinaisuuteen, hy-
vään ja pahaan, rakentamiseen ja tuhoamiseen.
Ajatellaanpa sellaisia pieniä eliöitä, joita sanotaan
bakteereiksi. Nehän tekevät suurta palvelusta
luonnossa, maanviljelyksessä ja muussa. Mutta
samanlaiset itiöt aiheuttavat myös moninaisia
tauteja. Siten on ihmisilläkin tilaisuus käydä
pahan koulua, oppia siinä aiheutuvien kärsimyksien
kautta.

Mutta palatkaamme aiheeseemme. Siirrymme
ulkoisesta sisäiseen, yhteiskuntaelämästä sielu-
elämään. Ajatellaanpa pieniä salakoita lahdel-
mien rannassa. Siinä ne auringon paisteessa
välähtelevät. Ne voivat — samoin kuin vähän
isommatkin kalat — hyvin pian kesyyntyä. Kun
niille heittelee esim. leivänmuruja, tulevat ne

vähitellen niin luottavaisiksi, että niitä voi ottaa käteensäkin. Sellaista olen kuullut kerrottavan. Kuitenkin siinä samalla voi joku kaloista tulla ja siepata toisen suuhunsa.

Samanluontoista on elämä ihmisen puhdistamattomassa tunnermeressä, astraaliruumiissa. Senkin rannalla voivat välähdellä pienet tunne-kalat, jotka iloitellen keikkuvat sinne tänne. Ne ovat noita pieniä, iloisia tunnelmia, jotka ovat ominaisia lapsissa, mutta myös nuorissa ja aikuisissakin.

Mutta jo lapsissakin ilmenee toisenkinlaisia tunnevälähtelyjä, sanokaamme kateuden kaloja. Näin ollen ihminen on heti omassa tunnermessään tilaisuudessa »kalastelemaan» kahteen suuntaan, hyvään ja pahaan. Kalastaessaan jomman kumman, hyvän tai pahan, tulee hän itsekin samalla kalastetuksi kalastamaansa suuntaan, hyvään tai pahaan. Jos hän kalastaa kateuden kalan, tulee hän itse kateelliseksi, yhä kateellisemmäksi. Kateuden kala kehittyy koston kalaksi. Ihminen oppii ja antautuu nauttimaan koston tunteista. Voi käydä niinkin, että kala tavallaan nielee ihmisen, kuten nieli profeetta Joonan aikanaan. Voimme kysyä: mikä oli se kala, joka nieli Joonan? Avaimia ja selityksiä on epäilemättä useampia, mutta yhdellä tavalla tuo kala oli Joonassa itsessään valtaan päässyt siveellisen loukkaantumisen, kateuden ja koston henki. Hän oli saanut sisäisen kehoituksen, jonka mukaan

hänen tuli puhua ojennuksen ja varoituksen sanoja turmeltuneen Niniven asukkaille. Kun Niniven asukkaat — poikkeuksellisesti kylläkin — ottivat ainakin jonkun verran huomioon Joonan opetukset ja varoitukset, säästyi Ninive onnettomuudelta. Mutta Joonas, sensijaan, että olisi tästä iloinnut, tunsikin päinvastoin pettyneensä. Juuri tuo pettyneisyys oli se suuri kala, joka hänet nieli. Siitä koitui Joonalle oma opetuksensa. Suurempi voittohan hänelle, profeetalle, oli, kun hän sai ihmiset muuttamaan mielensä ja pyrki-
mään hyvyyteen päin.

Tätä tietä ovatkin jotkut ihmiset päässeet siveellisessä kasvatuksessaan niin pitkälle, että he ovat kieltäytyneet kaikesta »sameassa vedessä» kalastamisesta. Tämä pyrkimys ja saavutus teki mahdolliseksi, että lopulta suurin ja valtavin jumalallis-inhimillinen tunne: Jumala rakkautena, pääsi laskeutumaan sisäisistä maailmoista ihmiskunnan sieluun. Tämä tapahtui — niinkuin edellä puhe oli — Jeesus Natsarenuksessa. Niinpä Jeesusta on verrattu kalaan. Kala on yhteydessä veden, tunteen kanssa. Jeesus Kristuksen saavutuksessa tuli uusi tunne ihmiskunnan sielumereen. Se on samalla se voima, jonka avulla voidaan kalastaa ihmisiä ylös astraalisen tunne- ja ajatus-elämän merestä. Niinpä Jeesus puhuukin ihmisten kalastamisesta. Juuri näin kalastetut ihmiset muodostivat alkukristillisen seurakunnan. Vastustuksesta huolimatta seurakunta lisääntyi ja

kasvoi, jopa niin, että lopulta itse Rooman keisarikin joutui seurakunnan vaikutuspiiriin.

Mutta jo tätä ennen ja näihin aikoihin olikin seurakunnan johtajissa tapahtunut melkoinen maallistuminen. Keisarin yhdyttyä seurakuntaan — ainakin näennäisesti — pääsi kriisi huippuunsa. Kuvakieltä käyttääksemme sukeutui kysymys siitä, kuka oli oleva kristillisen venekunnan, nuotakunnan, päämies. Toisin sanoen syntyi kysymys: mikä kuuluu Jumalalle, mikä keisarille? Erottamiskyky himmeni. Keisarin kruunun mahti ja loisto himmensi totuuden näkemyksen. Ja niin päädyttiin siihen, että käytännöllisesti katsoen kaikki annettiin keisarille. Jeesus oli erään kerran sanonut: »Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on». Silloin oli kysymys verosta, verorahasta, jossa oli keisarin kuva ja päällekirjoitus. Se kuului sille, jonka kuva ja päällekirjoitus siinä, rahassa, oli. Mutta ihminen on kokonaan toinen asia. Ihminen ei ole luotu keisarin, vaan Jumalan kuvaksi. Siksi ihminen ei kuulu keisarille, vaan Jumalalle. Tämä totuus — Rooman maailmanvallan ja ihmisten maailmallistumisen vaikutuksesta — seurakunnassa himmentyi. Kristityt jäivät enää vain teoriassa kristityiksi, käytännöllisesti heidät uhrattiin keisarille, Rooman legiooneille.

Näin oli kristikunta tullut jälleen työnnetyksi takaisin himojen mereen. Tyrannius ja väkivalta

otti ohjakset käsiinsä. Sitä kesti sellaisena läpi koko keskiajan.

Sitten tuli tieteellinen valistusaika. Mutta se vajosi aineellisuuteen. Siksi tieteellinen valistus joutui olemaan väliasteena materialistiseen hirmuvaltaan. Ensin Ranskassa, sitten etenkin Venäjällä. Materialistisissa hirmuvalloissa, etenkin Venäjällä, kiellettiin sekä Jumala että ihmisyyys. Ne kiellettiin perinpohjin sekä teoriassa että ennen kaikkea käytännössä. Ainakin Europan kansat joutuivat täten kriittilliseen vaiheeseensa: olla vai eikö olla.

— — —

Näiden erittelyjen tuloksena on meillä nyt selvillä ns. taudin syy. Alku oli vain hapatuksen kaltainen. Kumpaankin suuntaan, hyvään ja pahaan. Alku lähti kahdenlaisista tunteista: lapsellisen puhtaista hyvän tunteista yhdeltä puolen, ja jo lapsissakin esiintyvistä kateuden ja muista huonoista tunteista toiselta puolen. Puhtaat tunteet ja niihin yhtyvät puhtaat ajatukset johtavat Jumalaan (puhdassydämiset saavat nähdä Jumalan). Kateuden ja muut epäpuhtaat tunteet ja ajatukset johtavat asteettaisesti materialistiseen hirmuvaltaan. Suurin piirtein katsoen kristikunta on joutunut kulkemaan materialismiin ja hirmuvaltaan johtavaa sivustaa. Se on kuoleman ja häviön polku.

Teosofis-kristosofinen sanoma on tullut auttamaan meitä, löytääksemme oikean tien, löytääk-

semme elämällemme oikean lähtökohdan, pohjan ja perustuksen.

Ja mikä on oikea perustus? Keskittääksemme vastauksemme yhteen sanaan, sanomme: oikea perustus on Jumalassa. Niin teoriassa kuin käytännössä. Ihmisinä me emme ole vain aineellisia olentoja, vaan olemme aineeseen ruumistuneita jumalsyntyisiä henkiolentoja. Tämä itsestään selvä asia on hämmentynyt. Seurauksena on sekä yksilöllinen että yhteinen onnettomuus. Onnettomuudesta ja kärsimyksistä on nyt otettava oppia. On lähdettävä etsimään oikeata pohjaa, Jumalaa.

Jumalasta on sanottu, että sen saavat nähdä puhtaat sydämet. Mutta myös on sanottu: »Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt; ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on hänet ilmoittanut». Mikä nyt on tuo ainokainen Poika? Se on itse äärettömyyksen Isän synnyttämä täydellisyys periaate, kosminen Kristus. Se vaikuttaa kaikessa ilmentyneessä elämässä, se pyrkii kaikessa esille. Sillä kaikessa pyrkii esille täydellisyys. Ihmisissä se pääsee täydellisemmin esille kuin eläimissä, kasveissa ja kivennäisissä. Profeetoissa se on päässyt esille enemmän kuin tavallisissa ihmisissä. Jeesus Natsarenuksessa se pääsi vielä sitäkin enemmän esille. Mutta samaan täydellisyyteen se pyrkii kaikissa ihmisissä. Kaikki ihmiset ovat sisimmässään ainosyntyisiä, ikuisuudessa syntyneitä Jumalan poi-

kia. Meidän sisin olemuksemme kätkeytyy monaadiin, joka on Isän helmassa, korkeamman minämme takana. Se vaikuttaa korkeampaan minäämme, ja siten myös alempaan, persoonalliseen, päivätietoiseen minäämme.

Näinollen on mitä luonnollisin asia, että sekä Poika että Isä joskus pääsevät täydellisinä esille, ensin edes yhdessä tai kahdessa tai muutamassa ihmisessä. Sillä jokaisen ihmisen päämäärä on Isän täydellisyys. Mitä siis edellä on esitetty Kristuksen ja Isän ruumiillistumisesta Jeesus Natsarenuksessa ja Pekka Ervastissa, on mitä luonnollisin, ihmiskunnan kehitykseen välttämättä jo oleellisesti kuuluva asia. Se on tärkeä, suorastaan mullistava ja käänteentekevä tapahtuma ihmiskunnan kehityshistoriassa. Jeesus Kristuksen kautta maapallon elämä jo muuttui. Pekka Ervast ei väsy puhumaan tästä asiasta. Esitelmässään ja kirjoissaan hän yhä uudelleen palaa siihen. Asia on kaksinverroin tärkeä siksi, että kosminen Kristus ei tullut vain Jeesukseen ja tähän planeettaan, vaan myös jokaiseen ihmiseen sisäisenä, mystillisenä Kristuksena. Toisin sanoen: Jumala rakkautena tuli sisäisesti lähelle jokaista ihmistä. Tämä avasi ihmisyksilölle mahdollisuuden elää pysyväisesti jumalallisessa rakkaudessa, onnessa, autuudessa.

Tämä on sangen merkillinen ja tärkeä asia — jota ei ole vielä ensinkään, tai ei ole paljoakaan ymmärretty. Ei ole ymmärretty, ei ole päästy

ymmärtämään, kun ei ole välitetty elää rakkauden onnessa. Ei ole välitetty eikä ole osattu rakastaa, ei jakaa rakkauden onnea toiselle ihmiselle. Rakkautta elämme siten, että ja'amme rakkautta toiselle. Ensin yhdelle ihmiselle ja sitten yhä useammalle. Rakkauden jakaminen taas on palveluksien tekeminen sille ketä rakastaa. Vaikeudet, sekä karmalliset että muut, voitetaan palvelemalla rakkaudessa. Sekä omassamme että ihmiskunnan karmassa voi olla, ja onkin asioita, jotka purkautuvat meille vaikeuksina ja kärsimyksinä. Tämä on järjellä ymmärrettävä asia. Pekka Ervast yhtenäen opettaa, että nykyisessä kehityksessämme ei voi olla rakkautta ilman kärsimyksiä. Kärsimykset on vastaanotettava ja kannettava tyynesti. Ne on kannettava kuin sivuasiana, sivuasiana eläessämme rakkaudessa, rakkauden palvelevaisuudessa. Palvelevaisuudessa siten, että Jumala rakkautena pääsee meissä ilmenemään ja elämään.

Tämä Jeesus Natsarenuksessa alkanut rakkauden koulu puolestaan valmisti Jumalan tulemista Isänä entistä syvemmälle ihmiskuntaan. Sekin on nyt tapahtunut. Se taas tapahtui Pekka Ervastissa. Ihmiskuntaan vuodattaautuneeseen Jumalaan rakkautena vuodattaautui ja liittyi myös Jumala Isänä, voimana ja majesteettiutena. Tämä tekee mahdolliseksi, tekee entistä enemmän mahdolliseksi Isän Jumalan valtakunnan käytännöllisen ilmestymisen ihan tässä ruumiillisessa,

käytännöllisessä tekojen maailmassa. Sentähden tämä Isän tuleminen on myös tuomion tulemistä tähänkin fyysillisen tason elämään, tekojen maailmaan.

Katsoessamme tätä tuomion tulemistä myönteiseltä puolelta merkitsee se — käyttääksemme edelleen kalastuksen ja metsästyksen symboliikkaa — että Isän johtama venekunta, nuottakunta, on nyt entistä mahdollisempi muodostumaan tähän ihmisten ruumiilliseen, käytännölliseen elämään. Isä ottaa vallan ja johdon Saatanalta, verisen väkivaltaiselta elämäncäsitykseltä, myös tässä ruumiillisessa maailmassa.

Kuitenkaan tämä vallan siirto Saatanalta Isälle ei ihmisten elämässä tapahdu umpimähkään, ei millään sokealla uskolla tai seremonialisella taitatempulla. Se tapahtuu ihmisenkin puolelta tietoisella järjestelyllä. On sanottu näinkin: »Sillä Isä ei myöskään tuomitse ketään, vaan on antanut kaiken tuomion Pojalle, jotta kaikki kunnioittaisivat Poikaa, samoin kuin kunnioittavat Isää». Tässä yhteydessä tämä merkitsee, että — niinkuin jo edellä puhe oli — jokainen ihminen sisimmässään on ainosyntyinen Jumalan poika. Tämä sisäinen Jumalan poika — niinkuin myös jo sanoimme — vaikuttaa korkeampaan minäämme ja sitten myös tähän persoonalliseen, päivätietoiseen minään. Kun siis sanotaan, että Isä on antanut tuomiovallan pojalle, niin se merkitsee, että jokainen ihminen on siten vastuun-

alainen ja itsenäinen, että hänen on itse tuomittava itsensä, itse valittava ja ratkaistava suhteensa Saatanan ja Isän välillä. Juuri siten hän kunnioittaa Poikaa itsessään, niinkuin hän kunnioittaa Isää itsessään. Tämä on samalla sitä, mitä sanotaan Ihmisen Pojan ylentämiseksi. Me alennamme itsessämme ihmisen pojan, ihmisyyden, alistuessamme seuraamaan itsekkyyttä, Saatanan väkivaltaista elämänjärjestystä. Sensijaan me ylenämme ihmisen pojan itsessämme tuomitessamme itsemme luopumaan itsekkyydestä ja Saatanasta, Saatanan väkivaltaisuudesta, seurataksemme poikana Isää, seurataksemme Isää rakkauden vapaaehtoisessa välttämättömyydessä.

Näin Saatanasta ja hänen verisen väkivaltaisesta elämänjärjestyksestään kieltäytyneet ja Isään liittyneet yksilöt muodostavat sitten ryhmän, ryhmiä siellä ja täällä. Ryhmänä he taas muodostavat Jumalan valtakunnan hapattavan siemenen Valtaistuimen oikealle puolelle, keskellä tätä tavallista elämää. Heidän peruslakinaan on Isän oppi, Vuorisaarna sellaisena kuin Pekka Ervast sen on järjestänyt. Koko sellainen ryhmä on tavallaan kollektiivinen poika suhteessa Isään. He syventyvät sekä tutkimuksissaan että käytännöllisessä elämässä Isän oppiin, kasvattaen kaiken aikaa itseään suhteessaan Isään ja toinen toisiinsa, niin että veljeys kasvaa totuuden ja rakkauden ja hyvän tahdon yksimielisyydessä.

III.

MAANVILJELYS VERTAUSKUVANA.

Edellä huomasiimme, kuinka alkeellisin elinkeino: kalastus ja metsästys, on niin painunut ihmisten alempaan luontoon, että kalastuksen ja metsästyksen »filosofia», periaatteet, vaikuttavat hämmästyttävän pitkälle sivistyskansojen elämässsä. Hiiviskelevä, vaaniskeleva luikertelevaisuus ja kylmä väkivaltaisuus diplomatiassa, politiikassa ja kaikenlaisessa keinottelevassa hommailussa — kunnes ollaan avoimessa, raivoavassa ihmismetsästyksessä, sodassa.

Nyt siirrymme maanviljelykseen. Maanviljelyksestä on jo vanhoina aikoina sanottu, että se on sellaisenaan Jumalan palvelusta. Mikään hiiviskely, vaaniskelu tai vilppi ei tule kysymykseenkään. On suoraan ja rehellisesti kylvettävä sellaista siementä, millaista satoakin ajetaan niittää. Itse luonto, Jumala luonnossa, on siinä ensimmäinen ja pettämätön päätekijä. Ihmisen, maanviljelijän, on alistuttava olemaan tarkkavaisen ja huolellisen palvelijan asemassa. Sama suhde vallitsee kyllä kaikessa inhimillisessä työssä, mutta se tuskin tulee muussa niin välittömästi.

havaittavaksi kuin maanviljelyksessä. Maanviljelijä ei voi ollenkaan mielivaltaisesti sekaantua luonnon työhön, ei omapäisesti määrätä luonnon menettelyä, vaan hänen on nöyränä, kuuliaisena, oppivaisena palvelijana autettava luontoa. Tässä palvelevaisuuden mielessä maanviljelijä voi muokata maata, järjestellä sopivan vesipitoisuuden, lannoittaa, poistaa hallan vaaraa jms.

Näissä suhteissa — maanviljelyksessä — ihmiskunta yleensä onkin jo saavuttanut melkoisen taidon. On vihdoin päästy niin pitkälle, että on saatu muodostumaan huomattavaa ylijäämää. Kun kuljetusvälineet merellä ja maalla myös on saatu erinomaisiksi, joten viljaa on voitu nopeasti kuljettaa seudulta toiselle, ovat ns. nälkävuodet täten jo tulleet voitetuiksi.

— — —

Mutta tässäpä asiassa olemmekin joutuneet näkemään aivan eriskummallisen ilmiön. Kun kirkoissakin oli rukoiltu, että Jumala siunaisi maan viljalla, jyvillä ja ytimellä, kun maanviljelyksen taito ja tekniikka olivat täydellistyneet ja siten oli vihdoin päästy niin pitkälle, että oli saatu runsas ylijäämä maailman viljavarastoihin, niin tästä Jumalan ja luonnon siunauksen runsaudesta tulikin uusi, vaikea ja merkillinen pulma! Emme enää oikein tiemmeet, miten olla, kuin eleä. — Itseasiassa olimme ihmiskuntana joutuneet kokeelle elämän koulussa.

Voisimme nyt itseltämme ja toisiltamme kysyä:

mitähän vastausta Elämä mahtoi ihmisiltä odottaa? — Tietenkin myönteistä vastausta. Olimmehan ainakin juhlatilaisuuksissamme puhuneet, kuinka pyrkimyksemme tähtäsi parempien, sivistyneempien, vapaampien olojen aikaansaamiseen. Olimme silloin tällöin lausahtaneet, että kun ensin saamme kylliksi leipää kaikille, niin sitten... Ja niin se »sitten» tuli. Oli tullut tuo odotettu aika onnekkaamman olotilan järjestämiseksi. Nyt oli aikaa antautua sivistysharrastuksiin. Olisi voitu järjestää esim. suuria soitto- ja laulujuhlia. Samoin retkeilyjä luonnon ja eri maiden olojen ja kauneuksien näkemiseen. Olihan viljaa runsaasti varastoissa. Ja ennenkaikkea: olisi voitu järjestää niin, että olisi ryhdytty tutkimaan elämän ja kuoleman syntyjä syviä. Olisi voitu lähteä etsimään omakohtaista vastausta kysymykseen: mitä on ihminen? Olisi kaivettu entistä enemmän esille ihmistä, ihmisyttä. Kasvava ihmisyyys olisi opastanut selvittelemään pulmat niin, että kenenkään ei olisi tarvinnut elää puutteessa, eikä turhan ylöllisyyden painolastissa.

Kun näin olisimme — maanviljelyksen kautta tulleen Jumalan ja luonnon runsaan siunauksen turvin — ryhtyneet luomaan inhimillisempää sivistystä, olisi se ollut myönteistä läpäisemistä Elämän Koulun tutkinnoissa. Siitä olisi seurannut entistä runsaampi siunaus ylhäältä päin, Jumalan ja luonnon puolelta.

Mutta toisin kävi. Saimme täydellisen reputuksen elämän koulussa. Me ryhdyimmekin tuhoamaan viljavarastoja! Suunnattomia viljämääriä upotettiin mereen, tai muutoin tuhottiin. — Johtuikohan tämäkin taas siitä, että nälkävuosia vastaan kamppaillessamme oli luonteesemme painunut tarve vaikeuksien kanssa kamppailuun? Ehkä Runebergin runoileman Saarijärven Paavon nälkävyön kiristäminen oli jo niin syöpyntä luonteesemme, ettei kaukainen Amerikan kansakaan luullut voivansa tulla toimeen ilman sellaista nälkävyön kiristämisen nautintoa! Jos näin on, silloin on sanottava: voi pyhä alkukantaisuus! Nouseekin kysymys: miksi nuo alkukantaisen sivistyksen aiheuttamat taipumukset eivät ole muuttuneet ja jalostuneet rinnan muun kehityksen kanssa? Tähän historia vastaa: tämä on siksi, että ihmiskunta johdossaan on yleensä mykistänyt jaloimmat yksilönsä! Profeetat, suuret opettajat, tietäjät on joko suorastaan surmattu, häpäisty, tai on heidän työnsä muutoin tehty mahdottomaksi. Kun hyvien ominaisuuksien kehitys ihmiskunnassa täten on tukahutettu, seuraa siitä, että alemmat taipumukset jäävät sellaisinaan vahvistumaan. Ja niin sitten teemme tyhmyyksiä tyhmyyksien päälle. Niinkuin tuokin viljavarastojen tuhoaminen. Se on sellaisenaan suorastaan Jumalan pilkkaa, kaiken pyhyiden jalkoihinsa tallaamista ja häpäisemistä. Se on samalla kaikkien

niiden ihanteiden kieltämistä, joiden puolesta oli sanottu uurastettavan. Tuli kielletyksi puheet parempien olojen aikaansaamisesta. Ja jos sinä, ihminen mikä lienetkin, yrität lyödä rintoihisi ja sanot: »en minä ainakaan ole ollut viljaa tuhoamassa!» niin asia ei ole sillä kuitattu. 'Jos sinäkin elelet samassa itsekkyydessä jollain toisella alalla, silloin ovat vaatteesi samassa pyykissä... Elämä odottaa henkistä heräämistä, uutta asennoitumista. Sillä meidän kehutussa kulttuurissamme otetaan yksi tyhmä askel sinne, toinen vielä tyhmempi tänne. Ryhdytään tuhoamaan ei vain viljaa, vaan myös viljavainioita, peltoja, ja vihdoin viljan viljelijöitä: ihmisiä!

Tämä kaikki todistaa, että meidän sivistyksemme on ollut onttoa, siveellisesti ja inhimillisesti alkukantaista. On rehellisesti myönnettävä, että olemme jääneet n.s. laiskanläksylle. Olemme joutuneet kokemaan omia, keinotekoisesti aikaansaatuja nälkävuosia. Kysymme: mitä nyt on tehtävä? Onko jälleen ryhdyttävä rukoilemaan Jumalalta — vastoin Kristuksen opetuksia — runsasta satoa, hyvää vuodentuloa? Kenties sellainenkin sentään hiukan oudostuttaa ja ujosuttaa nyt, kun itse juuri olemme toimeenpanneet suunnattomia tuhoamisia!

Olemme sivistyksessämme joutuneet ojasta allikkoon. Pahinta tässä on, ettei ihmiskunta yliopistoiheen ja kirkkoineen ole edes selvästi tietoinen tästä sivistyksensä alamittaisuudesta. Mistä

tämän päättämme? Se näkyy siinä, ettei edes missään kirkossa, yliopistossa tai tieteellisessä laitoksessa ole ryhdytty vakavasti tutkimaan tilanteen hulluutta. Maailmassa ylläpidetään suurenmoisia tutkimuslaitoksia, asetetaan suorastaan mahdottomat määrät kaikenlaisia komiteoita, tutkimaan ja selvittelemään jos minkälaisia asioita. Mutta ainakaan allekirjoittaneen tietoon ei ole tullut, että edes missään yliopistossa olisi asetettu mitään komiteaa tutkimaan, miten olisi päästävä myönteiseen tulokseen sen kehittyneisyyttä osoittavan tilanteen kanssa, että mailman viljavarastot ovat ylönsuuret. Kaikki muistuttaa leikkivää lapsijoukkoa, joka toisella kädellään hajoittaa, minkä toisella rakentaa. — Mutta tähän on sanottava: mikä sopii lapsille leikinä, ei sovi aikuisille tositoimena. Kuitenkaan sivistyksemme ei näytä osaavan keksiä mitään muuta kuin tuon — aikuisten käsissä peloittavaksi muodostuvan lasten leikin —: rakenna ja hävitä! Pyritään tuotannon mahdollisimman suureen lisäämiseen yhdeltäpuolen, toiselta puolen järjestetyn tuhoamisen mahdollisimman suureen tehoon. Eikä tämä järjettömyys — tuotannon lisääminen ja tuhoamisen tehostaminen — rajoitu vain tavaroihin, vaan se koskee myöskin ihmisiä. Kansojen väkilukua pyritään lisäämään, mutta samalla pyritään siihen, miten ihmisiä kansoissa saataisiin mahdollisimman tehokkaasti tuhotuksi!

Tällaiseen hulluuden ja pahuuden taikakehään

ihmiskunta on itsensä ajanut — karkoitettuaan aina jumalallisesti viisaat ihmiset keskuudestaan, tai vääristäen heidän oppinsa alkuperäisten oppien vastakohdaksi.

Ihmiskunta on todellakin suuri orpo, niinkuin H. P. Blavatsky sanoi. Nykyisiltä kirkoilta ja yliopistoiltakaan emme saa tarvittavaa apua. Sillä nekin mukautuvat maailman menoon, kulkien siten suuren astraalisen eli himojen virran mukana.

— — —

Mutta vaikka näin on yhteiskuntien laita, niin — onneksi, tekisi mieli sanoa — me ihmiset emme välttämättä tarvitse olla vain yhteiskunnallisia laumaolentoja. Ihmisinä olemme yksilöitä. Yksilöinä voimme riuhtaista itsemme aluksi ainakin senverran irti yhteiskunnallisesta laumahengestä, että voimme mietiskellen syventyä asiaan. Niinpä — aiheemme mukaisesti — yrittäkäämme tässä nyt syventyä maanviljelyksen henkeen. Sanoimme jo, että maanviljelys on sinään Jumalan palvelusta. Jumala, jumala luonnossa, on siinä Mestarina, opettajana, ihminen oppilaana. Eikä tämä suhde rajoitu vain maanviljelyksessä vallitsevien luonnon lakien vaikutukseen, niiden toiminnan tuntemiseen. Maanviljelijä voi tulla itse luonnon lakien takaisen tajunnan kanssa tekemiseen, vuorovaikutukseen ja keskusteluun. Niinpä matkoillani teosofisena esitelmöitsijänä olen tavannut erään maanviljelijän, joka oli — oman

kertomuksensa mukaan — ollut ostamassaan talossa vaan kuin vouti, joka aamuisin sai näkymättömältä, sisäiseltä Herraltaan päiväiset työohjeet. Kun hän niitä ohjeita noudatti, meni kaikki hyvin. — Tämä ei kuitenkaan ollut vielä kaikki. Ihminen ei ole vain ruumiillinen olento, vaan henkinen, josta seuraa, että varsinainen henkinen elämä on hänen oleellinen elämänsä. Niinpä mainitun maanviljelijän suhde sisäiseen työnantajansa ei rajoittunut vain maanviljelykseen. Miehellä oli alunperin sisäisesti sanottu, että hänen asemansa voi olla tällainen vain sillä ehdolla, että hän aina asettaa henkisen elämän, työn taivasten valtakunnassa, ensimmäiselle sijalle. Niin hän sitten tässäkin suhteessa teki parastaan. Hän etsi väenkokouksia, esim. markkinapaikoilla, joissa puhui henkisen elämän asioista, puhui siten kuin osasi ja kykeni. Samaisella miehellä olikin paljon kokemuksia. Matkoillani tapasin hänet pari kolmekin kertaa, ja hänen kanssaan oli kiintoisaa keskustella.

Ihmisten ja kansojen onnettomuus johtuukin siitä, että he yleensä tyytyvät itsekkääseen, persoonalliseen, aineelliseen elämään — asettaen sen käytännöllisessä pyrkimyksessään jotenkin ensimmäiselle sijalle. Kirkoissakin on tehty henkisestä elämästä etupäässä vain »ammatti», »virka». Kyllä puhutaan Jumalasta, mutta etupäässä vaan kuin »viran puolesta». Käytännössä — niinkuin kyllä opetuksessakin — mukaudutaan

maailman itsekkääseen ja väkivaltaiseen komentoon. Maailman itsekkääseen meluun hukkuvat Vuorisaarnan sanat: »menkää pois minun luotani te, jotka ette ole lakiani noudattaneet».

— — —

Oikea lähtökohta luonnollisesti on tämä: me ihmiset olemme henkiolentoja, jotka olemme ruumistuneet tänne aineellisuuden elämään käytäksemme koulua ihmisyydessä. Varsinaisessa olemuksessamme olemme jumal-syntyisiä henkiolentoja, mutta persoonallisuuksina olemme kuin pelto tai hedelmätarha, jossa henkemme Isä on puutarhuri — käyttääksemme maanviljelyksen kuvakieltä. Ja sellaistaahan Jeesuskin Uudessa Testamentissa käyttää. Tehtävämme on voittaa elämän vaikeudet sisässämme ja ulkopuolellamme — tullaksemme siten Isämme pojiksi, Isämme kaltaisiksi, vuorostamme puutarhureiksi ihmisyyden vainiolla.

Tähän meitä yksilöinä kutsutaan. Siihen tositeolla ryhtyessämme voi maanviljelyksen ymmärtäminen olla apuna ymmärtääksemme henkisen elämän lakiperäisyyttä.

Tällöin on ensimmäisenä vertauskuvallisena vastaavaisuutena — josta jo oli puhettakin —, että niinkuin maanviljelyksessä vallitsevat luonnon lait ovat järkähtämättömät, samoin on laita ihmisyydenkin viljelyksessä. Kummassakin tapauksessa ihmisen on asetuttava oppilaan asemaan Elämän edessä. Kummassakin tapauksessa

elämän oma viisaus näkyy järkkymättömänä syyn ja seurauksen lakina, karmana. Molemmissa pitää paikkansa määritelmä: mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin. Ainakin maanviljelijän pitäisi olla helppoa ymmärtää tämä Jeesuksenkin lausuma totuus — ja tehdä siitä oikeat johtopäätökset.

Toinen vastaavaisuus, vaikka ehkei aivan yhtä helposti huomattava, on jatkuva kehitys jälleensyntymisten kautta. Maanviljelyksessä tapahtuu toistuva jälleensyntyminen joko siemenen tai juurien välityksellä. Tämä tekee lajin jalostumisen — tai rappeutumisen — mahdolliseksi. Samoin ihminen persoonallisuutena kuolee, mutta syntyy korkeamman minänsä kautta jälleen. Kun sanoimme, ettei jälleensyntymistä ole maanviljelyksenkään vertauskuvan avulla yhtä helppo ymmärtää kuin karmaa, johtuu tämä siitä, että niin kasvissa kuin ihmisessä ei ole vain muodollinen kehitys, vaan kummankin takana on tajunnallinen kehitys. Kasvin takana on tajunnallinen joukko- eli ryhmäsielu, josta kehityksen avulla tapahtuu yksilöitymisiä ja siirtymisiä eläinkuntaan. Ihmiskunta on kehityksessään kasvikkunnan ja eläinkunnan edellä. Ihminen on yksilöitynyt minuus. Mutta siitä huolimatta inhimillisen minuuden kehitys jatkuu sekä minuutena että minuuden takaisessa mystillis-kosmisillisessä Kristuksessa, Jumalan pojassa — joka puolestaan on yhtä Isän kanssa. Että näin on, siitähän saamme käytännöllisen esimerkin, tai sanoisinko

näytteen niissä suurissa Mestareissa, uskontojen keskushenkilöissä, joita silloin tällöin historian kuluessa on esiintynyt. Heissähän on taivaallisen Isän täydellisyys jo ainakin huomattavasti näkyvissä. Se näkyy siinä, että he eivät enää työskentele omaa etuaan ja ns. onneaan varten, vaan Isän johdolla kokonaan toisten ihmisten onnen puolesta. On selvästi ymmärrettävä, että sama täydellisyys piilee jokaisessa ihmisessä.

— — —

Nyt kysymme: mitä siis on ihmisen tehtävä? Hänen tehtävänsä on tässä kohden selvä: hänen on aluksi ainakin järjestettävä itselleen vapaata aikaa, jotta hän voisi näitä asioita tieto-opillisesti mietiskellä, teoreettisesti asioihin perehtyä. Mikään »ammatti» ei tässä saa olla esteenä. Ei edes sotilaan ammatti. Jokaisen on lähdettävä siitä missä on. On muistettava, että ruumiillinen kuolema jokatapauksessa lopettaa meiltä »ammattin». Kuoleman eteen astumme pelkästään ihmisenä.

Ajan hankkiminen tutkimuksiimme on aloitettava oikeasta päästä. Jos me hankimme aikaa siten, että jätämme velvollisuutemme täyttämättä, niin olemme aloittaneet väärästä päästä. On hankittava aikaa päinvastoin siten, että täytämme velvollisuutemme entistä huolellisemmin. Sillä laiminlyödyt velvollisuudet eivät suinkaan jätä meitä rauhaan. Nim. oikeat velvollisuudet, joita olemme päällemme ottaneet,

esim. perheen tai velkojen muodossa. Sensijaan voimme vapauttaa itsemme henkisestä laiskotte-
lusta ja niiden moninaisten asioiden harraste-
lusta, joita maailma ympärillämme meille tyrkyt-
tää — puhumattakaan siitä, että tuhlaisimme
aikamme turhaan seuraelämään, mässäykseen ja
jaaritteluun. Vapautuvan ajan käytämme teo-
sofis-kristosofisen kirjallisuuden lukemiseen ja
tutkisteleamiseen. Tässäkin on huomattava eräs
seikka, josta Pekka Ervast silloin tällöin huo-
mautti. Nim., että kun haluamme tutustua
itämaisten Mestareiden teosofiseen sanomaan,
silloin on syvennyttävä ja pidettävä kiinni
H. P. Blavatskyn kirjoista ja opetuksista. Sillä
myöhempi teosofinen kirjallisuus alkaen Sinne-
tin kirjoista ja Olcottin »Vanhoista päiväkirjan
lehdistä» on jo jollain tavalla hämärää. Sinnethän
vanhoina päivinä julkaisi milteipä häväistys-
kirjan H. P. B:sta. Myöhempi teosofinen kirjal-
lisuus on huomattavasti psykismin, militarismin
ja materialismin hämmentämää.

Kun sitten alamme tutustua länsimaiseen,
ruusuristiläiseen, kristosofiseen kirjallisuuteen, sil-
loin meillä on Vuorisaarnan oppi siveellisenä
mittapuuna. Tämä mittapuu kädessämme emme
tarvitse olla sokkosilla. Tämän mittapuun mu-
kaan jäävät meille varmasti ja luotettavasti kä-
teemme Pekka Ervastin kirjat. Hänen kirjansa
ja opetuksensa ovat täysin sopusoinnussa Vuori-
saarnan siveysopin kanssa. Hänhän vielä uudel-

leen käänsi Vuorisaarnan suomeksi ja englanniksi, varustaen käännöksensä selityksillä, jotka ovat syvällisesti valaisevat ja kokonaan myönteiset. Vieläpä hän kirjansa lopussa esittää uudelleen järjestettyinä sekä Mooseksen että Jeesuksen käskyt. Uudelleen järjestämiänsä Jeesuksen käskyjä hän sitten nimittääkin »Taivaallisen Isän viideksi käskyksi». Vuorisaarnassa ja sen uudistetuihin käskyihin esiintyy yhä selvempänä äärettömyyksiä Isän lakiperäinen viisaus, elämän oppi ihmisiä varten. Se on sekä yksinkertainen että samalla äärettömyyksiin menevä. Jokainen ihminen voi aloittaa itsekasvatuksensa kasvattamalla itseään suuttumattomuuteen, puhtauteen, totuuteen, rauhaan ja rakkauteen. Eivätkä ne käskyt tule kehittyneimmällekään ihmiselle tarpeettomiksi. Sillä niiden vaikutus menee rajattomiin äärettömyyksiin. Sen huomaamme Pekka Ervastin muistakin kirjoista. Ne yhtyvät elimellisesti Vuorisaarnan oppiin, ja niiden esitys on inhimillistä, selvää ja yksinkertaista, mutta samalla rajattomiin säteilevää.

— — —

Kun ihminen näissä kirjallisissa tutkimuksissaan ja mietiskelyissään on päässyt elämän tietopuolisista puolista auttavasti selville, alkaa hänelle uusi, syvempi jakso tutkimuksissaan. Maanviljelyksen kuvakieltä käyttäen voimme sanoa, että hän on nyt suorittanut ihmisyyksensä tarvittavan alustavan tietopuolisen kurssin. Nyt

alkaa valmistelut oman »maatilan» hankkimiseen, so. persoonallisuutensa vapauttamiseen maailmalisten näkökantojen viljelyksestä. Tämä tietenkin on yhä tietoisempaa kieltäytymistä maailmasta.

Tähän liittyy seuraava tehtävä: on hankittava ihmisyyden viljelyksessä tarvittavaa siementä. Sillä vaikka Jumalan valtakunta piileeikin ihmisessä nimenomaan siemenen kaltaisena, niin kuitenkin jokaisen on omalta kohdaltaan tuo siemen etsittävä ja löydettävä. Eikä etsiminen ole suinkaan helppoa. On kuin Jumalan valtakunta olisi sittenkin jossain kaukana tai korkealla. Ja matka sinne on moninaisten vaarojen ja ansojen ympäröimä. On kuin jonkinlaiset eläimet, pedot ja muut vaanisivat sillä tiellä. Ne kaikki on voitettava, voitettava siten, että niistä kieltäytyy, ja ettei niitä pelkää. Myöskin moninaiset kauniit tai huumaaavat houkutukset ja lumoukset vaanivat sillä tiellä. Niistäkin täytyy kieltäytyä.

Nuo vaarat, ansat ja houkutukset ovat meidän omassa astraaliruumiissamme, persoonallisissa tunteissamme ja ajatuksissamme, vaikkakin ne saavat vahvistusta alemmasta kosmoksesta. Onnistuakseen täytyy ihmisen keskittää huomionsa kuin yhteen pisteeseen, sisäiseen tähteen, ja kulkea sitä kohti. Ei saa antaa minkään astraalisen äänen, ärjyvän tai kuiskaavan, johtaa itseään syrjään. Näistä syistä matka on kuin helvetin ja kiirastulen läpi kulkemista, tuskallista ponnistusta. Mutta kokemus on osoittanut,

että matka onnistuu. Ihminen voi löytää Jumalan valtakunnan siemenen — josta on sanottu, että se on pieni, mutta että se sitten kasvaa suureksi puuksi, jonka oksilla taivaan linnut pesivät.

Tästä johtuu kysymys: mikä on tuo siemen, miten kokeneet ovat sitä kuvailleet? Sanomme näin: sen siemenen löytäminen on samaa kuin sisäinen Jumal-kokemus. Se ei ole mikään ns. mielenliikutus, ei hysteerinen pyörre, vaan on se sitä, että Jumala, tai korkeampi minä, astuu ja yhtyy ihmisen päivä tietoiseen persoonallisuuteen. Persoonallisuus järjestyy uudelleen. Se järjestyy hetkessä, silmänräpäyksessä. Se järjestyy sen uuden elämän vaikutuksesta, mikä tuossa henkinessä Jumal-kokemuksessa ihmiseen astuu. Siitä alkaa kokonaan uusi jakso ihmisen elämässä, työssä ja kehityksessä.

— — —

Kun Jumalan valtakunnan siemen näin on löydetty, ei elämä luonnollisestikaan ole enää vain etsimistä, vaan myös toteuttamista. Maanviljelyn vertauskuvaa käyttäen alkaa nyt Jumalan valtakunnan siemenen viljeleminen ihmisyyden pellolla. Näinollen tähän työhön liittyy uusi puoli. Työ tapahtuu kyllä sisäisesti, mutta se tulee myös entistä enemmän ulkonaiseksi, julkiseksi. Ihminen jakaa ympärilleen niitä ohjeita, joita itse on saanut. Eikä vain ohjeita, vaan hän vaikuttaa olemuksellaan ja työllään kuin uudestisyntyttävä voima. Hän lisää jumalallisen luo-

van voiman vaikutusta ihmiskunnassa. Juuri tätäkin lienee tarkoitettu puhuttaessa uskon voimasta.

Kaikki työ on raskasta. Siinä voi väsyäkin. Mutta työtä tehden voi myös edelleen syventyä elämään. Niinpä tunnen erään ihmisen, joka oli joitakin vuosia uurastanut ihmisyyden viljelyksellä teosofisena työntekijänä. Työ sillä vainiolla oli ollut keväisen kylmähkötä, koleata ja rasittavaakin. Tästä johtui, että työntekijämme, ajatellessaan uutta viljelyskierrosta, melkein pävilusta väräsi muistaessaan edellisen kierroksen vaikeuksia. Tällöin kuitenkin hänen työnantajansa, Mestarinsa, tai joku hänen enkelinsä, sisäisesti kuiskasi: »— jos sinä rakastaisit heitä —». Ja aivan oikein. Työntekijämme tunnusteli itseään ja yritti järjestää mielensä ja tunteensa rakkauden mukaiseen vireeseen. Ihmeekseen hän huomasi, että tilanne heti muuttui. Koleus hävisi. Tapahtui viljelystyön syventyminen, uusien voimien esille vetäminen. Teknillisesti puhuen merkitsi se manas-voimien lisäksi suurempaa buddhisten voimien esille tulemistä. Se merkitsi samalla, että astraaliruumiin viljelyksen lisäksi vedettiin myös eetteriruumis entistä enemmän viljelyksen alaiseksi. Mystillinen, sisäinen Kristus oli täten tilaisuudessa entistä enemmän ottamaan myös eetterivoimat, niihin kuuluvat sukupuolivoimat, luovaan ihmisyydiviljelykseen. Kokemus opettaakin, että elämä ja työ sisäisessä Kristuksessa

on lopulta ainoa oikea ja turvallinen tapa sukupuolivoimien kääntämiseksi luovaan työhön. Ihminen ei lähde etsimään valtaa, ei edes sukupuoli-voimiensa ylitse, vaan hän etsii totuutta, Jumalaa, ja sitten henkisessä uudestisyntymisessä tapahtuu se, että sisäinen Kristus ottaa sukupuolivoiman itseensä, joten se joutuu palvelemaan ihmistä Kristus-työssä.

Sitten työ edelleen etenee ja syvenee. Maanviljelyssymboliikankin mukaan tulemme vielä yhteen salaisuuteen. Itämainen filosofia pitää fyysillistä ruumista perin vähäpätöisenä. Mutta länsimaisessa salatieteessä ajatellaan toisin. Niinpä Paa-valikin pitää fyysillistä ruumista Pyhän Hengen temppeleinä. Pekka Ervast opettaa, että fyysillinen ruumis, joka on aatman alempi eli aineellistunut vastaavaisuus, sisältää kaikkein suurimmat aarteet ja mahdollisuudet. Mutta niinhän maanviljelyksessäkin on lopulta maa, multa, kaikkein tärkein »prinsiippi». Ilma ja vesi, puhumattakaan auringosta, ovat kyllä välttämättömiä, mutta kyllä varsinainen maa, pelto, on maanviljelyksessä sentään suurin aarreaitta. Sama pitää vastaavasti paikkansa henkisessä viljelyksessä. Jos Jumalan valtakunta on toteutettava maankin päällä, on siinä fyysillinen ruumis myös tärkein aarreaitta. Sitäpaitsi — niinkuin Pekka Ervast opettaa — ihminen voi vaan ruumiissa eläessään tehdä uusia henkisiä aloitteita, eikä enää kuoltuaan. Kuoltuaan voi vaan puhdistaa ja jatkaa sitä,

mitä ruumiissa eläessään on aloittanut. Uusia aloitteita voi tehdä taas vasta uudessa ruumistuksessa. Tämä merkitsee, että henkinen elämä ei ole vain tunnelmia ja aateskeluja, vaan on se myös työtä, luovaa tekoa ruumiin maailmassa.

— — —

Tästä syystä ymmärrämme myös, miksi Jumalan oli tultava fyysilliseen tasoon ja ruumiilliseen elämään asti. Siis tekojen maailmaan. Se tapahtui Pekka Ervastissa. On siis mitä luonnollisin asia, että Pekka Ervast suurena salatieteilijänä on asiallisesti perillä fyysillisenkin ruumiin aarteista ja salaisuuksista.

Eräs ilmiö tai seuraus tästä tulee vähitellen astumaan esille. Ja se on se, että varsinainen Kristus-elämä ei ole enää tuomittu kerjäläisen asemaan täällä ruumiillisessa maailmassa. Vaikkakin Kristus-ihminen luopuu kaikesta, niin kuitenkin fyysillisetkin arvot tulevat alistetuiksi hänen käytettäväkseen. Tämä ei kuitenkaan tapahdu väkisin, ei jonkun pakkoverotuksen muodossa. Se tapahtuu vaan kuin itsestään, tai että ihmiset vapaaehtoisesti niin menettelevät. Siis jotenkin niinkuin eetteri- ja sukupuolivoimat antautuvat kuin itsestään sen ihmisen luovaan työhön, jossa Kristus on saanut johdon käsiinsä. Fyysillisen ruumiin ja fyysillisen maailman rikaudet alkavat vähitellen tulla kuin itsestään sen ihmisen käytettäväksi, joka kaikesta luopuneena ja palvelen tekee luovaa työtä Isän johtamassa

ihmisyyden viljelyksessä. Täten alkaa myös vähitellen toteutua se, kun sanotaan, että lempeät perivät maan. Mikäli ihmiset eivät luovu väkivallasta ja yleensä itsekkyydestä ja materialismista ja mukaudu Isän lempeään mutta henkisesti voimakkaaseen johtoon, sikäli he vähitellen ja aikanaan joutuvat siirtymään toiselle taivaankappaleelle. Sillä, niinkuin jo edellä sanoimme, eroittaminen Valtaistuimen oikealle ja vasemmalle puolelle on jo alkanut. Pieni on vielä se valittujen joukko, joka tietoisesti tekee työtä Isän valtakunnassa, valtaistuimen oikealla puolella. Mutta kaikkia ihmisiä siihen kutsutaan. Jokaisen on omakohtaisesti tehtävä kuin tili selvitys. Hän voi vetää eteensä sen voiman, mikä lujemmin vetää häntä mammonan maailmaan, ja sanoa sille oikealla ihmisen äänellä: »sinua en tottele enkä seuraal!» Onhan sanottu, että kummituksetkin pakenevat, kun niille selvästi ja ääneensä antaa lähtökäskyn. Niin on ihmisen osattava sanoa niille voimille, jotka häntä vetävät vuorisaarnan Viiden Käskyn vastaiselle puolelle. Sensijaan ihminen tutkikoon, mikä hänellä on se talentti, se ihmisyyden taimi tai hedelmä, jolla hän voi palvella viiden käskyn mukaisen elämänymmärryksen edistymistä ihmisten keskuudessa. Sitä talenttia hän viljelkään. Mestarin työn edistäminen on suorin tie Mestarin löytämiseen. Siihen työhön jokaista kutsutaan.

IV.

HENGESTÄ SYNTYMINEN.

Ennenkuin jatkamme yhteiskunnallisen sivistyksen mukana kaupan ja teollisuuden vertauskuviin, voimme tässä välillä piristää mieltämme parilla asialla. Ensiksi on »hengestä syntyminen», sitten »toinen joulupäivä».

Teosofiassa puhutaan mm. kierroksista. Tällä tarkoitetaan, että elämä toistuu ja etenee spiraalissa. Niin on laita ihmiselämän. Vuoroon elämme fyysisessä, vuoroon kuoleman takaisessa olotilassa. Etenemme spiraalin tapaisissa kierroksissa.

Tätä pyrkimystä kuvataan myös vuosittain toistuvilla uskonnollisilla juhlilla. Uskonnollinen vuosi on aloitettu adventilla, joita on neljä. Adventteja alettiin viettää 5:llä vuosisadalla. Adventti merkitsee odottamista, ja sitä vietettiin jonkunlaisena katumus- ja paastoaikana. Vielä 18:sta vuosisadalla oli toisin paikoin urkujenkin soitto kielletty. Adventtia seurasi joulu, Kristuksen syntymäjuhla, ynnä järjestyksessä muut juhlat — kunnes vuosi päättyi ns. viimeiseen tuomioon. Tämä viimeinen juhla muodostui

kaameaksi senjälkeen, kun kirkko v. 553 kielsi jälleensyntymisopin.

Tämänkaltaista kiertoa on ihmiselämä myös neljine ikäkausineen. Lapsuus on ensimmäinen adventti eli odotuskausi. Se on kieltäytymistä eli paastoa jostain alemmasta, alemmasta vapaudesta, jotta ylempi eli sisäinen Kristus ihmisessä pääsisi esille. Lapsia täytyy kasvattaa, ja niitä kasvatetaan ennen kaikkea oikealla, elävällä esimerkillä. Vanhemmat antavat lapsilleen parhaan perinnön elämällä itse Jumalassa, kasvattamalla itseään henkisesti. Tietysti lasten kasvattamiseen kuuluu myös opetuksellinen puoli. Heitä on opetettava »paastoamaan» eli kieltäytymään valheesta ja epärehellisyydestä, itsepäisyydestä ja holtittomuudesta. Sensijaan lapsia on kasvatettava järjestykseen ja vilpittömyyteen.

Tämän lisäksi lapsille on tehtävä suoraan ja yksinkertaisesti selväksi, mikä on ihmiselämän tarkoitus: että se on kasvaminen täydellisyyteen, mestariuteen, sellaiseen kuin Jeesus Kristus, Buddha ja muut uskontojen suuret keskuhenkilöt. Täydellistymistämme varten me synnymme tänne uudelleen ja uudelleen. Lapsen tajunta voi olla hyvinkin avoin jälleensyntymisopille, opetukselle, että me synnymme yhä uudelleen tänne lakiperäiseen elämän kouluun — jossa saamme niittää mitä kylväneet olemme. Sentähden ei ole hyvä kylvää ajattelussaan, ei tunteissaan eikä teoissaan sellaista, mitä ei haluttaisi niittää. Paastoamisen

ydin toteutuu Taivaallisen Isän viiden käskyn harkitun seuraamisen kautta. Ihmisen on paastottava vihasta, suuttumisesta. Samoin epäpuhtaista ajatuksista ja tunteista. Niin myös vannomisesta, holtittomasta puhumisesta. Sillä ihminen on vastuussa jokaisesta turhasta sanastakin. Pahaa ei ole pahalla vastustettava, ei väkivaltaan ryhdyttävä. Paha voitetaan, ja on voitettava, vain hyvällä.

Lapsuus on näinollen ensimmäinen adventti, ensimmäinen odotus- ja kieltäytymisaika. Vanhemmille se voi myöhemmin muodostua myös katumusajaksi, jos he huonolla esimerkillään ja huonolla opetuksellaan antavat lapsilleen huonon kasvatuksen.

Lapsuutta seuraa nuoruus, joka on toinen adventti. Nuoruudessa herää inhimillisyyden ihanne. Mutta samalla heräävät myös eetteriset sukupuolivoimat. Paastoaminen on nyt siinä, että on oltava varuillaan, jottei antautuisi ihanteetto-muuteen. On otettava huomioon, että yksinpä avioliittokin, vaikkakin se on todellisuus sinään, on kuitenkin vertauskuva siitä liitosta, mikä on muodostuva ihmisen alemman ja ylemmän minän välillä. Ihmiselämä ei vastaa ihanteellista tarkeitustaan — olemmeko avioliitossa tai elämmekö yksin — ellemme päivätietoisessa minuudessaamme pyri ja pääse ja elä jatkuvasti yhteydessä korkeamman minämme kanssa.

Nuoruutta seuraa kolmas adventti, miehuus.

Miehuus kuvaa itsenäisen työn ja toiminnan aikaa, seisomista omilla jaloillaan, niin taloudellisesti kuin älyllisesti ja siveellisesti. On opittava kieltäytymään eli paastoamaan epäitsenäisyydestä köynnöskasvimaisuudesta kaikissa suhteissa. On kieltäydyttävä yhdeltä puolen laiskottelusta ja toiselta puolen ihanteettomista keinoista. Se on paastoa kolmannen adventin kohdalla. Mikäli vaillinaisesti paastoamme, sikäli adventit myöhemmin muodostuvat katumusajoiksi.

Neljäs adventti alkaa vanhuudessa. Vanhuus edellyttää elämän kokemusta ja siis viisautta. Mistä nyt on paastottava? On kieltäydyttävä sellaisesta viisaudesta, mikä johtuu oveluudesta. Etenkin nykyinen viides rotu on taipuvainen pitämään oveluutta viisautena. Mutta siksipä viides rotu, ja erikoisesti sen viides alarotu, europalainen sivistys, onkin tehnyt elämänsä onnettomaksi — joka uhkaa päättyä suureen luhistumiseen. Siksipä viisaus täytyy puhjeta kolmen edellisen adventin parhaimpaan puoleen: lapsuuden viattomuuteen, nuoruuden ihanteellisuuteen ja miehuuden tarmoon, työhön, toimeliaisuuteen ja vastuunsa tajuamiseen.

Viidentenä seuraa kuolema. Kuolema on kuin viimeinen tuomio, päätös ja tilinteko. Kuolema on kaiken paaston ja kieltäytymisen täyttymys. Kuolema näyttää, mistä kaikesta meidän on opittava paastoamaan, kieltäytymään: on luovuttava kaikesta maallisesta; niinkuin ovat teh-

neetkin ihmiskunnan suuret esikoissielut. Niin teki Buddha, niin Jeesus, niin Pekka Ervast, ja jotkut toiset vihityt. Tämäkin kuuluu jokaisen ihmisen ohjelmaan. Mestarius, täydellisyys, on jokaisen ihmisen ihanne ja päämäärä. Kuolema on alempi, kielteinen opettajamme. Kuolema ja kuolemanjälkeinen elämä on pakollista paastoa, puhdistusta, kiirastulta. Persoonallisuutemme sellaisenaan ei ole kuolematon. Kuolemattomuus on korkeammassa itsessämme, sisäisessä Kristuksessa, Jumalassa, Jumalan pojassa, Jumalan rakkaudessa — mikä vähitellen ilmenee meissä.

Kristilliset kirkotkin ovat tästä asiasta puhuneet. Ne ovat puhuneet siitä, että pelastuksemme on Kristuksessa. Mutta on heti huomattava, että suhteessamme Kristukseen voidaan lähteä kahdesta päästä, voidaan lähteä joko oikeasta tai väärästä päästä. Terve vaistomme ja ymmärryksemme sanoo, mitä on lähteminen oikeasta päästä. Oikeasta päästä lähteminen on lähtemistä kulkemaan Kristuksen mukana, seuraten hänen opetustaan ja käytännöllistä esimerkkiään. Mutta ovatko kirkot näin tehneet, näin opettaneet? Eivät. Kirkot lähtivät väärästä päästä. Ne lähtivät siitä vanhatestamentillisesta näkökannasta, että jumala on tyrannin kaltainen olento, joka uhoo kosta ja helvetin piinaa, ja joka leppyvät siitä, että jotain toista olentoa, eläintä tai ihmistä — rääkätään! Ennen »uhrattiin», so. rääkättiin ja tapettiin eläimiä tuollaiseksi lepytysuhriksi.

Kun sitten Jeesukselle kävi kuten monelle muullekin profeetalle, että nim. hänet surmattiin, niin — osaksi Paavalin varomattomien vihjailujen vuoksi — tästä juutalaisten ja roomalaisten yhdessä suorittamasta väkivallan työstä kirkko myöhemmin teki tuon peräti kohtalokkaan sijaissovitusopin. Siten kirkko lähti väärästä päästä. Kirkko lähti kuoleman tielle sensijaan, että olisi lähtenyt oikeasta päästä elämän tielle.

Tällä erehdyksellä, tällä väärästä päästä lähtemisellä, on ollut omalaatuiset, kohtalokkaat seurauksensa. Ensiksikin opetuksellisessa merkityksessä siten, että kun lähdettiin kuoleman päästä, niin johtui tästä, että kuoleman arvo yleensä, ja Jeesuksen suhteen erikoisesti, tuli asetetuksi elämän arvoa suuremmaksi, tärkeämmäksi. Kun Mestarin opetuksen ja elävän esimerkin seuraaminen hyljättiin, kun häntä kohdannut väkivaltainen kuolema ja verenvuodatus asetettiin pelastavaksi lähtökohdaksi, niin johdonmukaisesti tämän kanssa muodostui oppi, että vasta ruumiillinen kuolema vapauttaa meidät synnistä — ei sillä ehdolla, että olisimme seuranneet Jeesuksen oppia ja esimerkkiä, vaan että olemme ennen kuolemaamme uskoneet veriseen sijaissovitusoppiin! Ellemme tuohon vanhatestamentilliseen veriuuhiin usko, joudumme kuoltuamme loputtomaan kadotukseen — jopa siitäkin huolimatta, vaikka olisimme elämässämme seuranneet Jeesuksen vuorisaarnassa esittämää oppia!?

Tämä opillinen järjettömyys oli yksi seuraus siitä, että kirkko suhteessa Mestariin lähti väärästä päästä. Toinen seuraus oli, että kristikunnan oma elämä muodostui verisen väkivaltaiseksi. Sillä ihmisille tapahtuu heidän uskonsa mukaan. Kun lähdettiin uskomaan, että pelastus on Jeesusta kohdanneessa verisen väkivaltaisessa kuolemassa, niin kristikunta on joutunut suuressa mittakaavassa saman verisen kohtalon ja väkivaltaisen kuoleman alaiseksi. Meidän ajallamme olemme jo tulleet siihen, että on milteipä arvontonta kuolla tavalliseen tapaan, vanhuuttaan tai muuten, jotavastoin kunniaakasta ja arvokasta on kuolla ase kädessä verisillä tappotantereilla.

Sellaista se on. Elämä on lakisiteinen. Kristikunta tuli lähteneeksi väärästä päästä, kuoleman portista suhteessaan Mestariin, ja niin sen oma elämä on muodostunut yhä hurjemmaksi kuoleman karuselliksi.

— — —

Mutta vaikkakin kristikunta kirkkoineen ja muine laitoksineen tuli lähteneeksi väärästä päästä, kuoleman portista, niin kuitenkin on aina ollut harvalukuinen yksilöiden joukko, joka on lähtenyt oikeasta päästä, elämän portista. On sopivaa tässä kohden muistaa, kuinka Pekka Ervast Vuorisaarna kirjassaan nimittää kahdeksaa autuuden julistusta nimenomaan »taivasten valtakunnan portiksi». Hän esittää nämä julistukset parittain, joten niitä on neljä paria. Ne edustavat

vihkimyksen edellä kulkevaa puhdistuksen tietä. Ja koska neljä adventtiakin ovat alkuaan olleet katumus- ja paastoaikaa, niin sopivat ne hyvin yhteen autuuden julistusten neljän parin kanssa. Niiden lävitse kulkeminen johtaa sisäiseen Kristus-syntymään — ei jossain kuolemantakaisessa maailmassa, vaan nimenomaan tässä ruumiillisessa elämässä.

Ensimmäinen adventti sisältyy julistukseen: *Autuaita köyhät hengessään.* Kun tämän yhdistämme paasto-käsitykseen, niin on se vapaaehtoista köyhyyttä, paastoamista maallisen rikkauten omistamisesta. Kysymme: miksi ihmisille yleensä on niin vaikeata luopua maallisen rikkauten omistuksesta? Miksi on niin suuri halu käyttää rikkautta epäinhimillisesti? Miksi on niin vaikeata uhrata varojaan vuorisaarnan opin ja siitä lähtevän sivistystyön rahoittamiseen? — Miksi emme vapaaehtoisesti palvele elämää ja saavuta siten kokemusta Kristus-viisaudessa, joka neuvoo: »Älkää siis huolehtiko sanoen: mitä syömme? tai mitä juomme? tai millä vaatetamme itsemme? Sillä kaikkea tätä joukot tarvitsevat. Taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän tarvitsevan tätä kaikkea. Vaan etsikää ensin valtakuntaa ja sen oikeamielisyyttä, niin tämäkin kaikki sen ohessa tulee teille.» Kuolema vie meiltä kuitenkin maalliset rikkaudet. Mutta meillä on tilaisuus asettaa elämä, kristuselämä, kuoleman tilalle. Ensimmäinen portti Vuorisaarnan Mestarin seu-

raamisessa on vapautuminen maallisen rikkauden omistuksesta. Se vastaa lapsuutta. Lapsi ei varsinaisessa mielessä omista mitään, vaan hän on kokonaan vanhempiensa tai muiden huoltajiensa huollon varassa. Ja lasten kaltaisiksihan Mestari oppilaitaan kehoittaa tulemaan. — Kuitenkaan ei taivasten valtakunnan elämä ole siinä, että luopuisimme kaikesta ja sitten jäisimme laiskotellen tuuliajoille. Salaisuus on siinä, että maallisten harrastusten tilalle otetaan henkinen har rastus, työ ja elämä Mestarin johtamassa taivasten valtakunnassa. Silloin kaikki muu seuraa siinä ohella vähemmällä puuhalla.

Pekka Ervast huomauttaa, että tämä ensimmäinen autuuden julistus on ensimmäinen ja ehdoton ehto varsinaisessa opetuslapsiuudessa. Seuraavat tapahtumat tulevat mahdollisiksi sikäli kuin tämä ensimmäinen ehto ensin toteutuu.

Toinen adventti sisältyy julistukseen: *Autuaita rauhan rakentajat*. Tämä on paastoamista kiistelemisestä, riitelemisestä ja sotimisesta. Tämä käy myös yhteen nuoruuden ihanteen kanssa. Nuoressa ihmisessä heräävä ihmisyyden ihanne ei kutsu epäinhimilliseen torailuun tai riitaan. Päinvastoin ihanne kutsuu ihmistä sekä sisäiseen että ulkonaiseen rauhaan, rauhan rakentamiseen. Autuus ja onni ei ole rauhattomuudessa, ei sodassa ja riidassa, vaan onni ja autuus on kaikesta riitelemisestä paastoamisessa. Onni ja autuus on myönteisessä, toimivassa, ensin sisäi-

sesti ja sitten ulkoisestikin toimivassa rauhan rakentamisessa.

Kolmannen adventin julistus kuuluu: *Autuaita puhtaat sydäimestä*. Tämä on yhteydessä miehuuden kanssa ja edellyttää hyvää tahtoa. Tämä myös selvästi osoittaa, minkä suuntaisiin pyrkimyksiin ihmisen on käytettävä voimaansa ja tarmoansa: Jumalan etsimiseen ja näkemiseen. Puhdaat sydäimestä saavat nähdä Jumalan, saavat sisäisesti yhtyä Jumalaan. Aikanaan. Totuudenetsijän sydän on oleva vilpitön, puhdas, yksinkertainen, jossa vallitsevana pyrkimyksenä on totuuden löytäminen, Jumalan näkeminen. Hän paastoa pyrkimyksestä mahtiin ja valtaan. Hän kieltäytyy liehittelystä ja kumartelusta maailman auktoriteettien edessä. Hän on nöyrä ja siksi oppii kumartamaan vain Jumalan edessä — jotta voisi palvella ja toimia yhdessä Jumalan kanssa kaikkien hyväksi. Siksi hän aina pyrkii Jumalan näkemiseen, totuuden ymmärtämiseen.

Neljäs adventti sisältyy julistukseen: *Autuaita armeliaat*. Tämä on paastoamista kovuudesta ja ankaruudesta, ja on se samalla yhteydessä neljännen ikäkauden eli vanhuuden kanssa. Viisaus ei sinään ole vanhuutta, vaan armeliaisuutta, joka ilmenee lohduttavana auttavaisuutena.

Nämä neljä adventtia toteutettuina vievät todelliseen joulun, sisäisen Kristuksen syntymiseen ihmisessä. Taivasten valtakuntaan tullaan henkisen uudestisyntymisen kautta. Sen jälkeen

ihminen on siinä suhteessa Vuorisaarnaan, että hän sitä ymmärtää käytännöllisen elämän kannalta. Aavistus muuttuu tiedoksi, joka taas vuorostaan on taitoa.

Hengestä syntymisen yhteydessä voimme vielä ottaa puheeksi pari seikkaa. Tavallisesti sanotaan, että kaikki tulee armosta. Kuitenkin Jeesuskin puhuu palkasta, joka tulee Isältä. Kuinka nämä asiat sopivat yhteen? Sillä totuudenetsijä ei voi tyytyä umpimähkäisyyteen tässäkin asiassa. Vastaamme lyhyesti näin: totuus on keskivälillä, siis palkan ja armon yhtymisessä. Uudestisyntymisessä palkka ja armo yltyvät. Uudestisyntyminen on palkka eli seuraus siitä, että ihminen on edellä esitetyllä tavalla kolkuttanut uudestisyntymisen portille. Ilman tällaista kolkutusta ei portti avaudu, uudestisyntymistä ei tapahdu. Tämä on selviö. Samalla tuo palkka kuitenkin on armo. Sellaiseksi ihminen sen tuntee, ja sellaisena hän sen vastaanottaa. Se on armo vielä toisessakin merkityksessä. Armo tai rakkaus. Se on armossa elämistä siten, että ihminen sitten yhdessä Isän kanssa — aina armahtaa, rakastaa, palvelee. Sillä niin ihmeellinen kuin uudestisyntyminen onkin, eivät ponnistukset siihen pysähdy. Ponnistukset saavat uuden luonteen, syvemmän sisällön. Pysyäksemme uudestisyntymisen käsitteessä sanomme näin: uudestisyntymisensä jälkeen ihmisen on osattava synnyttää itsensä jatkuvasti uudestaan. Se tapahtuu luovan

henkisen työn ja henkisen palvelevaisuuden yhteydessä. Mutta tämä on asia, jota oppii käytännöllisen työn ja kokemuksen yhteydessä.

Nyt meidän on siirryttävä uudestisyntymisen planetaariseen puoleen, ihmiskunnan kokonaiskehitykseen.

On sanottu, että ihminen on pienen maailman. Niinkuin siis ihmisen on pyrittävä ja päästävä henkiseen uudestisyntymiseen, samoin on esim. meidän maapallomme tehtävä. Luonnollista on myös, että molemmissa ilmenevät samat jaksotaisuudet. Niinpä planeettamme nykyisen luomispäivän suhteen voimme hyvinkin sanoa, että nuo neljä adventtia ovat olleet neljä juurirotua. Ensimmäinen juurirotu on vastannut ensimmäistä adventtia, lapsuutta, ja jollain tavalla köyhyiden autuutta. Toinen juurirotu on vastannut toista adventtia, jollain tavalla nuoruutta, rauhan rakentamista ja sen aiheuttamaa autuutta. Kolmas juurirotu on vastannut kolmatta adventtia, jollain tavalla miehuutta, puhdassydämisyyttä ja Jumalan näkemisen autuutta. On huomattava, että kolmannessa juurirodussa Jumala tuli näkyviin niiden suurten auttajien muodossa, jotka saapuivat tänne toisilta tähdiltä, Venuksesta, Merkuriuksesta ja Auringosta. Myös manasaputrat eli järjenpojat ruumistuivat silloin sitavarten muodostuneisiin ruumiisiin. — Neljäs juurirotu vastaa neljättä adventtia, jollain tavalla

vanhuutta, armeliaisuutta ja siitä johtuvaa autuutta. Juuri neljännen eli atlantilaisen juurirodun aikana väkivaltaisuus osoittautui epäinhimilliseksi ja johti siihen, että suuri manner vajosi mereen. Silloin armeliaat saivat panna alulle uuden rodun, nykyisen viidennen eli indoeuropalaisen juurirodun. Planetaarisesti viides juurirotu vastaa joulua ja siis henkistä uudestisyntymistä. Nykyisessä viidennessä juurirodussa aurinkokuntamme Logos on voinut synnyttää kosmillisen Kristuksen ja Isän tähän meidän planeettaamme ja ihmiskuntaamme — niinkuin jo edellä on puhe ollut.

Tässä suhteessa kaikki muinaiset uskonnot olivat adventtia, odotusta, paastoa ja kieltäytymistä. Buddhasta voimme sanoa, että hän suurine saavutuksineen edustaa jouluaattoa. Hänessä ei vielä kosmillinen Kristus varsinaisesti syntynyt, mutta hän teki välttämättömän valmistavan työn. Hän suoritti sen kielteisen suur-siivouksen, jota jouluaatto edustaa. Niinkuin jouluaatto varmistaa sen, että adventtiaika loppuu ja joulu astuu ovesta sisään, samoin Buddha veti aalajan, Pyhän Hengen, maailmanjärjen niin lähelle ihmiskuntaa, että Jumala yhtyi ihmiskunnan henkeen, järkeen. Niinkuin jouluaatto tekee mahdolliseksi — näin puhuen — että joulu tulee, samoin Buddha ja hänen työnsä teki mahdolliseksi, että Jeesus Natsarenuksessa sitten syntyi eli ruumistui kosmillinen Kristus päivä-

tajuisesti, ja aloitti kokonaan uuden ajan planeettamme ja ihmiskuntamme historiassa. Ihmiskunnan elämä ei tämän jälkeen tarvinnut enää olla vain paastoa ja kielteisyyttä, johon liittyi älyllinen sääli ja armeliaisuus, vaan ihmisten elämä saattoi tästäpuoleen muodostua Jumalan rakkauden henkilökohtaiseksi kokemukseksi ja ilmentämiseksi.

— — —

Näin planeettamme sai viettää ensimmäisen suuren kosmillisen joulupäivän.

Mutta tämä joulukuoli vielä syventyvä. Joulukuoli tuleva sielumaailmasta myös ruumiin, tekojen ja toiminnan maailmaan. Jesuskin puhuu seuraavasta suuresta Ihmisen Pojan, tai oikeammin Jumalan Pojan tulemisesta. Jeesus opettaa, että se tuleminen tulee olemaan erittäin vakavaa, jopa tuomion luontoista. Tämä on ymmärrettävää, sillä se merkitsee, että sen jälkeen ihmisten tekojenkin elämä kristianisoituu — tai heidän on aikanaan siirryttävä toiselle taivaankappaleelle.

Niinkuin jo edellä on ollut puhetta, on tämäkin suuri tuleminen nyt tapahtunut. Pekka Ervastissa joulukuoli tuli ruumiin ja tekojen elämään. Kaiken lisäksi onkin vielä tapahtunut niin, että ruumiillisesti Pekka Ervast syntyi toisen joulupäivän aamuna kello kuusi. Toinen joulupäivä ei näinollen ole enää vain ensimmäisen marittyrin Stefanuksen päivä, vaan on se nyt samalla myös Kristus-lapsen syntymäpäivä. Kristus-ihmisen

elämä ei enää näistä puoliin — niinkuin ennen on ollut puhetta — tarvitse olla verimarttyyriutta, vaan voi se olla entistä enemmän työtä Isän valtakunnassa.

Isän tulemisen mullistavasta merkityksestä puhuttaessa kiinnitämme tässä yhteydessä huomomme vielä erääseen seikkaan.

Edellä, puhuessamme yksilön henkisestä uudestisyntymisestä sanoimme, että senjälkeen ihminen ymmärtää Vuorisaarnaa käytännöllisen elämän yhteydessä, ja myös, että ihmisen on sitten osattava jatkuvasti itsensä uudestisyntyttää, ja että tämä jatkuva uudestisyntyminen tapahtuu henkisesti luovan ja palvelevan työn yhteydessä. Juuri nämä kaksi seikkaa vaikuttavat tästäpuoleen yhä eloisammin ihmiskunnassa. Vuorisaarna tulee olemaan se elämän ja toiminnan mittapuu, jonka mukaan ihmisten, ryhmien ja kansojen elämää mitataan. Juuri siksi sitä voidaan sanoa tuomiolle tulemiseksi. Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä, ja se merkitsee — niinkuin sanottu — että ihmiset joutuvat yhä enemmän Vuorisaarnan elämänymmärryksen alaisiksi.

Ja sitten toinen mainitsemamme asia: jatkuva itsensä uudestisyntyttäminen. Tässäkin asiassa on nyt tapahtunut syventyminen. — Jokainen kokenut tietää, että työ on — kuinka sanoisin — raskasta. Työntekijä voi väsyä. Mutta nyt tapahtuneen suuren henkisen vuodatuksen jälkeen on

ihmisellä, työntekijällä, entistä suuremmat mahdollisuudet voittaa väsymyksensä, jopa sairaus ja kuolemakin, synnyttämällä itsensä jatkuvasti uudelleen luovassa ja palvelevassa taivasten valtakunnan työssä. Toisella tavalla sanoen: ihmisillä on nyt entistä suuremmat mahdollisuudet elää jatkuvaa, aina läsnäolevaa joulua, Jumalan sisäistä syntymistä ja kasvamista itsessään ja toisissaan. Kristus-vastainen elämä käy yhä luonnottomammaksi. Kristus-myönteinen, tietoisesti Vuorisaarnan autuudenjulistusten ja muiden neuvojen huomioiminen ja käytännöllinen seuraaminen sitävastoin yhä itsestään selvemmäksi asiaksi.

V.

TOINEN JOULUPÄIVÄ.

Joulusta sanotaan, että se on juhlista jaloin. Lapsina saatoimme tämän selvästi todeta. Joulukuoli odotettu juhla, ja kun se saapui, tulvahti lapsen sieluun merkillinen rauha, vapaus ja autuus.

Mutta sitten vanhempana on meidän täytynyt todeta, että tuo joulun rauha, vapaus ja autuus, ei ole päässyt kotiintumaan yleiseksi olotilaksi. Samalla täytyy todeta, että syy ja vastuu tästä lankeaa itsellen kristilliselle kirkolle. Kristillinen kirkko on sekä opetuksessaan että käytännöllisessä toiminnassaan kieltänyt niin Jeesuksen opin kuin hänen käytännöllisen esimerkkinsäkin. Sijaissovitusopillaan kirkko teki lopun todellisesta kristinuskosta. Jonkinlaisena peljättävyytenä liittyi sijaissovitusoppiin oppi ikuisesta kadotuksesta. Sellaisenaan tuo oppi on niin järjetön, mahdoton ja kaamea, että jotkut vilpittömästi sitä miettiessään ovat menettäneet järkensä. Tai sitten ihmiset ovat heittäytyneet välinpitämättömiksi, tyytyen elämään vain jonkunlaista aistillista, ellen sanoisi eläimellistä elämää.

Mutta niinpä kristikunnan oma elämä onkin muodostunut kuin ryöväri-ritarien yhteiskunnaksi. Kristikunnan tunnusmerkkinä piti oleman veljeys, keskinäinen rakkaus, mutta sen tunnusmerkiksi onkin tullut väkivalta ja verinen temmellys. Kristikunnan tila katsottuna sen oman jatkuvaisuuden kannalta, on peräti synkkä.

Synkkää ja toivotonta olisi yksilönkin elämä — ellei todellista tietoa olisi saatavana kirkkojen ja yliopistojen ulkopuolelta. Pääsemme heti järjellisyiden tielle ajatellessamme, että ihmiselämäkin on kehittymistä, kasvamista, täydellistymistä. Tässä täydellistymisessä voimme erikoisesti ajatella kolmea kohtaa: 1) ihmiskunnan muodollisen elämän alku, 2) täydellisyys-ihanteen esille astuminen ja 3) ihanteen ratkaisevasti voitolle pääseminen. Näitä on vastaavasti sanottu a) luomiseksi, b) Kristuksen tulemiseksi ja c) Isän eli Kuninkaan tulemiseksi tuomiolle.

Mooseksen luomiskertomuksessa sanotaan mm.: »Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieramiinsa elävän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu».

Toisin sanoen, tuleva inhimillinen muoto oli läpikäynyt pitkiä kehityskausia, käynyt lävitse kolmen elementtaalikunnan, kivi-, kasvi- ja eläinkuntakehityksen, kunnes se oli tarpeeksi joustava yksilöllisen järjen valon käyttövälineeksi. Huomaammehan, miten eläimen äänessä ilmenee tunnelmaa ja himoa, mutta vasta ihmisen äänessä

ilmenee ajattelevaa järjen valoa. Pekka Ervast huomauttaa, että joltain kannalta katsoen järjen valoa voidaan sanoa Ihmisen pojaksi.

Ihmisen pojan eli järjen valon takana on sitten suurempi valo, josta vuorostaan käytetään nimitystä Jumalan Poika. Järjen valollaan ihmisen on etsittävä suurempaa valoa, Jumalan Poikaa, kosmista Kristusta, Isää. Niin on sitten tehtykin. Miljoonien vuosien työn ja etsimisen tuloksena suurempi valo, kosminen Kristus, pääsi yhdessä ihmisessä, Jeesus Natsarenuksessa, ensikerran täydellisesti esille. Täydellisyyden ihanne, mikä oli vaikuttanut sisästä päin, pääsi vihdoin myös sielullis-ruumiillisesti esille.

Kuitenkin tästä muodostui samalla tragedia, murhenäytelmä. Sillä vain muutamissa yksilöissä oli Ihmisen poika, järjen valo, niin puhdistunut ja kirkastunut, että he edes jotenkuten saattoivat ymmärtää ja vastaanottaa suurenman valon. Yksinpä Johannes Kastajakin — josta Jeesus myöhemmin sanoi, ettei ole vaimoista syntyneiden joukosta noussut suurempaa kuin Johannes Kastaja — ei kokonaan kyennyt voittamaan epäilyksiään. Jeesuksen omista oppilaista yksi suorastaan kavalsi hänet. Toiset unisina pakoilivat, kun kriittinen hetki tuli. Tavallinen papisto ja muut, jotka katsoivat olevansa kuin »viran puolesta» asetetut vartioimaan pyhien asiain arvokkuutta, he vuorostaan loukkaantuivat sellaisesta ajatuksestakin, että Natsarealainen

Jeesus olisi ollut tuo odotettu Messias. Heidän mielestään Jeesus suorastaan loukkasi pyhiä perinnäistapoja, heidän jumalanmiehensä Moosesen oppia. Sellaista he eivät voineet sietää. Siksi he katsoivat pyhäksi velvollisuudekseen toimittaa Jeesus pois. Ja niin sitten tapahtuikin — onnettomuudeksi Juudan kansalle ja ihmiskunnalle.

Mutta Jeesuksen poismenon jälkeen opetuslapset saivat kokea, että Jeesus, jota sanottiin Kristus (voideltu) eli ja vaikutti suurena sisäisenä voimana. Tätä he saivat kokea suuressa, sisäisessä Pyhän Hengen vuodatuksessa. Tästä he vahvistuivat ja valistuivat ja alkoivat tietoisesti toimia Jeesuksen aloittaman uuden elämännäköisyyden puolesta. He saivatkin jonkun verran kuulihoitoa ja ymmärtäjiä. Niinpä Apostolien teoissa sanotaan: »Ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskalle kuuliaisiksi».

Näin syntyneessä veljespiirissä harrastettiin ihmisyyden aatetta myös siten, että avustettiin leskiä ja muita puutteessa olevia. Niinpä hellenisteissä syntyi nurinaa hebrealaisia vastaan siksi, että heidän leskiänsä syrjäytettiin jokapäiväisessä avunannossa. Tällöin johtavat apostolit kutsuivat kokoon opetuslasten joukon ja sanoivat: »Ei ole soveliaasta, että me laiminlyömme Jumalan sanan (siis henkisen työn) toimittaaksemme pöytäpalvelusta». Niin valittiin seitsemän henkilöä

pöytäpalvelusta toimittamaan. Ensimmäisenä heidän joukossaan mainitaan Stefanus, mies, »joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä».

On huomattava, että Stefanus astui esiin kuin syrjästä päin. Hän ei ollut Jeesuksen kahden-toista opetuslapsen joukossa. Siitä huolimatta hän oli täynnä armoa ja voimaa, ja teki suuria ihmeitä ja voimatekoja kansassa. Hän ei tyytynyt vain pöytäpalveluksen suorittamiseen. Hän oli niin täynnä nerokasta ymmärtämystä ja vastuunalaisuuden tietoisuutta Jeesusta ja hänen aloittamaansa henkistä työtä kohtaan, että hän vaikuttavana voimana pian joutui työntekijäin eturiviin, jopa oikeastaan henkiseen johtoon. Tämän vastustajatkin huomasivat, ja niin Stefanuksesta tulikin ensimmäinen marttyyri. Toinen joulupäivä on omistettu hänen muistolleen.

Onkin ei vain kiintoisaa, vaan suorastaan asiallista ja tärkeätäkin, pysähtyä hiukan Stefanukseen. Apostolein teoissa kerrotaan: »Niin nousi muutamia niin kutsutusta Libertinien ja Kyreniläisten ja Aleksandrialäisten synagogasta sekä niiden joukosta, jotka olivat Kilikiasta ja Aasiasta, väittelemään Stefanuksen kanssa, mutta eivät kyenneet pitämään puoliaan sitä viisautta ja henkeä vastaan, jolla hän puhui.» Silloin kävi kuten tällaisissa tapauksissa historian kuluessa yleensä on käynyt: »pyhät isät» turvautuivat oveluuteen ja väkivaltaan. Salakähmäisesti he hankkivat miehiä sanomaan: »Olemme kuulleet

hänen puhuvan herjaussanoja Moosesta ja Jumalaa vastaan.» Niin Stefanus vietiin Neuvostoon, jossa häntä värittäen ja vääristellen syytettiin siitä, ettei hän »lakkaa puhumasta tätä pyhää paikkaa vastaan ja lakia vastaan», ja myös siitä, että hän oli sanonut: »Jeesus, Nasaretilainen, on hajoittava maahan tämän paikan ja muuttava ne säännöt, jotka Mooses on antanut meille.»

Kun sitten ylimmäinen pappi kysyi: »onko niin?» silloin Stefanus pitää pitkän, asiallisen puheen, jossa hän historiallisilla ja profeetallisilla tosiasioilla osoittaa, että Jeesus Natsarenus todella oli se ihminen, jota profeetat olivat ennustaneet, jonka tuloa henkisessä historiassa oli valmistettu. Hän alkaa Aabrahamista, joka sai lähteä maaltansa ja suvustaan, ja jonka kautta pantiin jotain erikoisesti uutta alulle valmistaakseen maaperää suurelle henkiselle tapahtumalle. Stefanus huomauttaa, kuinka Mooseskin oli ennustaen sanonut: »Profeetan, minun kaltaiseni, Jumala on teille herättävä teidän veljienne joukosta». Stefanus lopettaa puheensa sanomalla: »Te niskurit ja ympärileikkaamattomat sydämeltänne ja korviltanne, aina te vastustatte Pyhää henkeä — niinkuin isänne, niin tekin. Ketäpä profeetoista eivät isänne vainonneet? Hehän tappoivat ne, jotka ennustivat sen Vanhurskaan tulemistä; ja teistä on nyt tullut hänen kavaltajansa ja murhaajansa, teistä, jotka enkelien toimenpiteistä saitte lain, ettekä sitä pitäneet.»

Nyt kysymme: mihin perustuu Stefanuksen varmuus, vakaumus ja tieto siitä, että Jeesus Natsarenus juuri oli tuo monien profeettain ennustama Vanhurskas? Vastaus tähän on selvä ja yksinkertainen: Stefanuksen tieto ja varmuus perustuu siihen samaan, mihin noiden ennustavien profeettainkin tieto perustui: asioiden sisäiseen ymmärtämiseen. Stefanushan oli profeetta, vieläpä yksi kaikkein suurimpia. Eikä hän ollut vain profeetta tavallisessa merkityksessä, vaan hän oli täydellistynyt Ihmisen Poika, joka kykeni näkemään ja ymmärtämään Jumalan Pojan. Sillä Jumalan Poika oli ja eli jo hänessä itsessäänkin. Sehän paljastuu kuvauksessa hänen kuolinnäystään.

On sangen kiintoisaa muistaa ja syventyä siihen, mitä Pekka Ervast joskus esitelmässään Stefanuksesta kertoi. Stefanus oli hellenistisen sivistyksen saanut nuori juutalainen. Ainakin kerran hän oli nähnyt ja kuullut Jeesuksen puhuvan kansalle. Stefanus seisoi loitompana ja kuunteli, kuunteli ihmetellen Jeesuksen puhetta, puhetta Jumalasta, joka on isä, joka kaikkia rakastaa. Stefanusta erikoisesti ihmetytti tuo tapa puhua Jumalasta rakastavana isänä. Se puhe niin merkittävästi vastasi Stefanuksen omaan sisimpään olemukseen. — Stefanus oli oppinut nuori mies. Hän tunsikin sekä juutalaisten että kreikkalaisten opit ja käsitykset Jumalasta. Juutalaisilla oli Jumalasta se käsitys, että Jumala oli

ennen kaikkea kiivas ja ankara. Kreikkalaisten käsitykset Jumalasta olivat jotenkin perheenomaiset, taipuvaiset jonkunlaiseen leikillisyyteen, mikä toisinaan lähenteli melkein pä pilailua. Stefanus omassa olemuksessaan aavisti ja tunsikin, että Jeesuksen Jumal-tuntemus oli syvempi kuin juutalaisten ja kreikkalaisten, ja että se merkittävästi vastasi hänenkin Jumal-aavistustaan. — Stefanus jäi mietteisiinsä, sulattamaan Jeesukselta kuulemaansa. Eikä hän muuta kertaa Jeesusta tavannutkaan. Stefanuksen sulattellessa kuulemaansa Jeesus oli jo ennättänyt tulla surmatuksi.

Omassa synagogassaan ja omissa esitelmissään Stefanus pian alkoi puhua Jeesuksesta ja häneltä kuulemastaan Jumal-käsityksestä. Samalla hän liittyi Jeesuksen seuraajiin. Hän oli sulattanut Jeesukselta kuulemansa ja löytänyt vastaavuuden sisäisestä itsestään. Siksi hän Jeesuksen poismenon jälkeen esiintyy niin suurella vakavuudella, pyhyiden voimalla ja vastuunalaisuuden tietoisuudella. Jeesuksen tavalla hän mieluummin jättäytyy tapettavaksi, kuin että vaieten tai peruuttaen kieltäisi vastuunalaisen tietonsa ja tehtävänsä. Stefanuksen sisäinen olemus paljastuu kuvauksessa hänen kuolinnäystänsä. Kuvauksessa sanotaan: »Täynnä Pyhää Henkeä hän kiinnitti katseensa taivaaseen ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisovan Jumalan oikealla puolella ja sanoi: katso, minä näen taivaat auen-

neina ja Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella.» Stefanus samalla ymmärsi, että se Kristus, Jumalan Poika, joka Jeesuksessa oli ja eli, se sama Kristus oli hänessäkin. Jeesuksen tavalla hänkin rukoilee anteeksiantoa surmaajilleen.

— — —

On selvää, että niin Stefanuksen kuin Jeesuksen surmaaminen oli suuri menetys sekä Juudan kansalle että ihmiskunnalle. Toiselta puolen Jeesuksen ja Stefanuksen marttyyrikuolema vaikutti järkyttävästi ja herättävästi veljespiirissä. Hekin rohkaistuivat ja vahvistuivat työssään uuden elämänymmärryksen puolesta. Pekka Ervast huomauttaa erikoisesti Paavalista — joka myös oli hyväksynyt Stefanuksen kivittämisen —, kuinka hän sai moraalisen sysäyksen Stefanuksen kuollessa. Saulus oli myös — niinkuin Pekka Ervast mainitsi — hellenistisesti sivistynyt nuori juutalainen. Apostolien teoissa sanotaan: »Ja todistajat riisuivat vaatteensa erään Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen.» Stefanusta kivitettäessä Saulus — tuleva Paavali — seisoi syrjässä ja katseli. Stefanus käänsi katseensa Paavaliin, jolloin heidän katseensa yhtyivät, ja silloin Paavali sai kuin moraalisen täräyksen. Vaikka Paavali yritti kieltää tätä kokemustaan, vainoten edelleen Jeesuksen seuraajia, oli se kuitenkin valmistusta hänen tulevaan Damaskuskokemukseensa.

On huomattava, että siis tämäkin hellenistisesti sivistynyt nuori juutalainen, Paavali, tuli — Stefanuksen tavalla — syrjästä päin. Kumpikaan eivät olleet Jeesuksen oppilaita Jeesuksen eläessä. Mutta niinkuin Stefanus Jeesuksen jälkeen todellisuudessa joutui siveelliseen, henkiseen johtoon veljespiirissä, tullen siten myös ensimmäiseksi marttyyriksi, samoin Paavali uutteruudellaan ja työllään tuli myöhemmin tavallaan kristillisen kirkon perustajaksi. Tästä syystä meidän on kiinnitettävä hiukan erikoisempaa huomiota Paavaliin. — Hän ymmärsi uuden ajan alkaneen. Oli luovuttava vanhoista Jumaläkäsitteistä ja päästävä sisälle uuteen. Oli päästävä ei vain ympärileikkauksesta ja muista taikauskoisista muotomenoista, vaan myös raakamaisesta eläinuhrista. Tässä suhteessa Paavali tuli varomattomasti vihjaisseeksi Jeesuksen verikuolemaan. Eläinuhri jäikin pois, mutta myöhemmin pääsi muodostumaan karkea sijaissovitusoppi — jonka vaikutuksesta kirkkojen kristinuskoko muodostui kuolleeksi ja hedelmättömäksi. Täytyy myöntää, että kirkko puolestaan tuli täten tehneeksi omituisen leikkauksen: tuli leikanneeksi Paavalin kahtia. Toinen puoli otettiin ja toinen puoli jätettiin. Otettiin vain tuo Paavalin varomaton vihjailu Jeesuksen verikuolemaan, mutta vakavampi puoli Paavalista ja hänen opistaan jätettiin ottamatta. Kirkko painoi tahallaan toisen silmänsä kiinni ja katseli vaan toisella sil-

mällään. Jos kirkko olisi ottanut Paavalin kokonaan, katsellut molemmilla silmillään, silloin olisi huomattu Paavalin opettaneen, että meidän tulee elämässä ja kuolemassa seurata Jeesusta, Jeesuksen esimerkkiä. Paavali opettaa, että meidän tulee Jeesuksen tavalla kuolla maailmalle, synnille, ja elää Jumalalle. Niinhän Paavali itsekin teki. Hän ei antautunut kompromisseihin, sovitteluihin maailman ja sen auktoriteettien kanssa. Totuudessa pysyen hänkin kärsi marttyyrikuoleman. Ja noin 300 vuoden aikana kristityt yleensä tekivät samoin. He eivät antaneet lippuvalaa, eivät menneet Rooman sotajoukkoihin. Tämä herätti levottomuutta Roomassa, ja siksi kristittyjä ryhdyttiin vainoamaan ja surmaamaan. Eräänlaisena yhteenvetona voimmekin sanoa: kristillisyyys voi muodostua marttyyriudeksi, mutta se ei voi olla marttyyrien tekemistä. Kristus ja hänen seuraajansa ovat voineet tulla verisesti surmatuiksi, mutta Kristus ja hänen seuraajansa eivät voi tappaa.

— — —

Tulemme nyt tämän luvun alussa esittämäämme kolmanteen kohtaan: Isän eli Kuninkaan tulemiseen tuomiolle.

Kun Kristuksen, Jumalan Pojan tuloa oli ennustettu ja valmistettu, niin kysymme: onko Isän eli Kuninkaan tuloa ennustettu ja valmistettu? On. Kaikki edellä käyvä työ on sellaisenaan valmistusta siihen. Ja ennustukset? Ennen

kaikkea Uudessa Testamentissa Jeesus puhuu siitä. Hän puhuukin erittäin vakavasti ja velvoittavasti. Hän varoittaen huomauttaa, ettei meille vaan kävisi kuten kävi Noan päivinä, suuren atlantilaisen vedenpaisumuksen aikana, jolloin kokonainen manner kymmenine miljoonine asukkaineen vajosi mereen.

Tätä tulemista kristikunta on aina odottanut. Mutta kirkon odotus on asiataonta ja hedelmätöntä. Kirkon odottamalla tavalla Kristus, Kuningas, ei tule. Maapallo ei tuhoudu. Päinvastoin maapallo siinä tulemisessa uudistuu. Vanhat sivistykset saavat mennä, luhistua omaan mahdotto-muuteensa, ja uutta syntyy. Eikä Jeesus Kristus tule, sillä hän jo tuli, ja hänen tulemisensa jatkuu yksilöissä, niinkuin Pekka Ervast sanoi. Mutta Pekka Ervast lisää: tämä ei estä, että esiintyy ihminen, suuri Opettaja, jossa Jumala esiintyy tavalla, jolla hän ei ennen ole esiintynyt. Ja sitten Pekka Ervast sanookin ratkaisevasti näin: Uudessa Testamentissa kuvailtu Kristuksen toinen tuleminen tapahtuu Vesimies-kulttuurin alkaessa, ja se taas alkoi viime vuosisadan vaihteen aikoina, todennäköisesti helmikuussa 1898. — Tämä on lyhyt ja tarkka tiedonanto Kuninkaan tulosta, tuomion aikakauden alkamisesta; niinkuin jo edellä on puhe ollut.

Tästä voidaan johtaa kysymys: mistä Pekka Ervast nuo asiat niin tarkkaan tietää? Noin voidaan kysyä, ja siihen voidaan vastata siten

kuin yliaistillisiin kysymyksiin yleensä voidaan vastata. Yliaistillisiä asioita ei nim. voida todistaa siten kuin esim. jotain matemaattista probleemaa. Yliaistilliset asiat on todennettava yliaistillisella tavalla. Siis niinkuin profeetat aikanaan ennustivat Kristuksen tuloa, ja niinkuin Stefanus tiesi ja todensi, että Jeesus Natsarenuksessa profeettain ennustukset toteutuivat. Yliaistillinen tieto ja kokemus vuorostaan on mahdollinen kaikille ihmisille, niille, jotka sitä etsivät. Tämä taas on Jumalan etsimistä, etsimistä siten kuin siitä jo edellä on puhe ollut. Uusissa jälleensyntymissä elämä tarjoo jatkuvasti uuden tilaisuuden. Jossain ruumistuksessa pääsemme vähän alkuun. Seuraavassa ja seuraavissa jatkamme ponnistuksiamme, ja niin kokemuksemme lisääntyvät ja ymmärryksemme syvenee ja avartuu.

Tässä yhteydessä, jälleensyntymisestä puheellen, saattaa herätä kysymys: onko kukaan ihminen aivan varma siitä, että jälleensyntyminen on totta? Tietääkö kukaan varmasti edes omia ruumistuksiaan? Tarkoitin: oikein nimeltään jne. — Asia on niin, että jälleensyntymisen suhteen olemme tulleet kuin hiljaiseen sopimukseen siitä, ettemme mainitse enempää omiamme kuin toistenkaan nimiä edellisistä ruumistuksista. Tässäkin suhteessa sopii ohje: älkää heittäkö helmiänne sikain eteen, sillä ne vaan kääntyisivät repelemään teitä. Me ihmiset yleensä olemme vielä

niin epäinhimillisiä, että me voimme pilkata mitä tahansa. Niinpä Pekka Ervast oli erittäin varovainen tässäkin suhteessa. Kun jotkut halusivat puhua esim. Jeesuksen edellisistä ruumistuksista, niin P. E. huomautti: »onko Jeesus antanut teille siihen luvan?» Tai: »oletteko kulkenut Jeesuksen luo hänen itsensä viitoittamaa tietä?» Pekka Ervast mainitsee Jeesuksen entisyydestä ainoastaan, että hän oli ruumistuneena Lemurialla, miljoonia vuosia sitten, mutta silloinkaan hän ei mainitse nimeä. Niinpä hän »Suudessa seikkailussa» antaakin professori Batoryn sanoa: »Ei nimiä, ystäväni!» Ymmärrämme muutta mutkitta, että nimet saavat pysyä kunkin omana tietona. Eikä nimien mainitseminen saisi kuulijaa vakuutetuksi jälleensyntymisen tosiasiasta. Jälleensyntymisen totuuteen pääsemme ylhäältä päin, moraalisen itsekasvatuksen tietä. Hedelmistä puu tunnetaan tässäkin suhteessa. Ei joku Paavali ole noin vaan esille puikahtanut. Vielä vähemmin Jeesus. Tavalla tai toisella heidän kehittyneisyytensä täytyy olla ansaittua, palkka edellisten elämien uurastuksista. Samoin on tietenkin laita Stefanuksen, josta edellä erikoisesti puhuimme. Jo nuorena hän oli voimaishminen, hengen jättiläinen, täynnä totuuden Pyhää Henkeä. Hän oli synnynnäinen nero, jolle totuus oli yli kaiken. Nopeasti hän pääsi perille Jeesuksen Kristuksen asemasta ja merkityksestä. Hän olisi ollut pätevin jatkamaan

Jeesuksen aloittamaa työtä — ellei häntäkin olisi mykistetty. Stefanuksen surmasta johtui myöskin, että Jeesus Kristuksenkin asema ja merkitys jäi täydellistä selvitystä vaille. Vaikka tultiinkin perille siitä, että Jeesus oli odotettu Messias, että hänessä ruumistui kosmellinen Kristus, niin sittenkin jäi siksi paljon epäselvyyttä, että esim. kirkkojen karkea sijaissovitusoppi oli mahdollinen. Eräänlainen sumu pääsi hämmentämään totuuden kirkkaan valon.

Tässä epäselvyydessä olemmekin eläneet noin 1900 vuotta. Vaikea olikaan myöhemmin perusteellista valoa saada, ennenkuin astrologiset suhteet tulivat sopiviksi siihen tehtävään. Varsinaisesti siihen tuli uusi tilaisuus vasta saman historiallisen Kalojen merkin loppupäässä, jolloin tapahtui siirtyminen Vesimieheen. Tällöin tapahtui — niinkuin jo edellä on puhe ollut — uusi kosmellinen vuodatus. Pekka Ervastian työ, joka oli alkanut Kalojen merkissä, saattoi jatkua Vesimiehen ensimmäisen viikon eli Aurinko-Mikaelin hallitessa. Kirjassaan »Ihmisyyden uskonto» P. E. perustellen osoittaa, että vain niissä astrologisissa olosuhteissa kosmellinen Kristus saattoi ruumistua. Hänessä, Pekka Ervastissa, Kristus Isänä, Kuninkaana ruumistui. P. E. oli todella »ihminen, jossa Jumala esiintyi tavalla, jolla hän ei ole ennen esiintynyt». Tästä syystä Pekka Ervastian asema on niinkuin Buddhan ja Jeesus Kristuksen: hänen tulonsa jatkuu yksi-

löissä. Hän vaikuttaa sisäisenä voimana elämässä ja ihmisissä.

Jo lapsesta alkaen — siis ennen kosmillista uudestisyntymistään — Pekka Ervast oli sekä nero että hengen voimaihminen. Jo koulussa häntä pidettiin itseoikeutetusti tulevana yliopistomiehenä. Niin lahjakas ja nerokas hän oli. Ja totuuteen nähden lahjomaton. Jo lapsesta alkaen hän oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä. Se näkyy esim. hänen nuoruuden romaanissaan »Haaveilijassa». Romaanin päähenkilö, Eero, pysyy yksinäänkin täysin uskollisena ihanteelle. Totuus oli nuorelle P. E:lle yli kaiken. Huomattuaan, ettei yliopistossakaan oltu uskollisia totuuden etsimiselle, vaan siellä etsittiin yhteiskunnallista asemaa, tai muuta persoonallista etua, luopui hän yliopistostakin. Hän ei tahtonut eikä voinut myydä sieluaan millekään itsekkäälle. Mieluummin yksinkertainen ruumiillinen työ, kuin elämä yliopistollisessa itsekkyydessä. Ja niin tuo lupaava ja nerokas nuori mies jätti yliopiston, ja siirtyi käsityökouluun, puusepän töihin.

Tällaisena, totuuden Pyhän Hengen täyttämänä totuudenetsijänä, P. E. tutustui teosofiaan, ja liittyi teosofiseen liikkeeseen. Pian hän oli siihen tutustunut perinpohjin. Mutta luonnollisesti hänen kuolemanvakava olemuksensa ei voinut tyytyä edes teosofiaankaan ainoastaan lukutietona. Hänen oli päästävä omakohtaiseen tietoon. Se muodostui hänelle elämän ja kuoleman

kysymykseksi. Mutta elämä voitti. Itse äärettömyys, rajattomuus, avautui hänelle. Äärettömyyksiensä Jumala yhtyi häneen. Jeesus Kristuksesta P. E. sanoo, että Jordanin kasteen jälkeen hänessä liikkui Jumala maan päällä, tai ainakin Jumalan Poika, Jumala rakkautena. Samoin Pekka Ervastissa uudestisyntymis-kokemuksensa jälkeen liikkui Jumala maan päällä, liikkui Jumala Isänä, Kuninkaana, voimana ja majesteettiutena. Siksi meillä on nyt kaksi joulupäivää. Vieläpä niinkin, että ruumiillisesti P. E. syntyi Stefanukselle omistettuna toisena joulupäivänä kello kuusi aamulla Helsingissä. Pekka Ervast ei enää — Jeesuksen ja Stefanuksen tavalla — tarvinnut kokea ja osoittaa voimaansa verimarttyyriudessa. Hän sai sen jatkuvasti osoittaa henkisessä, luovassa työssä. Verimarttyyriuden kruunu tuli vihdoin vaihdetuksi voittajan kruunuun. Mutta niinpä ihmiskunnalle onkin nyt alkanut uusi aika, aika, jota voimme nimittää voittamisen ajaksi. Kuitenkin näin alkanutta aikaa voidaan toiselta puolen sanoa tuomion ajaksi. Yksilöt ja ryhmät voivat nyt entistä enemmän voittaa ja vaihettaa verimarttyyriuden Vuorisaarnassa esitettyjen Taivaallisen Isän käskyjen voittoisaan seuraamiseen, ja siten siirtyä Valtaistuimen oikealle puolelle. Kuolinnäyssään Stefanus näki Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella. Stefanus näki siten myöskin oman henkisen tilansa ja asemansa. Jokainen

ihminen sisimmässään on Valtaistuimen oikealla puolella, mutta siitä me emme yleensä ole tietoisia alemmassa, päivätietoisessa minässämme. Stefanus tuli siitä tietoiseksi. Tämä sama mahdollisuus on nyt tullut entistä lähemmäksi jokaista ihmistä. Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä myöskin tekojen maailmassa. Siksi alkanut uusi aika on samalla kertaa voittamisen aikaa ja tuomion aikaa. Kysymys on siitä, voitammeko ja siten jatkamme työtämme yhä eetteröityvän maapallon mukana. Vai emmekö voita, jolloin asennoidumme Valtaistuimen vasemmalle puolelle — siirtyäksemme aikanaan toiselle taivaankappaleelle. Kaikki riippuu siitä, tahdommeko. Pekka Ervast opettaakin, että varsinainen henkinen elämä alkaa tahdosta, aatmasta, jolloin buddhi ja manas ovat siinä ominaisuuksina läsnä.

VI.

KAUPPA JA TEOLLISUUS VERTAUSKUVANA.

Tutkittuamme kahta väliintullutta asiaa: »hengestä syntymistä» ja »toista joulupäivää», voimme jälleen jatkaa yhteiskunnallisen sivistyksen linjalla, seuraamalla sen kehittymistä eri työmuodoissa — löytääksemme kaiken takana piilevän ja vaikuttavan henkisen todellisuuden. Edellä olemme jo puhuneet kalastuksesta, metsästyksestä ja maanviljelyksestä vertauskuvina. Nyt tulemme kauppaan ja teollisuuteen.

Alamme teolisuudesta, joka on nuorempi ilmiö, ja kysymme: mikä aatteellinen merkitys sillä on? Tähän vastaamme: teollisuuden tehtävä on vapauttaa aikaa. Teollisuus, etenkin suurteollisuus, tuottaa nopeasti yleensä kaikkia niitä esineitä, tavaroita ja kalustoa, joita yhteiskunnassa tarvitaan. Täten todellakin vapautetaan aikaa. Tällä on se syvällisempi merkitys, että ihmisten aika ja voimat voidaan käyttää johonkin tärkeämpään, eikä vain pelkkään muodolliseen, kuolevaiseen ja katoavaiseen olemassaoloon. Toisin sanoen: säästyy aikaa, ei suinkaan elostelua tai

laiskottelua varten, vaan aatteellisiin, henkisiin harrastuksiin. Vapautuu aikaa niiden filosofisten, siveellisten ja yliaistillisten asioiden tutkimuksiin, jotka varsinaisesti kuuluvat ihmiselämään, siihen, mikä on hänen ikuinen, kuolematon elämänsä. Täten teollisuuskin voisi välillisesti palvella ihmisyyden asiaa: ihmisten siirtymistä mammonallisesta tilasta taivasten valtakunnan tilaan. Sanon »voisi», sillä kaikkihan riippuu siitä, miten ja mihin vapautunut aika käytetään.

Kauppa on vanhempi ilmiö. Se on syntynyt osaksi työnjaon tarpeellisuudesta ja siksi, että ihmiset siten tulisivat käytännölliseen vuorovaiikutukseen keskenään. Myöskin sen tehtäviin kuuluu, on ainakin kuulunut, taloudellisen rikkauten ylijäämän muodostaminen ja suuntaaminen yhteiskunnan yhteisiin kuluihin, käytettäväksi sivistyksellisten, henkisten harrastusten rahoittamiseen.

Kaupan muodostuminen on ollut alkuaan tarpeellinen — niinkuin jo sanoimme —, jotta ihmiset joutuisivat yhteiskunnalliseen kosketukseen keskenään. Jos jokainen yksilö tai perhe tuottaisi itse kaiken mitä tarvitsee, silloin eivät ihmiset tarvitsisi toisiaan, eikä kauppaa muodostuisi ollenkaan. Kauppa syntyi siten, että eri yksilöt, perheet tai ryhmät — vieläpä erilaiset ilmastolliset seudut ja maanosat — tuottivat erilaisia tavaroita, yksi yhtä, toinen toista, ja alkoivat vaihtettaa niitä keskenään. Kauppa on siis

alkuaan ja oikeastaan erilaisten tuotteiden vaihtamisesta. Kuitenkin tuotteiden vaihtamisessa ilmeni eräs hankaluus: ei ollut aina sopivaa tavaraa vaihdettavaksi. Silloin tuli käytäntöön jonkunlainen liikkuva yleisarvo. Muinaisilla suomalaisilla tällaisena yleisarvona oli oravanahka, ja sitä sanottiin rahaksi. Vähitellen tulivat itämailta päin metallirahat käytäntöön. Silloin kauppa, tavaroiden vaihto, kävi nopeaksi, joustavaksi.

Näin on yhteiskunnallisessa työnjaossa aikoinaan muodostunut erikoinen kauppiasryhmä. Muistammehan kuinka muinaisessa Intiassa oli neljä suurta työryhmää: ensiksi tuottavan työn tekijät, toiseksi kauppiaat, kolmanneksi ritarit eli moninainen virkamiehistö, ja neljänneksi »jurnalalliset» opettajat.

Kullakin työryhmällä oli oma erikoinen ihanne ja velvollisuus. Tuottavan työryhmän ihanne oli ahkeruus, työnilo. Oli päästävä siihen, että ilo ja onni oli työssä, ahkeruudessa, eikä laiskotelussa. Kun ajattelemme jälleensyntymistä ja siveellisen luonteen kehitystä, niin työnilo oli kuin edellytys kauppiasryhmään tulemiselle. Mikä taas on se erikoinen siveellinen ominaisuus, jota kauppiasryhmässä tarvitaan? On helppo ymmärtää, että kauppiasluokan työ on sellainen, että se erikoisesti vaatii *rehellisyyttä*. Niinpä Muhammed — joka itse nuoruudessaan oli ollut kauppias — panee suurta painoa tähän puoleen. Kaup-

piaan tulee olla rehellinen, luotettava. Hänen on pyrittävä ja päästävä rehellisyyteen. Rehelli-
 syys, niinkuin muutkin myönteiset ominaisuudet,
 on kyllä — tietenkin — yleisinhimillinen vaati-
 mus. Mutta kun yhteiskunta jakautuu neljään
 suureen työryhmään, niin luonnollisesti joku eri-
 koinen luonteen ominaisuus joutuu kussakin
 ryhmässä enemmän koetukselle. Aivan luonnos-
 taan lankeaa, että tuottavan työn ryhmässä
 ahkeruus ja työnilo joutuu koetukselle. Samoin
 rehellisyys tulee erikoisesti koetukselle kaup-
 piaan ryhmässä. Sillä kauppiaaryhmä on taval-
 leaan yhteiskunnallisen luottamusmiehen asemassa.
 Heidän käsiinsä joutuvat erikoisessa määrässä
 yhteiskunnan rikkaudet. Kauppias on vastuussa
 hoitoonsa saamastaan rikkaudesta. Niinpä mui-
 naisen Intian kauppiaaluokka oli se, joka erikoi-
 sesti rahoitti yhteiskunnan yhteiset rahantarpeet.
 Yhteiskunnassa oli ylläpidettävä sisäistä ja ul-
 koista järjestystä ja tarpeellisia sivistyslaitoksia.
 Niin on asia edelleenkin. Tähän tulee vaan kehi-
 tyksen tuoma lisä: kosmillisen Kristuksen ja Isän
 tultua fyysillisen tason elämään ja tekojen maail-
 maan, tulee Vuorisaarnan pohjalta lähtevän si-
 vistytyön siveellinen ja taloudellinen tukeminen
 yhä oleellisemmin huomioitavaksi. Se ei kuiten-
 kaan voi tapahtua väkivaltaisen pakkoveron
 muodossa, vaan on se oman luonteensa mukaan
 vapaaehtoista. Ihmiset yleensä, kuulukoot mihin
 työryhmään tahansa, voivat henkisesti herätä

ja tulla tietoisiksi tästä tehtävästään, kutsu-
muksestaan, dharmastaan.

— — —

»Taudin syyn» selville saamiseksi tehkäämme pieni tutkistelu länsimailla tapahtuneesta väärinkäsityksestä ja väärinkäytöstä taloudellisten rikkauksien hankkimisessa. Ajatelkaamme vanhoja ritarikuntia Europassa. He vastasivat vanhan Intian kshatrialuokkaa, ainakin jotenkuten. Siis sotilas-, oikeus- ja virkamiesluokkaa. Muodostuivat ns. ritarilinnoja. He hallitsivat ja pitivät järjestystä yllä omilla, pienemmillä tai suuremmilla alueillaan. Mutta nämä linnan herrat saattoivat toimeenpanna oikeita saalistusretkiä sekä omilla alueillaan että toistensakin alueilla. Rehellisen työn ja kaupankäynnin tilalle tuli milteipä laillistettu ryöstö. Oikeuden tilalle väkevämmän oikeus. Kun tälle tielle oli lähdetty, muodostui vähitellen varsinaisia ryövärikuntia — jotka tilapäisellä väkevämmän oikeudella, ryöstöllä ja murhalla hankkivat rikkautta maalla ja merellä.

Vähitellen syntyi järjestyneempiä valtioita. Niiden vaikutuksesta ryövärilinnat ja merirosvous lopetettiin. Se oli suuri parannus yhteiskuntajärjestyksessä. Mutta eräs merkittävä huomaamattomuus tapahtui. Kalevalan tapaan puhuen: märkähattu karjanpaimen jäi laulamatta ulos. Märkähattu jäi sivistysvaltioiden pirttiin. Valtiot omaksuivat merirosvojen ja rosvoritarien oikeuskäsityksen siten, että ne jäivät puhumaan

sodan oikeudesta. Heidän oikeuskäsitykseensä jäi sellainen märkähattu, että kun valtio sotajoukkoineen valloittaa toisen maan, tappaa ihmiset, ottaa heidän omaisuutensa, niin näin saatu omaisuus on saatu oikeudella, sodan oikeudella. Lemminkäinen aikanaan jätti märkähätun laulamatta ulos, mutta siitä johtui Lemminkäisen tuho: märkähattu surmasi hänet. Samoin on käynyt ja yhä käy sivistysvaltioille. Sivistysvaltiot lauloivat ulos yksityiset rosvot ja ryövärit, mutta jättivät laulamatta heidän »paimenensa», heidän periaatteensa. Siitä seuraa, että tuo ulos laulamatta jäänyt periaate aikanaan surmaa sivistysvaltiot, yhden toisensa jälkeen.

Pysähtykäämme nyt tähän, niin kauppa- ja teollisuusihmisinä kuin muutenkin. Kiire ja hoppu ei ole hyväksi. Ajatelkaamme asia kerrallaan puhki. Rehellisyys on tärkeä asia. On sanottu näinkin: »Rehellisyys maan perii». Ja niin kyllä asia on. Elämän pyhä Laki kieltää rosvoudelta lopullisen menestyksen. Sentähden voimme hiukan ihmetellen kysyä: ovatko ihmiset ja kansat vielä niin moraalisesti sokeita, etteivät kykene näkemään näinkään alkeellista asiaa? Vai tahallaanko he silmänsä ummistavat? Onko asia niin, että ihmiset ja kansat tietoisesti paaduttavat itsensä? Jos niin on, silloin märkähattu karjanpaimen onkin heidän itse valitsemansa luonnollinen »paimenensa», johtajansa, opettajansa ja kurittajansa. Selvää silloin on, että ihmiset ja

kansat saavat yllin kyllin kurjuutta — märkähätun johdolla! Ehkä paisuva kurjuus saakin sitten jotain aikaan. Kun sota seuraa toistaan yhä nopeammin ja yhä hurjempana, niin kysytään: kuinka kauan te tätä jaksatte? Ettekö keksi voimillenne muuta ilmenemistapaa kuin sodan? Ellette keksi, niin kaukana siitä, että te saavuttaisitte turvallisuuden ja edes taloudellisen hyvinvoinnin. Päinvastoin uusi luhistuminen rientää edellisen kintereillä.

Ehkä juuri kaupan ja teollisuuden yhteydessä päästäänkin jonkunlaiseen heräämiseen. Tämä siksi, että kaupan ja teollisuuden erikoisvelvollisuus — vanhojen perinteiden mukaan — on kansan sivistystarpeitten rahoittaminen. Mutta teollisuuden jäädessä ilman raaka-aineita, ja kaupan tyrehtyessä alinomaisissa sodissa, silloin kauppa ja teollisuus heikkenee, tuotanto ja rahoituskyky pienenee. Kansojen teollisuus muuttuu setelien painattamiseksi, kauppa lainojen sijoittamiseksi. Ja vaikka kansojen tarmo ja kekseliäisyys näyttääkin näissä suhteissa olevan erinomainen, niin silläkin on kuitenkin rajansa. Niinpä setelienkin arvo alenee alenemistaan, kunnes niillä ei ole enempää kuin niiden oma arvo, nim. paperin arvo. Toinen on vallankumouksen vaara. Ja vallankumoukset yleensä merkitsevät askelta alaspäin, merkitsevät entistä pahempaa olotilaa. Senhän olemme nähneet sekä Ranskan että etenkin Venäjän vallankumouksissa.

Näissä olosuhteissa — kaikki nuo luhistumiset ja kaameudet silmiemme edessä — nousee uudelleen kysymys: eivätkö kansat, eivätkö kansoja muodostavat ihmiset, niin oppineet kuin oppimattomat, todellakaan kykene vapautumaan omasta »märkähatustaan», tässä tapauksessa rosvo-filosofiastaan, ryöväriyteen perustuvasta elämäнкäsityksestään? Ovatko ihmiset todella niin ryöväri-ihailun kahlehtimat? Eivätkö he parhaalla tahdollaankaan kykene luopumaan sota-filosofiastaan ja omaksumaan edes todellista oikeusfilosofiaa?

Olettakaamme — kun nyt on puhe kaupasta ja teollisuudesta —, että heräämys tapahtuisi kaupan ja teollisuuden piirissä. He voivat lähteä siitä ajatuksesta, siitä totuudesta, että vaikka heidän vanha perinteensä on rahoittaa kansan sivistystarpeita, niin heidän tehtävänsä ei ole rahoittaa kansojenvälisiä ryöväysretkiä. Siksi heidän — yleensä talouselämän — on saatava äänensä kuuluviin maan yhteisissä raha-asioissa. Tämä ei tapahdu nykyisen eduskunnan muodossa. Nykyinen eduskunta edustaa puolueita, mutta ei luonnollista työnjakoa. Pekka Ervast sanookin, että puolueet kansassa merkitsevät samaa kuin himot yksilössä. Niinkuin yksilön on päästävä himoistaan, samoin kansan on päästävä puolueistaan. Eduskunta on järjestettävä uudelleen. Se on järjestettävä todelliseen työnjakoon perustuvaksi. Tavallisia työryhmiä on kolme:

talouselämä, oikeus- ja valtioelämä ja sivistyselämä. Siksi täytyy olla — niinkuin Pekka Ervast hahmoittelee — kolme itsenäistä parlamenttia: talousparlamentti, valtioparlamentti ja sivistysparlamentti. Kussakin parlamentissa toimivat kunkin työalan vastuunalaiset asiantuntijat.

Luonnehtikaamme hiukan näitä kolmea parlamenttia. Ensimmäisen luonnollisesti on saatava yhteinen filosofis-siveellinen pohja. Tuo puheena ollut märkähattu on ensimmäisen yhteisvoimin laulettava ulos. On hyljättävä ryöväri-kulttuuri ja asetettava ihmisyyden kannalle. Sodasta on luovuttava. Sekä teoriassa että käytännössä. Johan suuri Opettajamme Pekka Ervast sanoi, että Suomen tehtävänä tulee olemaan täydellinen aseista riisutuminen. Aseelliset valtiot on tuomittu häviämään, yksi toisensa jälkeen. Nyt enemmän kuin ennen, johtuen siitä, että Kristus-Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä tekojenkin maailmassa. Tämä on tapahtuma, jonka merkitystä emme voi liiaksi esille tuoda. Niinpä Pekka Ervast lisää, että kun kansa itse riisuu aseensa, on se niinkuin kansa siten julistaitsi itsensä pyhäksi kansaksi, jonka kimppeun ei voida hyökätä. Olemme tulleet aikaan, jolloin kansoilla on entistä suuremmat mahdollisuudet valita ryövärikulttuurin ja inhimillisen sivistyksen välillä, jälkimmäisen eduksi. Kansa, esim. Suomen kansa, voi antaa toisille maailman kansoille sellaisen julistuksen, jollaisen olen hahmoitellut

ja julkaissut kirjassani »Ihminen, mitä mietit?» sivuilla 12—14.

Juuri tällaisen julistuksen voi Elämä itse hyväksyä, antaa sille siunauksensa.

Sananen nyt noista kolmesta parlamentista. Talousparlamentti on vastuussa maan talouselämästä. Sen ojennusnuorana on luova työ, ahkeruus ja rehellisyys. Tästä emme tässä yhteydessä tarvitse tämän enempää puhua.

Valtioparlamentti hoitaa maan oikeus- ja hallintoasioita. Sen ponnistukset luonnollisesti kulkevat toiseen suuntaan kuin nykyään. Se asettuu oikeusperiaatteen kannalle. Ns. routavuosina meillä Suomessa pyrittiin vähän siihen tapaan. Suomen kansa virkamiehistöineen asettui passiiviseen vastarintaan silloisen Venäjän sortoa vastaan. Ja se juuri vei voittoon. Suomi vapautui ja tuli itsenäiseksi 1917. Se tapahtui, kun meillä ei ollut ollenkaan sotalaitosta. Se tapahtui sen kautta, että me vetosimme oikeuteen.

Minkä opetuksen tämä meille antaa? Mikäli meillä on korvat kuulla jumalallisen viisauden ääntä, saamme tästä sen opetuksen, että meidän on aseettomina asetuttava samanlaiseen passiiviseen vastarintaan maailman kaikilta tahoilta mahdollisesti tulevaa sorron ja väkivallan uhkaa vastaan. Meidän on kaikkien kansojen edessä kohotettava ihmisyyden ja oikeuden lippu, on koko olemassaolomme voimalla ja taidolla puhuttava kansojenvälisen oikeuden puolesta —

antamatta tunnustustamme millekään anastukselle tai valtaukselle, ei *de facto* eikä *de jure*. Niinhän meillä oli routavuosinakin. — Epäilijä voi kysyä: kuka takaa, että kansa tällöin olisi turvassa? Tähän tulee vastakysymys: kuka takaa, että mikään kansa armeijoiheen on turvassa? Siitä ei takaa kukaan! Elämä itse hylkii sotaa. Elämä pyrkii vapautumaan sotilaskulttuurista, ja sensijaan pyrkii aikaansaamaan aseettoman oikeus- ja ihmisyyssivistyksen. Tämä entistä enemmän siksi — niinkuin sanoimme — että Kristus-Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä tekojenkin maailmassa.

Kolmanneksi tulee sivistysparlamentti. Siinäkin täytyy tapahtua perusteellinen suunnan muutos. Sillä nykyäänhän on vielä ollut niin, että sivistyksemme kirkkoineen, tieteineen ja taiteineen on laulanut ylistystä sodalle, sodan sankariudelle, siis sodan muodossa tapahtuvalle ryövärisivistykselle. Tavallinen historiakin on oikeastaan sotien esittelyä. Sota yleensä sivistyksessämme on loistanut »kukkona tunkiolla», niinkuin joskus sanotaan. Uuden sivistysparlamentin on kaijutettava aivan toisenlaista säveltä. On annettava kunnia sille, kenelle kunnia todella kuuluu. On jo kylliksi laulettu kunniaa sodalle, verenvuodatukselle, ryöstölle ja murhalle. Se riittää. On opittava kunnioittamaan ja antamaan arvoa sellaiselle valistustyölle, joka lähtee pahantekevästä. Sivistyskansaa ei palvele raa-

kuutta, vaan luovaa työtä, palvelevaisuutta, ihmisyyttä. Sivistyskansan on työllään, puheellaan ja esimerkillään vedottava kansojen oikeustajuntaan, ihmisyyteen. Kansan on osattava sivistyksessään asennoitua niin, että se antaa ihmisyyden majesteettiudelle tilaisuuden näyttäytyä.

— — —

Tulemme neljänteen ryhmään. Muistammehan, että muinaisessa Intiassa oli vielä »jumalallisten» opettajien luokka. Eivät kaikki ihmiset ole läheskään samalla kehitystasolla. Puhutaanhan tavallisessakin kielenkäytössä »keskitason» ihmisistä sekä niistä, jotka ovat keskitason alapuolella, kuin myöskin sen yläpuolella olevista. Tällöin ei ole oikeastaan, tai ei ensinkään kysymys siitä, kuuluuko joku ihminen ns. keskisäätyyn tai ylimystöön, tai tavalliseen kansaan. Todellisia yli-ihmisiä voi olla aivan kansan keskuudessa kun taas keskitason alapuolella olevia voi olla ylimystössä, jopa hallitsevien piirien keskuudessa, tai päinvastoin. Voihan todellinen yli-ihminen olla joskus hallitsijanakin.

Pääsemme asiaan käsiksi kun sanomme: on ihmisiä, jotka ovat osanneet sisällyttää itseensä kaikki kolme parlamenttia, ja siksi ovat itse-oikeutettuja pyrkimään ja kuulumaan neljänteen ryhmään, henkiseen valiojoukkoon. Oikeastaan kaikkia ihmisiä siihen kutsutaan, mutta heistä itsestään riippuu, tulevatko he valituiksi, ottavatko he kutsun vastaan.

Tämä neljäs ryhmä ei tarvitse osallistua min-kään parlamentin toimintaan. He ovat niitä, joista sanotaan, että he ovat maan suola ja maailman valo. Se joukko elää henkistä elämää, kulkee taivasten valtakunnan tiellä, tai että niiden joukossa jo onkin taivasten valtakunnan jäseniä.

Ajatellessamme tätä neljättä ryhmää, tätä henkistä valiojoukkoa, joudumme erikoisesti kysymään: mikä meissä ihmisissä on se kohta, se sielullinen kohde, johon jumalallinen johto voi tarttua? — johtaakseen meitä tuohon neljanteen ryhmään ja siinä edelleen kasvattaakseen.

Tämä on tärkeä kysymys, ja vastaamme siihen siten kuin kykenemme.

Voimme sanoa ensiksikin, että kyseellinen kohde paljastuu eräänlaisessa siveellisessä järkytyksessä. Tätä järkytystä kokevat yleensä vähän kaikkikin ihmiset silloin, kun ryhtyvät tekemään pahaa. Heidän siveellinen omantuntonsa on levoton. Mutta useasti alempi, eläimellinen puoli on niin voimakas, että sen vaikutuksesta ihmiset tukahuttavat siveellisen omantuntonsa äänen. Ihmiset yleensä ovat yrittäneet tukahuttaa tuon sisäisen varijän. Kuitenkin on jo niitäkin, jotka rohkenevat asettua omantuntonsa siveellisen äänen kannalle. Jopa siihen määrään, että mieluummin tulevat marttyyreiksi, antavat vaikka tappaa itsensä, kuin että ryhtyisivät toimimaan siveellistä omaatuntoaan vastaan.

Tätä järkytystä kokevat monet jo silloin, kun heitä rauhankin aikana kutsutaan sotaharjoituksiin. Heistä tuntuu, että he ovat joutuneet johonkin vastenmieliseen, eikä vaan tavallisessa mielessä vastenmieliseen, vaan johonkin syvästi kammottavaan tilanteeseen. He joutuvat menemään yleisen virran mukana jotenkin kuin huumautuneina, kykenemättä pysäyttämään sen virran kulkua. Niinpä keskustelin kerran erään iäkkään liikemiehen — tekisi mieli sanoa: reilun ja rehellisen liikemiehen — kanssa, joka oli ollut asevelvollisena tsaarin aikuisessa Suomen armeijassa. Hän kertoi sotilasvalan teosta seuraavaan tapaan. Alokkaat oli asetettu riveihin kasarmin pihalle, ja heiltä otettiin sotilasvala. Häinkin seisoj joukossa, käsi pystyssä, mutta valaa hän ei antanut. Hän seisoj siinä mykkänä, passiivisen vastarinnan kannalla. Mikä pani hänet noin mykistymään? Se johtui siitä, että hänen siveellinen omatuntonsa oli joutunut järkytyksiin, että hän kammoksui tuollaista valaa.

Tähän voisi joku sanoa: mutta tuohan oli petosta! Myönnetään, että se oli kuin puolitiehen jäämistä. Häneltä puuttui vielä siveellisen rohkeuden täydellisyys — voidakseen avoimesti, seurauksista välittämättä, kieltäytyä valanteosta. Emme sitä kuitenkaan kovasti ihmettele muistaessamme, että niihin aikoihin ei Suomessa vielä ollut julistettu todellista kristinuskoo, ei kristosofista sanomaa, ja että kirkon papit ja muutkin

opettajat opettivat ja toimivat yleisen virran mukana. Olen tämän tapauksen maininnutkin näytteeksi siitä, miten ihminen persoonallisuudessaan tulee, ja voi tulla, suhteeseen parempaan itseensä. Samalla tämä osoittaa, miten tuollainen omantunnon järkytys on se »kädensija», jonka parempi itsemme meille ojentaa — voidaksemme siihen tarttua. Omantunnon ääntä ei ole vaimennettava, vaan siihen on syvennyttävä. Se on tavallaan se kutsu, joka voi saada ihmisen tietoisesti etsimään tietä henkiseen valiojoukkoon, ja sillä tiellä edelleen kulkemaan.

Tielle lähdettyään ja sillä kulkiessaan tulee oikeastaan kysymykseen ihmisen uusi luominen. Jumalan avulla ihminen uudistaa itsensä. Tai voisimme sanoa päinvastoin: ihmisen avulla Jumala uudistaa ihmisen.

Seuratkaamme hiukan tätä uudelleen luomista. Ajattelevana järkiolentona ihminen asettuu — omantuntonsa välityksellä — mahdollisimman lähelle sisäistä itseään. Hän kysyy: miten on elämä järjestäytyneenä ymmärrettävä, jotta järki ja omatunto sointuisivat yhteen? Tällöin on ensimmäinen selviö: äly ei saa tukahuttaen määrätä omaatuntoa, vaan päinvastoin omantunnon täytyy saada opastaa ja valaista älyä. Ulkoisesti tulevat tällöin avuksi historiallisten Mestareiden siveysoppi. Ja sitten kristosofia, P. E:n kristosofinen sanoma. Se on kyllä ikuisesti vanhaa, mutta kuitenkin ikuisesti nuorta, ja jotain aivan uuttakin.

Täten omaatuntoansa kuunnellen ja P. E:n opetuksiin syventyen ihminen voi puhdistaa ja järjestää älyelämänsä uudelleen.

Tämän jälkeen puhdistus ja uudelleen järjestely syvenee persoonalliseen tunne-elämään. Yleis-täen voidaan sanoa, että tunne-elämässä vaikut-tavat mieltymykset ja vastenmielisyydet — jo-tenkin kuin eläimellisenä perintönä. Nämä täy-tyy järjestää — järjen avulla — omantunnon kanssa sopusointuun. Voidaan sanoa päinvas-toinkin: järki on saatava tunteen avulla sopu-sointuun omantunnon kanssa. Molempien, älyn ja tunteen, täytyy jatkuvasti puhdistua ja jär-jestyä sopusointuun herkistyvän omantunnon kanssa.

Vielä tunnettakin syvemmällä persoonallisessa luonnossamme on tahto-elämä. Paha tai itsekäs tahto täytyy saada järjestymään omantunnon mukaisesti hyväksi tahdoksi. Omantunnon opas-tuksessa tahtomme täytyy tulla yhdistetyksi Jumalan, taivaallisen Isän tahtoon. Ihmisen on tahdottava vain sitä mitä Isä tahtoo. Isän tahto on yli kaiken. Niinhän Jeesuskin sanoo: tapahtu-koon sinun tahtosi, Isä, eikä minun. Niin on jokaisen ihmisen opittava sanomaan. Siitä voi kasvaa viisaus, se viisaus, mikä sai erään kaup-piaan myymään kaiken, voidakseen ostaa pellon, siinä pellossa olevan kalliin helmen vuoksi. Se pelto on tavallaan ihminen itse. Se pelto on lu-nastettava pois maailman orjuudesta. Kallis

helmi pellossa on meissä piilevä iankaikkinen, kuolematon elämä. Sitä elämää elää henkinen valiojoukko. Sitä elämää on jokainen ihminen kutsuttu etsimään ja löytämään, siinä elämässä uskollisesti ja kaikella taidollaan toimimaan.

VII.

TIETEEN JA TAITEEN MYSTEERIOIT.

Käsiteltyämme kauppaa ja teollisuutta seuraavat nyt kuin luonnostaan tieteet ja taiteet. Kylähän ihmiset yksilöinä voivat aina elää tieteen ja taiteen, so. totuuden ja kauneuden elämää, mutta ennenkuin tieteet ja taiteet kansakunnan elämässä ovat päässeet varsinaisesti esiintymään, on se edellyttänyt taloudellisen, ylijäämän muodostumista. Aineellista ylijäämää on sitten voitu käyttää tieteellisen ja taiteellisen työn tukemiseen.

Historiasta näemme, että varhaisempina aikoina tiede oli yksi ja yhtenäinen toiminta-alue. Kaikki inhimillinen tieto eli tietäminen kuului tieteeseen. Mutta vähitellen tietämisen ja tutkimisen ala tuli niin laajaksi ja monipuoliseksi, että tieteen työ jakautui useampiin tieteen haaroihin. Yksi ihminen ei enää voinut kaikkea tietämistä hallita ja eteenpäin viedä, vaan muodostui erikoistieteitä ja erikoisten tieteiden harrastajia.

Kuitenkin on ollut yksi tieteellinen eli tiedollinen työala, filosofia, joka on yrittänyt ylläpitää yleiskäsitystä kaikesta tietämisestä. Mutta itse fi-

losofiakin on myöhemmin pyrkinyt »rakoilemaan», muodostumaan erilaisiksi filosofian haaroiksi. Meidän ajallamme tiede, tieteellinen työ, onkin jo saavuttanut sellaisen laajuuden, selvyuden ja tarkkuuden, jommoista — niinkuin Pekka Ervast sanoo — ihmiskunnassa ei ole ennen ollut. Kun vielä tieteelliseen työhön on liittynyt tekniikka, erinomaiseen täydellisyyteen kehitetty koneellistuminen, niin ihmiskunnan muodollinen elämä on saavuttanut suurenmoisen täydellisyyden, joustavuuden ja yhtenäisyyden. Ihmiskunta on muodostunut kuin yhdeksi suureksi perheeksi.

Kuitenkin tieteellinen työ on jäänyt — ainakin toistaiseksi — perin pinnalliseksi. Tästä myös johtuu — niinkuin jo edellä olemme nähneet — että elämä on käynyt kovin epävarmaksi. On kuin tepastelisimme ohuella jäällä, joka saattaa pettää milloin tahansa. Tiede suurine saavutuksineen ei ole kyennyt tekemään ihmisten ja kansojen elämää mitenkään turvalliseksi. Turvallisuus ei ole kasvanut rinnan tieteen saavutusten kanssa. Melkeinpä voi sanoa, että mitä enemmän tiede on kasvanut, sitä suuremmaksi ihmisten turvattomuus on tullut. Kuvaannollisesti puhuen kansat ovat joutuneet kuin jonkunlaisen tulivuoren rinteelle, joka tulivuori voi purkautua milloin tahansa. Eikä tuo »tulivuori» ole luonnon muodostama, vaan sen ovat tehneet ihmiset itse. Eikä se ole ihmistenkään käsissä syntynyt mitenkään kuin tapaturmaisesti. Sen »tulivuoren» ovat

ihmiset tietoisesti rakentaneet, ovat sen rakentamisessa käyttäneet nimenomaan kaikkea tieteellistä ja teknillistä tietoaan ja taitoaan. Juuri tieteen ja tekniikan avulla maailman kansat ovat saattaneet elämänsä alinomaiseen ja milteipä jatkuvaan räjähdysten vaaraan. — Tähän on taidekin mennyt mukaan, ainakin suurin piirtein. Rauhan aikana taide palvelee tulivuoren muodostumista sotasankariuden ihailulla ja ylistelyllä, sodan aikana huumaamalla ihmisten aisteja, jotta sodan rumuus ja järjettömyys ei tulisi huomatuksi, vaan kaiken ylle muodostuisi taiteellinen hohde. — Kolmanneksi tulee uskonto, ainakin kirkkojen ns. kristinuskko, joka — käyttäen väärin Jumalan ja Kristuksen nimeä — antaa samaiselle tulivuoren rakentamiselle kaiken sen tukensa, minkä uskonto voi antaa.

Voimme tässä asettua tieteen kannalle ja kysyä: missä vika? Tarkoitamme: minkä erikoisin virheen tiede on tehnyt? Vastaaamme lyhyesti: vika on lähtökohdassa ja pyrkimyksen suuntauksessa. On lähdetty jotenkin siitä olettamuksesta, että aine, materia, olisi sinään kuin itse olevaisuus, jossa henki, tai äly, olisi milteipä kuin jonkunlainen aineen tuote! Siksi tiede suuntautuu yhä enemmän ja yksipuolisemmin aineen mysteerioihin. Tiede on niin lumoutunut aineellisuuteen, ettei se huomaa edes oman olemuksensa arvojärjestystä. Sillä eihän tieteellisessäkin työssä aine ole numero yksi ja henki numero

kaksi, vaan päinvastoin. Eihän aine sellaisenaan tutki, ei tee tiedettä. Päinvastoin henki, tai äly, so. ihminen älyolentona tutkii ainetta.

Nähtävästi tiede ennen pitkää huomaa tämän arvojärjestyksen aineen ja hengen välillä. Ensimmäisessä tieteessä sellaisenaan, ja sitten elämässä yleensä. Onhan tiede jo jonkun verran kääntänytkin huomiotaan yliaistillisiin asioihin. Ei tosin vielä varsinaiseen henkeen, ei elämän johtavaan tajuntaan, Jumalaan, mutta kuitenkin ns. välitilaan, psyykkiseen maailmaan, »oppimisen saliin», niin kuin H. P. Blavatskyn tavalla voisimme sanoa. Toivottavasti tiede ennen pitkää kääntää etsivän katseensa »viisauden saliin», teosofiaan, hengen elämään. Tiede voi sen tehdä kahta rinnakkaislinjaa: syventymällä teosofiseen sanomaan — P. E:n uudistama Vuorisaarna siihen luettuna — ja sisäisen omantunnon tietä, josta edellä oli puhetta.

Ennen kaikkea tieteellä täytyy siis olla oikea lähtökohta. Käytännöllisenä arvojärjestyksenä ja lähtökohtana täytyy olla selvä ja tinkimätön toteamus: ihminen on tärkein ja arvokkain ilmiö ilmiöitten maailmassa. Tieteen on tämä asia ensin tehtävä itselleen täysin selväksi. Selväksi peruuttamattomasti ja kerta kaikkiaan. Tehtyään tämän lähtökohdan itselleen selväksi, saattaa tiede ottaa oikean suuntauksen. Kielteisesti sanoen: tieteen täytyy kieltäytyä palvelemasta sotaa, murhaa, ryöväystä ja hävitystä. Tiede ei

saa avustaa ihmisten tappamista. Tiede ei saa olla paholaisen palvelija. Tieteen täytyy ajatella asia puhki, ja tehdä siitä oikeat johtopäätökset. Tieteen täytyy omaksua sellainen itsekritiikki, jota ihmisyyys edellyttää. Tieteen on pysähtyminen ihmisen ja ihmisyyden eteen, sitä palvellakseen, turvatakseen, sen kehittymistä ja jalostamista edistääkseen.

Vasta tällä ehdolla tieteelle tulee mahdolliseksi astua sisälle elämän pyhiin mysteerioihin. Sillä murhaaja ei voi niihin sisälle päästä. Korkeintaan murhaajalle — niinkuin muinoin Kainille — on mahdollista kuulla omantuntonsa varoittava ja nuhteleva ääni. — Mutta murhaajia eivät ole vain suoranaiset murhaajat...

Sama on luonnollisesti taiteen asema. Taiteen itsekritiikin täytyy olla yhtä selvä ja tinkimätön. Jos taide ylistää sotaa, sodan uljuutta ja sankariutta rauhan päivinä, ja huumaa ihmisten aisteja näkemästä sodan rumuutta ja valheellisuutta sodan aikana, silloin taide on häpäissyt itsensä. tehnyt itsestään riettaiden henkien palvelijan. Taiteen vanha määritelmä on ollut: »soitto on suruista tehty, laulu murehista muovaeltu». Toisin sanoen: taiteen täytyy olla tietoista hyvästijättöä helvetille, helvetille ja sinne johtavalle elämälle, ja samalla tietoista kaipuuta Jumalaan.

— — —

Nyt kysymme: onko milloinkaan tieteen ja taiteen välityksellä tietoisesti pyritty Jumalaan päin?

Tähän voimme ensin yleisesti vastata: kaikki ihmiskunnan suurimmat yksilöt, Mestarit, ovat olleet todellisia tieteilijöitä ja taiteilijoita. Toisin sanoen: he ovat pyrkimyksessään nousseet todelliseen jumal-ihmisyyteen, elääkseen ja toimiakseen niin, että tieteellinen totuus ja taiteellinen kauneus ja sopusointu heissä ja heidän työssään jatkuvasti toteutuu. Mutta tämän yleistyksen ohella ajatteleimme erikoisesti *Pythagoraan* koulua noin 5—600 vuotta ennen Kristusta. Tämän mysteeriokoulun keskuksena oli todellakin ihminen, Mestari, Pythagoras itse. Tuo koulu oli kuin avattu ihminen, ihmisen aineellistuma. Siinä olivat oikeassa suhteessa henki ja aine, tajunta ja muoto. Aine palveli henkeä, muoto tajuntaa.

Koulussa oli ulkoinen ja sisäinen, eksoteerinen ja esoteerinen osasto. Koulun ulkoisiksi oppilaiksi pääsivät sellaiset ihmiset, jotka osoittautuivat sekä lahjakkaiksi että luonteeltaan kypsyeiksi. Jos lahjakaskin ihminen huomattiin luonteeltaan epäkypsäksi, ei häntä oppilaaksi otettu.

Tultuaan eksoteerisiksi oppilaiksi oli heidän oppiaineenaan: kuunteleminen ja oppiminen. Heidän tuli oppia hillitsemään kielensä. Voisimme sanoa niinkin, että tämä ensiksikin oli kuin nöyryyden osoitus ja kunnioittava kumartuminen ihmisen, ihmisyyden edessä. Niinkuin juuri huomasimme, tämä ihmisyyden edessä kumartuminen on jokseenkin kokonaan puuttunut meidän aikamme julkiselta tieteeltä ja taiteelta. Sensi-

jaan Pythagoraan koulussa kaikki lähti tästä ihmisyyden edessä polvistumisesta. Se oli lähtökohta. Ja päämääränä oli mitä täydellisin ihmisestä perille pääseminen, todelliseksi ihmiseksi tuleminen. Onhan selvää, ettemme varsinaisessa mielessä kykene tulemaan ihmisiksi, ellemmme alunperin ala kunnioittaa ihmistä ja ihmisyyttä. *Koraanissa* muuten yhtenä toistetaan, että kun Jumala loi ihmisen, sanoi hän kaikille taivaan enkeleille: kumartukaa ihmisen edessä, jonka olen luonut! Ja niin taivaan enkelit tekivätkin. Oli kuitenkin yksi, Saatana, joka kieltäytyi, pitäen sellaista arvolleen alentavana. Mutta juuri näinhän ovat tiede ja taide — ainakin täällä Länsimailla — menetelleet. Tiede ja taide ovat tahtoneet seurata »omia lakejaan», välittämättä polvistua ihmisen edessä. Samoin on menetellyt ns. kristillinen kirkko, niinkuin jo edellä sanoimme.

Mutta palatkaamme Pythagoraan kouluun. Niinkuin sanottu, tuo vaikeneminen ja kuunteleminen oli ensimmäinen läksy. Se oli samalla kuin merkki siitä, että oppilas jätti entisen, maailmassa vallitsevan elämänymmärryksen mysteerikoulun ulkopuolelle. Oli alettava kuin alusta, aakkosista. Muistupu mieleeni mitä Pekka Ervast eräillä kesäkursseilla kertoi tässä suhteessa kokemuksistaan nuorena teosofina Ruotsissa. He kokoontuivat prinsessa Karatjan luona, jolloin prinsessa erään kerran lausui P. E:lle: »Teidän kanssanne on hauska keskustella, sillä te

olette merkillinen ihminen, joka osaatte kuunnella. Ihmisethän yleensä haluavat kuunnella vain omaa ääntään.» Aivan oikein. Ja siksi ihmiset yleensä eivät pääse varsinaisen oppimisen alkuun. Voimme sanoa: ellemme kykene kuuntelemaan tietämättömienkin ihmisten puheita ja ottamaan niistä oppia, emme kykene kuuntelemaan viisaankaan puhetta ja siitä oppia ottamaan.

Eksoteerisen opiskelun jälkeen oppilaasta tuli esoteerikko. Ensimmäisessä asteessa esoteerikkoja sanottiin matemaatikoiksi. Tähän oli luonnollisesti erikoinen syynsä. Syy on siinä, että matematiikka on se tietämisen ja tutkimisen ala, jossa elämän suuri, järkkymätön totuus parhaiden esiintyy, parhaiden »pitää puoliaan», jos niin sopii sanoa. Tämän esim. jokainen kirjanpitäjä tietää. Jos kirjanpidossa on tapahtunut virheitä, ei kirjanpito mene päätökseen. Päätökseen se menee vasta silloin, kun kaikki tehdyt virheet on korjattu.

Mutta näin on laita myös karmallisessa »kirjanpidossa». Ei ihmisenkään karmallinen kirjanpito mene päätökseen, ei hän vapaudu pakollisesta jälleensyntymisestä, ennenkuin kaikki karmalliset virheet on oikaistu. Sanoohan Jeesuskin: »jokaisesta turhasta sanasta, minkä ihmiset puhuvat, on heidän tehtävä tili tuomiopäivänä.» »Tuomiopäivällä» on useampia merkityksiä, mutta yksi merkitys on: pakollisesta jälleensyntymisestä vapautuminen, joka taas edellyttää, että karma

on tullut lunastetuksi, oikaistuksi, sovitetuksi. Siksi Pythagoraan oppilaat saivat erikoisesti perehtyä matematiikkaan. Osaksi se kehitti älyä, osaksi auttoi paremmin ymmärtämään karmaa, vastuunalaisuutta, syyn- ja seurauksenslakia.

Toinen erikoinen oppiaine oli musiikki. Jos matematiikka edustaa elämän totuutta, matemaatikko taitoa syventyä totuuteen, niin musiikki taas edustaa elämän harmoniaa, sopusointuista toimintaa. Musiikin tutkiminen Pythagoraan koulussa oli siis välikappaleena, jotta tieto saataisiin muuttumaan taidoksi, sellaiseksi taidoksi, joka olisi sopusoinnussa elämän lakien kanssa, eikä enää aiheuttaisi karmaa. Pekka Ervast sanookin, että todellinen tieto on taitoa. Kuinka hullunkurista, että esim. joku teologi, sanokaamme kristillinen jumaluusoppinut, luulee tietävänsä mitä kristinusko on, ja samalla kuitenkin selittää, että Kristuksen opin, vuorisaarnan opin seuraaminen on aivan mahdotonta! Hänen »tietonsa» on silloin kuollutta, turhaa painolastia. Todellisuudessa me tiedämme Kristuksen uskonnosta vaan sen verran, minkä verran osaamme toteuttaa Kristuksen oppia käytännössä.

Musiikki oli siis välineenä, jotta paremmin opittaisiin tekemään matemaattinen totuuden tieto eläväksi, kosmoksen toiminnan kanssa yhdenmukaiseksi taidoksi. Sana »kosmos», samoin kuin sana »filosofia», ovatkin Pythagoraan keksimät.

Matemaatikoista tulikin sitten pythagorikoita, so. totuuden tietäjiä käytännöllisessä taidossa.

Olisipa Pythagoraan ja hänen koulunsa kaltaisia ihmisiä ja kouluja enemmän! Miksi niitä ei ole? Vastauksen antaa Pythagoraan ja hänen koulunsa kohtalo. Heidät tuhottiin! Eräs ihminen, ylpeä olio, joka Saatanan tavoin ei kyennyt kumartamaan ihmisen edessä, oli loukkaantunut ja hautoi kosta siksi, ettei häntä oltu voitu hyväksyä Pythagoraan kouluun. Hän sai aikaan, että koulu poltettiin. Paloiko Pythagoraskin, vai pääsikö pakenemaan, siitä ei olla varmoja. Tietenkin Pythagoras jälleensyntyvänä ihmisenä, Mestarina, jatkaa edelleen työtään ihmiskunnassa.

— — —

Jos Pythagorasta voimme pitää yhtenä ihmiskunnan nerokkaimmista ihmisistä, niin joitakin vuosisatoja myöhemmin esiintyi ihminen, Jeesus Natsarenius, josta Pistis Sophiassa sanotaan, että hänessä suuri Mysteerio astui ihmiskuntaan. Hän oli Logos-olento, jossa kosmillinen Kristus, Jumalan Poika, Jumala rakkautena ruumistui. Hänen työnsä ympärille muodostuivat ensimmäiset kristilliset seurakunnat. Vanhalle kreikkalaisen sivistyksen alueelle muodostuivat vähitellen kristilliset luostarit. Alkuseurakunta parina kolmena vuosisatana seurasi Mestarinsa oppia ja esimerkkiä, joten hekin polvistuivat Jumalan ja ihmisen, ihmisyyden, edessä. He polvistuivat Jumalan edessä siten, että kuuntelivat ja totteli-

vat Jumalan käskyjä, Mestarinsa oppia. Ihmisen ja ihmisyyden edessä he kumartuivat siten, että nimenomaan kieltäytyivät sodankaan muodossa tuhoamasta ihmistä. Mutta sitten tapahtui — niinkuin jo edellä on puhe ollut — onnettomuus: seurakunta muuttui valtiokirkoksi, joka ja jonka jäsenet eivät enää todellisuudessa polvistuneet Jumalan edessä, so. eivät totelleet Mestarin neuvoa, eivät seuranneet hänen esimerkkiään. Eivät he enää kumartuneet ihmisen eli ihmisyyden edessä, vaan osallistuivat hekin ihmisten tuhoamiseen. Valtioirkkosta tuli myös Mysteerioiden tuho. Hävisivät sekä kreikkalaiset mysteeriöt että myös todellinen kristillinen mysteeriö: Kristuksen antama elävä tieto, elävä Kristuksen seuraamisen taito. Niinkuin maailma oli aikanaan tuhonnut Pythagoraan koulun, samoin ns. kristillinen kirkko tuhosi gnostikot, ja sitten jatkuvasti henkiset tietäjät ja taitajat. Lyhyesti: oli vaarallista kenenkään tietää ja taitaa enemmän kuin mitä kirkon johtajat tiesivät ja taisivat!

— — —

Tällaisessa pakkopaidassa elettiin enemmän kuin tuhat vuotta. Niin lähestyttiin Kalojen merkin viimeistä, Mars-Rafaelin hallitsemaa, noin 309 vuotta kestänyttä viikkoa. Marsin johtajasta, Rafaelista Pekka Ervast sanoo, että hän on intohimoisesti taisteleva enkeliolento. Rafaelin viikko alkoi noin vuonna 1589 ja päättyi 1898.

Näinä vuosisatoina tapahtuikin, että kirkon luoma pakkopaita murtui. Tieto mursi kirkon luomat kahleet, riuhtautuen vapauteen. Taidekin alkoi seurata mukana. Kirkko, joka oli vallannut mysteerioden paikan, hajosi tällöin tavallaan kolmeen osaan: tieteeseen, taiteeseen ja uskontoon. Ne alkoivat kulkea omia teitään. Kirkko nim. jäi yhä uskonnon edustajaksi. Tiede puolestaan riehaantui kuin vallaton varsa, joutuen yhä enemmän aineen lumoihin. Siten kävi niinkuin jo edellä on sanottu: ihminen ja ihmisyyys jäi vaille tieteenkin suojelusta. Ihminen jäi edelleen suureksi orvoksi, niinkuin H. P. Blavatskyn tapaan voisimme sanoa. Tieteen, taiteen ja kirkon vankkurit lähtivät vyörymään »omien lakiensa» mukaan, piittaamatta ihmisyyden laista, ruhjoen ihmisyyttä.

— — —

Näissä oloissa siirryttiin sitten noin v. 1898 Vesimiehen merkkiin ja sen ensimmäiseen, Aurinko-ko-Mikaelin hallitsemaan viikkoon, joka viikko taas kestää 309 vuotta. Kun näitä viikkoja on seitsemän, kestää Vesimiehen aika noin 2160 vuotta.

Vesimiehen hallitsevana planeettana on ollut Saturnus, mutta siksi on nyt tullut ja tulee yhä enemmän Uranus, niinkuin Pekka Ervast esittää. Uranus on korkeamman järjen planeetta. Kun nyt on ensimmäisenä Aurinko-Mikaelin viikko, niin merkitsee se, että Uranuksen ja Vesimiehen

voimat tulevat noin 309 vuotta olemaan Auringon vaikutuksen alaisina. Tästä kaikesta johtuu, että taistelun henki vaihtuu yhä enemmän yksilöllisyytensä ja vastuunalaisuutensa tajuamiseksi.

Yksilöllisyytensä ja vastuullisuutensa tajuaminen vuorostaan vaikuttaa määrätyllä tavalla. Se on kuin jollain sisäisellä tavalla tuomiolle tulemista. Tuomio tässä tapauksessa merkitsee, että ihminen tajuaa olevansa »tuomittu» yksilölliseen vastuuseen, sekä omasta elämästään että elämästä yleensä. Tämä on peräti tärkeä ja huomioon otettava seikka. Yhä vähemmän saatamme tästäpuoleen vetäytyä yksilöllisestä vastuustamme jonkun toisen selän taakse. Niinpä Matteuksen 25 luvussa esitetyssä tuomion kuvauksessa ihmiset jakautuvat kahteen joukkoon nimenomaan yksilöllisen toimintansa mukaan.

Miten tietoisuus vastuunalaisuudestaan ihmiseen vaikuttaa? Yleisesti ottaen siten, että hänen on yksilönä uhrauduttava muitten hyväksi. Mutta nytpä tämä uhrautuminen voi tapahtua joko oikealle tai vasemmalle puolelle. Oikealle puolelle se tapahtuu, kun ihminen uhrautuu polvistumaan Jumalan ja ihmisyyden edessä, niinkuin edellä oli puhe. Mutta uhrautuminen tapahtuu vasemmalle puolelle, kun ihminen uhrautuu siten, että hän uhrautumisessaan joutuu polkemaan jalkoihinsa ihmisyyden, joutuu joko itse tappaamaan ihmisiä, tai — joka on vieläkin pahempi — järjestää ja yllyttää toisia siihen.

Menkäämme tästä vielä askel eteenpäin, askel syvemmälle. Ymmärtääksemme näitä asioita paremmin ei riitä, että tiedämme siirtyneemme Vesimiehen merkkiin ja sen ensimmäiseen, Aurinko-Mikaelin viikkoon. On tapahtunut jotakin vielä suurempaa, ihmeellisempää, ainutlaatuisempaa ja ratkaisevampaa. Ei vain maapallo omassa kiertoliikkeessään ole siirtynyt uusiin merkkeihin — jommoinen tapahtuu aina noin 2160 vuoden kuluttua —, vaan itse suuresta kosmoksesta on tullut uusi suuri henkinen vuodatus koko meidän aurinkokuntaamme, meidän maapalloomme ja ihmiskuntaamme.

Tämä on se suuri ja mullistava tapahtuma, joka virittää koko elämämme uuteen, entistä voimakkaampaan värähtelyyn. Tämä on vienyt eteenpäin ja syventänyt, täydentänyt ja voimistuttanut sitä, mitä tapahtui Jeesuksen aikana.

Tässä suuressa tapahtumassa huomaamme oikeastaan kaksi puolta. Voimme nimittää niitä elinvoimalliseksi ja tajunnalliseksi. Elinvoimalliseksi voimme nimittää sitä suurta virtausta, mikä keskusaurinko Siriuksesta tuli meidän aurinkoomme ja maapalloomme, ja joka muodostui suorastaan uudeksi luonnonvoimaksi meidän fyysisellä tasollamme. Tämä tekkee, että maapalloomme alkaa eetteröitymistään eetteröityä, ja siten kirkastua ja kohoutua. Tajunnalliseksi taas voimme sanoa sitä kosmillista uudestisyntymistä, mikä tapahtui Pekka Ervastille 13 p:nä.

lokakuuta 1896. Siinä itse äärettömyyksen Jumala tunnusti Pekka Ervastian Pojakseen, jota hän rakastaa. Jumala, kosmillinen, rajattomuuksien Isä täytti hänet. Itseasiassa kosmillinen Isä ruumistui hänessä. Jumala Isänä tuli entistä lähemmäksi ja syvenemmälle ihmiseen, Pekka Ervastiin, ja samalla ihmiskuntaan, ihmiskunnan ruumiilliseen elämään. Juuri tämä tajunnallinen tapahtuma teki mahdolliseksi, että Kristus ja Isä on ottanut Karman johdon käsiinsä fyysilliselläkin tasolla. Että näin on tapahtunut, sen voimme jo käytännöllisessä kokemuksessa huomata: karman toiminta on herkistymistään herkistynyt. Samalla siinä — nim. karman toiminnassa — tuntuu lisääntyntä, voimistunutta hyvää tahtoa, isällistä rakkautta. Ennen saatettiin puhua milteipä koneellisesta karman toiminnasta, mutta siihen on nyt tullut entistä enemmän isällistä kaitselmusta. Kuitenkin ihmisen yksilönä täytyy omasta vapaasta tahdostaan antaa karmanansa Kristuksen ja Isän käteen. Se taas tapahtuu siten, että ihminen ottaa huomioon Kristuksen ja Isän neuvot. Ne esiintyvät julkisesti Pekka Ervastian uudistamassa Vuorisaarnassa, ja muissakin hänen kirjoissaan. Pekka Ervastian kirjat yleensä ovat vuorisaarnan opin mukaisia, siis luotettavia. Ne ovat matemaattisia eli totuuden mukaisia hengeltään. Ja ne ovat samalla taiteellisia, so. niiden totuuden tieto on elävää taitoa.

Sekä elinvoima että tajunta ovat suuresti vahvistuneet. Tieteellä ja taiteellakin on nyt entistä suuremmat mahdollisuudet uudistua. Kumpikin on saanut entistä selvemmän tunnussanan. Tieteen tunnussana on totuus, taiteen syntysana veljeys. Yhdistyneinä ne ovat ihmisyyys.

VIII.

MITÄ USKONTO ON.

Olemme edellä seuranneet yhteiskunnan muostumista erilaisine työryhmineen. Edellisessä tulimme tieteen ja taiteen mysteeriöihin. Havaitimme, että vaikka yksilö voikin milloin tahansa elää tieteen ja taiteen olemuksessa, totuuden etsimisessä ja veljeyden harjaantumisessa, niin ennenkuin tiede ja taide pääsevät ilmenemään yhteiskunnallisena tekijänä, täytyy olla taloudellistakin ylijäämää, jota voidaan käyttää tieteen ja taiteen ilmentämiseen.

Kun nyt siirrymme puhumaan uskonnosta, tulee tavallaan heti pulma eteemme. Mikä pulma? Se pulma, että ankarassa mielessä otettuna uskonto vaatii ilmentäjiltään kaikkein eniten, mutta taas toiselta puolen uskonto kuuluu kaikille ihmisille. Ankarassa mielessä uskontoa tekevät, uskontoa luovat, siis ankarasti otettuna uskontoa elävät suuret vihityt, Mestarit, Jumalan pojat, sellaiset ihmiset, jotka ovat ratkaisseet ihmisen ongelman siten, että heissä käytännöllisesti toteutuu Jumalan tahto, että he toimivat sopuosinussa kosmoksen lakien kanssa. Niinpä Pekka

Ervast joskus sanoi, että Jeesus Kristuksen varsinainen opetuslapsius edellyttää neroutta. Tästä huolimatta uskonto kuitenkin kuuluu ja sopii, niinkuin sanomme, kaikille ihmisille.

Uskonto, samoin kuin ihmiselämä, on näinollen asteittaista. Tästä johtuu, että niinkuin ihmisissä yleensä on kaksi minää, samoin on uskonnossakin. Voidaan puhua uskonnon korkeammasta ja alemmasta minästä. Uskonnon korkeampi minä on se ikuinen uskonto, jossa, niinkuin edellä sanoimme, elävät ja toimivat ne suuret vihityt, Mestarit, jotka ovat päivätaajunnassaan käytännöllistyneet korkeammassa minässä. Uskonnon alemman minän muodostavat tavalliset historialliset uskonnot, jotka historian aikana ovat syntyneet ja kuolleet. Ne syntyvät, nuo historian suuret uskonnot, kylläkin uskonnon korkeammasta minästä, ne syntyvät jonkun suuren Mestarin synnyttämänä, mutta vähitellen joutuvat henkisesti vähemmän kehittyneiden ihmisten käsiin ja joutoon, jolloin ne jäykistyvät muodoiksi, joista henki häviää. Pyrkimys luonnollisesti tähtää siihen, että uskonnon korkeampi minä vähitellen käytännöllistyy ihmisten keskuudessa maankin päällä.

Nyt seuraa kysymys: mikä tarkoitus ja tehtävä uskonnolla on? Ensiksikin on selvää, että uskonto kuuluu ihmiselämään. Uskonto ei ainakaan suoranaisesti kuulu eläimille, ei kasveille eikä kiville. Mutta mikä on ihmisten ja uskonnon

suhde toisiinsa? Onko niin, että ihminen on olemassa uskontoa varten? Vaiko päinvastoin niin, että uskonto on ihmistä varten? Eivätkö-hän ns. kristilliset kirkot ole ottaneet asian niin-päin, että ihminen on uskontoa varten. Tämä siitä päätellen, että kirkko on ankarasti, jopa veriin saakka vainonnut niitä ihmisiä, jotka eivät ole tunnustaneet olevansa kirkkoa varten, so. jotka eivät ole uhrautuneet kirkolle. Ymmärrämme muutta mutkitta, että tuo on ollut nurin-kurinen suhde uskonnon ja ihmisen välillä. Luon-nollisesti suhde uskonnon ja ihmisen välillä on oleva niin, että uskonto on ihmistä varten.

Tämä selviö siirtää kysymyksen uskonnosta ihmiseen. Voidaksemme tietää, mikä tarkoitus ja tehtävä uskonnolla on, täytyy ensin tietää mikä tarkoitus ihmiselämällä on. Kun ensin ymmärrämme ihmiselämän tarkoituksen, vasta silloin voimme ymmärtää, että uskonnon tarkoi-tus on auttaa ihmiselämän tarkoituksen jatkuvaa toteutumista.

On siis ensin kysyttävä: mikä tarkoitus, tehtävä ja päämäärä ihmisellä on? Tästä kysymysten kysymyksestä ei tavallisessa sivistyksessämme, eipä edes uskonnoissammekaan, olla vielä lähes-kään selvillä. Vaikka materialistinen ajatus ihmi-sen tyhjäänmenosta lieneekin jo voitettu kanta, niin joskus kuulee jopa yliopistonkin taholta esitettävän ajatuksia, jotka sivuavat melkoisen läheltä materialismia. Myönnän, että tuollainen

lienee jotain pinttynyttä jälkivaikutusta materialismin hyökyaallosta. Niinhän allekirjoittaneen nuoruudessa ilmeni jotain jälkivaikutusta siitä kirkollisesta uskomuksesta, että maailma oli luotu noin kuusituhatta vuotta sitten, ja että Maa oli jotenkin pannukakun kaltainen, ja sellaisenaan maailman todellinen keskus. Nykyään tuollainen näkökanta on jo sivuutettu. Samoin materialistinen ajatus alkaa meidän päivinämme myös olla sivuutettu. Onkin sanottava, että jos ihmisen elämä ruumiin kuoltua tajuntanakin hajoaisi, häviäisi joihinkin yleisiin elementteihin, silloin ihmiselämältä puuttuisi pysyvä, jatkuva yksilöllisyys, eikä sillä oikeastaan olisi varsinaista tarkoitusta. — Ns. kristillisten kirkkojen oppi sensijaan puhuu sielusta, joka jää elämään ruumiin kuoltua. Kuitenkaan kirkolla ei ole varsinaista selvyyttä edes siitä Paavalinkin esittämästä opista eli tiedosta, että ihminen on henki, sielu ja ruumis. Kirkko ei varsinaisessa mielessä tiedä mitään hengestä. Ja kuinka kirkko siitä voisikaan tietää, koska se on kieltänyt varsinaisen hengen elämän, Mestarinsa vuorisaarnan opin seuraamisen. Kirkko puhuu vain ruumiista, joka kuolemassa häviää, ja sielusta, joka joutuisi joko loputtomaan kadotukseen tai loputtomaan autuuteen. — Tästäkin kirkollisesta opista täytyy sanoa, että se sellaisenaan on mahdoton. Sellainen oppi on tietämättömien, kostonhaluisten ja kademielisten julmurien muovailema. Sellainen

oppi asettaa Jumalan, Luojan, sellaiseen valoon, viisautensa ja luonteensa puolesta sellaiseen väri-tykseen, ettei se kestä vertailua edes normaalin ihmisen, ei edes kunnollisen äidin ja isän rinnalla. Sillä normaalin ihminen kieltäytyisi järjestä-mästä lapselleen noin kaamean kohtalon mahdol-lisuutta.

Mikä siis on ihmiselämän tarkoitus ja päämäärä? Tähän kysymykseen olemme oikeastaan jo edellä vastanneet. Kuitenkin — koska nyt on puhe uskonnosta — on meidän siihen tässäkin yhteydessä asiallisesti vastattava. Vastaus kuuluu: ihmisen tarkoitus on vähitellen, hapatuksen ta-voin, kehittyä ja kasvaa siihen täydellisyyteen, mikä on taivaallisella Isällämme. Niinhän Vuori-saarnassakin selvästi sanotaan. Tästä onkin jo käytännössä näytteitä. Suuret Mestarit, uskon-tojen keskushenkilöt, ovat erinomaisen pitkällä taivaallisen Isän täydellisyyteen vievällä tiellä.

Päästyämme näin täyteen selvyyteen ihmis-elämän tarkoituksesta, on meillä mahdollisuus päästä täyteen selvyyteen myös uskonnon tar-koituksesta ja tehtävästä.

— — —

Huomaamme, että uskonnon ja ihmiselämän tarkoitus ja päämäärä on sama: täydellistyminen. Ensimmäisenä suurena päämääränä kummassakin, niin uskonnossa kuin ihmisessä on, että niiden alempi ja ylempi minä yhtyvät. Muistammehan Pekka Ervastian sanovan, että suuressa vihki-

myksessä ihmisen persoonallinen minä ja korkeampi minä täydellisesti yhtyvät. Tällaisen vihkimyksen jälkeen ei enää ole kahta, vaan yksi minä. Siitä alkaa korkeampi kehitys kohti Jumalan Poikaa, kohti Jumalaa, Isää.

Sama on luonnollisesti uskonnon laita. Uskontojen kehitys pyrkii siihen, että uskonnon alempi minä ja ylempi minä käytännöllisesti yhtyvät. Toisella tavalla tämä on samaa kuin Jumalan valtakunnan tuleminen, Jumalan tahdon toteuttaminen maankin päällä.

Katsokaamme lähemmin uskonnon korkeamman minän pyrkimystä ilmentyäkseen maan päälle, ja mihin siinä historian kuluessa on päästy.

Aluksi merkitsenme erään yhtäläisyyden ihmisen korkeamman minän ja uskonnon korkeamman minän välillä: kumpikin ovat sisäiseltä olemukseltaan kolminaisia. Ihmisen korkeampi minä sisältää itsessään manaksen, buddhin ja aatman. Samoin on uskonnonkin korkeampi minä itsessään kolminainen. Voimme tällöin ajatella joko äärettömyyksiensä ilmestynyttä Jumalaa kosmillisena Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä, tai oman aurinkokunnan kolminaista Logosta, joka on saanut vastaavasti samat nimet. Aurinkokuntamme kolminaista Logosta nimitetään myös vastaavasti: Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Nyt voimme siirtyä uskonnon historiaan nähdäksemme, miten uskonnon korkeampi minä on

pyrkinyt ja päässyt käytännöllistymään. On sanottu, että kaikki vanhan liiton uskonnot ovat olleet Pyhän Hengen uskontoja, siis sellaisia uskontoja, joissa Logos Pyhänä Henkenä, manasta vastaavana maailmanjärkenä, on pyrkinyt esille. Tämä Pyhän Hengen vaikutus näkyy Mooseksen kymmenessä käskyssä. Sama vanhan liiton henki näkyy selvästi ja kauttaaltaan myös Koraanissa, siitä huolimatta, vaikka Muhammed elikin noin kuusisataa vuotta Kristuksen jälkeen. Tietysti uuden liiton henki läpäisee nyt jotenkin koko maapallon, vaikuttaa sisäisenä voimana kaikkien uskontojen takana. Tämä tuntuu Koraanissakin jonkunlaisena leppoisuutena verrattuna Vanhan Testamentin kirjoituksiin. Kuitenkin Koraanissa, samoin kuin Vanhassa Testamentissa ja Bhagavad-Gitaassa, sota voi olla pyhää, jopa siihen velvoitetaankin.

Vasta Buddhassa pääsi Pyhä Henki voittoisana esille. Toisin sanoen vasta Buddhassa ja hänen opissaan pääsi uskonnon korkeampi minä ensikerran täydellisesti esille ensimmäisessä, manasta vastaavassa asteessa. Voimme sanoa, että siihen asti uskonnot olivat maakeskeisiä. Buddha ja hänen oppinsa tuli alustavasti aurinkokeskeiseksi. Niinhän ihminenkin on korkeammassa minässään aurinko-olento. Vain hänen persoonallisuutensa on puolittain maaemon lapsi. Buddha yhtyi aurinkoelämään. Käytännöllisessä elämässään Buddha osasi, ainakin alustavasti, asettua

aurinkoelämän kannalle. Niinpä hänen elämänsä ja oppinsa — maiseen elämään nähden — olikin yleensä kielteinen. Hän luopui kaikesta maallisesta, siis myöskin sodasta. Aurinkoelämää ei voida edistää sodalla. Sanoohan Jeesuskin myöhemmin, että taivaallinen Isämme antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hyvällekin, ja hän kehoittaa ihmisiä, oppilaitaan, asettumaan auringon tavalla hyvyyden ja uudesti synnyttävän rakkauden kannalle.

Kun uskonnon korkeampi minä — miljoonien vuosien työn ja ponnistusten palkkana eli seurauksena — näin oli Buddhassa päässyt alustavasti esille, saattoi sama uskonnon korkeampi minä sitten jatkaa tuloaan seuraavissa asteissa. Eikä sitten enää mennytkään kuin pieni hetki — sillä noin 600 vuotta on pieni hetki verrattuna miljooniin vuosiin — kun Jeesus Natsarenuksessa ruumistui kosminen Kristus täydellisesti, täydellisemmin kuin milloinkaan ennen. Hänessä ruumistui Jumala rakkautena, niinkuin Pekka Ervast opettaa. Uskonnon korkeampi minä, aurinkouskonto, pääsi Jeesus Kristuksessa esille rakkautena — jota ihmisen korkeammassa minässä vastaa buddhinen elämä, veljesrakkaus.

Nyt voimme kysyä: mikä näinollen on uskonnon varsinaisin, vakavin olemus Jeesus Kristuksen jälkeen? Vastaus kuuluu: ankarassa mielessä uskonto Jeesus Kristuksen jälkeen esiintyy niiden harvojen yksilöiden — tai ryhmien — elä-

mässä, jotka ensin buddhalaisittain ovat kaikesta luopuneet, luopuneet niinkuin Buddha kaikesta persoonallisesta elämästä, luopuneet umpimähkäisestä kieltämisestä ja sokeasta totenapitämisestä, kieltäytyneet kaikesta tyranniudesta, väkivallasta — jotka kaikesta tästä ovat kieltäytyneet, mutta sitten elävät Jeesus Kristuksen ilmentämässä ja johtamassa, uudesti synnyttävässä rakkaudessa. He elävät palvelevassa, rakastavassa, auttavassa rakkaudessa. Siten eläessään he osallistuvat ihmisten ja ihmiskunnan kokonaiskärsimyksiin, käyden siinä koulua, rakkauden, ihmisyyden koulua, oppien ja viisastuen. He eivät yritä vapautua kärsimyksistä, eivät yritä työntää kärsimyksiä luotaan, vaan syventyvät rakkauteen, jolloin rakkaus, vapaaehtoinen rakkaudessa eläminen, taittaa kärsimyksiltä kärsijän.

Uskonnon korkeampi minä — tai Jumalan valtakunta, jos niinkin tahtoisimme sanoa — tuli, paitsi Jeesus Kristukseen päivätajuisesti, myös ihmiskunnan sieluelämään ja myös eetteriseen elämään, joka on fyysillisen ruumiin ja fyysillisen tason näkymätön puoli.

Mutta uskonnon korkeammassa minässä — niinkuin vastaavasti ihmisenkin korkeammassa minässä — on vielä kolmas, syvällisin olemus: Jumala Isänä, sinä Isänä, josta Jeesus Kristus puhuu, jonka kanssa sanoo yhtä olevansa, ja jota ihmisen korkeammassa minässä vastaa aatma.

Tämäkin uskonnon korkeamman minän kolmas, syvällisin aste oli tuleva esille täällä alemmassa kolminaismaailmassa. Tämä kuuluu luonnollisena asiana elämän ja uskonnon täydellistymiseen. Onkin selvästi, selvästi ja vastuunalaisesti ymmärrettävä se Pekka Ervastin lausunto, että vielä Buddhan ja Jeesus Kristuksenkin jälkeen maapalloamme uhkasi kuoleman vaara. Niinpä siis oli mitä luonnollisin asia, että Jeesus Kristus oppilaittensa kanssa — Valkoinen Veljeskunta kokonaisuudessaan — teki ja edelleen tekee työtä uskonnon korkeamman minän jatkuvaksi tulemiseksi ihmiskuntaan. Muutoin ei planeettaamme voitaisi pelastaa siitä kuoleman vaarasta, mikä sitä uhkasi.

Nyt siirrymmekin esityksessämme tuohon kolmannen vaiheeseen: uskonnon korkeamman minän tulemiseen ihmiskuntaan, ihmiskuntamme fyysillisen ruumiin elämään. Pekka Ervast opettaa — niinkuin jo ennen on puhe ollut — että Jeesuksenkin Uudessa Testamentissa ennustama ja kuvailema suuri jumalallinen tuleminen on nyt tapahtunut. Uskonnon korkeampi minä on kolmannessakin asteessaan — jota ihmisen korkeammassa minässä vastaa aatma — astunut ilmestyneen uskonnon asemaan. Pekka Ervast vuorostaan on tämän suuren tapahtuman keskuhenkilö, aiheuttaja ja johtaja. Hän opettaakin, että varsinainen henkinen elämä alkaa aatmasta, tahdosta, voittamisesta.

Kun uskonnon korkeampi minä näin on kaikissa kolmessa asteessaan tullut alempaan kolminais-maailmaan: astraalisen, eetterisen ja fyysillisen ruumiimme elämään, tekee tämä mahdolliseksi todellisen maailmanuskonnon muodostumisen, sellaisen uskonnon, joka sulkee itseensä kaikki entiset suuret uskonnot puhdistettuina ja uudistettuina. Sellainen todellinen maailmanuskonto esiintyy nyt Pekka Ervastian teosofis-kristosofisessa sanomassa; niinkuin ennen on puhe ollut.

Tästä nousee jälleen kysymys: mikä tästä lähin, Pekka Ervastian jälkeen, on ankarassa mielessä uskontoa? Vastaus kuuluu: yksilöt ja ryhmät, jotka jo toteuttavat Buddhan ja Jeesus Kristuksen kautta ilmenneitä uskonnon korkeamman minän kahta astetta, ne nyt voivat siirtyä uskonnon korkeamman minän kolmanteen, Pekka Ervastian johtamaan johtavimpaan asteeseen. Nyt ne yksilöt ja ryhmät, jotka ensin buddhalaisittain ovat luopuneet kaikesta persoonallisesta elämästä, jotka sitten Kristuksen kanssa ovat astuneet ulos elämään rakkaudessa, osallistuen vapaaehtoisesti ihmiskunnan kärsimyksien kantamiseen — niinkuin juuri edellä puhuimme — ne nyt voivat liittyä yhdessä Pekka Ervastian kanssa entistä lähemmin Isään, siihen elämään, jossa kärsimykset, vastukset ja vaikeudet jatkuvasti voitetaan, voitetaan ensin sisäisesti ja sitten ulkokohtaisestikin. Siten Isälle tulee ihmisten elämässä valta maankin päällä.

Näin nämä kolme ihmiskunnan suurta Opettajaa ja Vapahtajaa: Buddha, Jeesus Kristus ja Pekka Ervast yhdessä ilmentävät ja muodostavat yhden kokonaisuuden, yhden suuren uskonnon — jonka uskonnon nimestä emme tarvitse olla huolissamme. »Tähtikoulut» kirjassaan Pekka Ervast, puhuessaan vihkimyksistä, puhuu kolmesta ryhmästä, nimittäen niitä samoilla nimillä, joita mekin tässä olemme käyttäneet. Ensimmäisen ryhmän otsikkona on: »Pyhä Henki», toisen »Kosmillinen Kristus, Poika» ja kolmannen »Isä». Mutta koska ne kaikki ovat nyt ilmestyneet alemman kolminaismaailman käytännölliseen elämään, muodostaen yhden kolmiasteisen kokonaisuuden, niin sopii tätä näin esiintyvää kokonaisuutta nimittää myös jollain yhtenäisellä nimellä. Pekka Ervast itse on tässä suhteessa käyttänyt kahtakin nimeä: »Ihmisyysden uskonto» ja »Maailmanuskonto». Nämä kaksi nimeä sopivasti täydentävät toisiaan. »Maailmanuskonto» korostaa sen kosmillista puolta, kun taas »ihmisyysden uskonto» painostaa sen psykologista puolta.

— — —

Nyt vielä pari sanaa maailmanuskonnon käytännöllisestä toiminnasta. Sen ilmennyksessä ja toiminnassa voimme selvästi huomata kolme puolta. 1:si älyllis-yliaistillinen, filosofinen puoli, 2:si: käytännöllinen siveysoppi ja 3:si: vertauskuvalliset seremoniat ja muu symboliikka.

Näistä kaikistakin kolmesta puolesta on jo edellä puhuttu. Puhumme vielä hiukan maailmanuskonnon siveysopista. Oikeastaan siveysoppi on uskonnon ydin. Varsinaisessa mielessä uskonto on samaa kuin uskonnon käytännöllinen siveysoppi. Maailmanuskonnon siveysoppi on Pekka Ervastian uudelleen järjestämä »Vuorisaarna». Uudelleen järjestämiään Jeesuksen viittä käskyä P. E. nimittää Taivaallisen Isän Viideksi Käskyksi. Ne ovat: *1 älä suutu, 2 älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas, 3 älä vanho, 4 älä ole pahaa vastaan, 5 älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.*

Edellä sanoimme, että uskonto ankarasti ottaen on harvojen valittujen elämää, mutta että toiselta puolen uskonto kuuluu kaikille ihmisille. Niinpä kun nyt syvennymme ensimmäiseen käskyyn: »älä suutu», teemme sen huomion, että sen noudattaminen sopii kaikille ihmisille, niin kehittyneille kuin kehittymättömille. Suuttuminen, viha ja raivoaminen ei ketään kaunista. Huomaamme myös, että tähän sisältyy vanha tappamattomuuden käsky. Tappamattomuuden noudattamiseen liittyy suuttumattomuus ensin sisäisesti ja sitten ulkonaisestikin. On opittava olemaan sisässään suuttumatta. Ei siis niin, että sisässään suuttuisi ja ulkonaisesti teeskentelisi suuttumattomuutta. Suuttumattomuus on aloitettava sisästä päin. Edelleen huomaamme, että suuttumattomuuden noudattami-

nen on oleva vapaata, vapaaehtoista. Sen noudattaminen sopii ja kuuluu kaikille niille, jotka tahtovat ottaa kiinni omasta itsestään, omasta ihmisyydestään, tahtoen siinä itseään kasvattaa.

Sama on laita toisen käskyn: »älä ajatuksissasi sikaan ole epäpuhdas». Kyllä tähän sisältyy vanha käsky: »älä tee aviorikosta». Mutta tuo vanha käsky on sellainen, ettei sitä voi lapsille eikä nuorillekaan opettaa. Mutta puhtauden käskyn teroittaminen ja noudattaminen sopii kaikille ihmisille. Nuori ihminen ymmärtää puhtauden ihannetta. Ole puhdas sisäisesti. Kasvata itseäsi puhtauteen, puhtautteen ajatuksissasi, tunteissasi ja teoissasi, niin sukupuolisesti kuin muutenkin.

Kolmas käsky: »älä vannu», on erikoisesti puheen, kielen hillitsemisen käsky. On sanottu, kuinka kieli on pieni elin, joka saattaa tuoda elämän taivaasta, mutta voi sytyttää myös tulen helvetistä. Kielen hillitseminen kuuluu ja sopii kaikille ihmisille. Sopimatonta on jaarittelemineen toisten ihmisten asioista. Puheen tulee olla totta, asiallista, valaisevaa, rakentavaa. Yrittämällä ja harjaantumalla voi tätä taitoa oppia. Vannominen on turhaa jo senkin tähden, ettemme voi panna mitään valamme pantiksi. Valoja tehden voimme sitäpaitsi joutua sitomaan tulevaisuutemme onnettomalla tavalla. Voimme joutua valalla sitomaan tulevaisuutemme toisen ihmisen määräysvaltaan, tehdäksemme mitä joku toinen

käskée, vaikkapa käskystä tappamaan ihmisen. Sentähden ei mitään valoja.

Neljäs käsky: »älä ole pahaa vastaan», on mul-
listava käsky. Mutta ensiksikin on selvää, että
se ei ole mahdoton. Sen noudattaminen sisältyy
nimenomaan ihmisyyden ohjelmaan. Onhan
ihminen luomakunnan kruunu. Ollakseen sitä,
täytyy ihmisen myös omastakin puolestaan sel-
laiseksi kruunautua. Paha on opittava voittamaan
passiivisella vastarinnalla yhdeltä puolen, ja
toiselta puolen aktiivisella hyvällä. Siihen on
harjaannuttava. Ei kukaan ole »seppä synty-
sään», niinkuin ennen sanottiin. Jos joku ihminen
näyttää olevan — ja onkin — pitemmällä ihmi-
syydessä, johtuu se siitä, että hän on jo edellisissä
ruumistuksissa ennättänyt pitemmälle itsekas-
vatuksen tiellä.

Viides käsky: »älä sodi, vaan rakasta kaikkia
ihmisiä», sopii luonnollisesti myös kaikille ihmi-
sille — niinkuin edellisetkin käskyt —, niin mie-
hille kuin naisille, niin vanhoille kuin nuorille.
Sillä sekin alkaa sisästä päin. Itsekasvatuksessa
on opittava rakastamaan kaikkia ihmisiä.

— — —

Niinkuin jo sanoimme, käytännöllinen siveys-
oppi on oikeastaan tärkein puoli uskonnossa.
Siveysopin käytännöllinen seuraaminen johtaa
kokemukseen ja tietoon. Uskonnon filosofinen
puoli selvenee ja kirkastuu siveysopin seuraamisen
kautta. Kun työssämme ja itsekasvatuksessamme

seuraamme Taivaallisen Isän Viittä Käskyä, silloin meille siinä ohella selvenevät opit karmasta ja jälleensyntymisestä ja muista älyllisistä ja yliaistillisista asioista. Ihminen, joka vakavasti ryhtyy kulkemaan viiden käskyn tietä, hän piankin oivaltaa, ettemme yhdessä ruumistuksessa saavuta mestariutta, sitäkin vähemmän taivaallisen Isän täydellisyyttä. Kuitenkin voimme pitkin matkaa saavuttaa suhteellisen täydellisyyden, sellaisen, mikä kuhunkin kehitysjaksoon kuuluu. Sellainen onkin tärkeätä. Jokainen maallinen ruumistus saattaa olla täydellinen omalla tavallaan, tai lähellä täydellisyyttä. Siis niinkuin esim. 8 luokkaisessa lyseossa oppilas voi olla asianomaisen luokan vaatimusten mukaan hyväksyttävästi täydellinen jokaisella luokalla. Kaikki on kuitenkin valmistusta yliopistoon — ja siitä yhä edelleen.

— — —

Kolmanneksi uskontoon kuuluvat jonkunlaiset vertauskuvalliset asteet, ja symbolit yleensäkin. »Kadonneessa sanassa» Pekka Ervast puhuu näistä asioista, esittäen siinä pyrkijän ratkaistavaksi mm. miekan, kynän ja puvun salaisuuden. Tällaisia vertauskuvia on muitakin. Esim. peseytyminen, syöminen ja juominen. Ne ovat sinään tosiasioita, mutta samalla vertauskuvia niiden taakse kätkeytyvistä henkisistä todellisuuksista. Samoin on laita ruumiillisen syntymämme ja kuolemamme. Ruumiillinen syntymämme ja

kuolemamme ovat sinään tosiasioita, mutta niiden taakse kätkeytyy vielä ihmeellisempiä henkisiä todellisuuksia. Ajatellaanpa hiukan ruumiillista syntymäämme. Siinä on kolme tekijää: isä, äiti ja lapsi. Ensiksikin tähän sisältyy vastaavana kolminaisuutena ensin ajatus, joka on teon isä, toiseksi tunne, joka on teon äiti, ja kolmanneksi teko, joka on ajatuksen ja tunteen yhteinen lapsi. Lapsi eli teko on sellainen, millaisia ovat teon isä ja äiti, ajatus ja tunne. Tästä on helppo tehdä seuraava johtopäätös: jotta tekomme tulisivat oikeita ja henkeviä, on ajatusta ja tunnetta puhdistettava ja jalostettava — joka käy parhaiden edellä esitettyjen viiden käskyn seuraamisella. Siten meissä kasvavat sisäisen Kristus-lapsen vanhemmat, jotka ovat: isänä filosofinen aavistuskyky, äitinä taiteellinen kauneusaisti. Näiden vanhempien välityksellä sisäinen Kristus, Jumalan poika, syntyy meidän kuolevaiseen persoonallisuuteemme ja alkaa siinä kasvaa eteenpäin.

Sitten ruumiillinen kuolema. Kuolemakin on sellaisenaan tosiasia, mutta sen taakse kätkeytyy syvempiä totuuksia. Sillä kuolemahan on voitettava. Sentähden ruumiillinen kuolema on symboli siitä totuudesta, että meidän on opittava sisäisesti kuolemaan kuolemalle, tälle alemmalle maailmalle ja itsekkäälle elämälle. Kuolema on vaihdettava elämään. Kirjallisuudessa meillä on tässä asiassa joitakin omaelämäkerrallisia esi-

merkkejä. Omasta elämästään Pekka Ervast kertoi, että hän nuorena sai munuaisvian, joka oli muodostunut niin vaikeaksi, että lääkäri ei enää antanut mitään toivoa. Lääkäri sanoi, että jos hän, P. E., siirtyy Afrikkaan, niin hän saattaa elää jonkin ajan. P. E. ajatteli: »pitääkö minun nyt siis kuolla?» Tällöin hänelle henkisesti sanottiin: »jos otat vastaan sen työn, mikä sinulle annetaan, niin voit itse parantaa itsesi.» P. E. otti vastaan hänelle annetun teosofisen työn, ja niin hän parani.

Eräs toinen ihminen kertoo: Kevätkesällä 1940 loikoilin sohvalla. Olin saanut jonkunlaisen sydänvian. Siinä loikoillessani tulin huomioineeksi sydämeni tilaa, jolloin selvisi, että ennen pitkää tämä johtaa vaikeaan sairauteen ja kuolemaan. Samalla selvisi, että saan valita kuoleman ja sen tehtävän välillä, mikä minulle annetaan. Olin jo ennen kokenut, että ihminen syntyy tänne työtä varten. Niinpä valitsin tehtävän. Pian sitten — saman kesän juhannuksena — kokoonnuimme Kaksikerrassa Liisa ja Niilo Wahlroosin luona. Meitä oli joukko veljiä Tampereelta, Turusta ja Jyväskylältä. Juhannuksena oli silloin kaksi pyhää. Tilaisuus muodostui henkiseksi yhdessäoloksi **esitelmineen** ja **veljesaterioineen** kumpaisenakin päivänä. Silloin syntyi kuin itsestään — jos niin sopii sanoa — *Pekka Ervastian Kannatusliitto*. Samoin syntyi »Hyväntahdon aikakauskirja Pohjolan Va-

lo». Sydänvikani asettui, ja niin on kristosofinen työmme edelleen jatkunut.

Niin, uskonto on henkistä elämää ja henkistä työtä. Se on kuolevaisen pukeutumista kuole-mattomuuteen, niinkuin apostolin tavalla voimme sanoa.

IX.

JÄRJESTÖIMINEN.

Yhteiskuntaan kuuluu edelleen järjestöiminen. Siirrymme nyt siihen asiaan.

On sanottu: »miin alhaalla kuin ylhäällä ja päinvastoin». Niinpä kun ylemmältä kannalta sanotaan, että me ihmiset olemme samalla kertaa sekä yksilöitä että kaikki yhtä suuressa Jumaltajunnassa, niin näkyy tämä täällä maan päällä siten, että vaikka olemme kukin erillisiä yksilöitä, emme kuitenkaan voi ylläpitää normaalista elämää erillisinä olentoina, vaan meidän on järjestäydyttävä yhteisöksi.

Kaikkien yhteisöjen pohjana on ollut perhe. Perhettä on voitu sanoa yhteiskunnan kulmakiveksi tai pienoismalliksi. Sitten muodostuu moninaisia seuroja, kirkkoja, järjestöjä. Ulkonaisena yhdistäjänä on ollut valtio. Valtio on ottanut ylläpitääkseen ulkonaista kuria ja järjestystä. Lyhyesti määritellen: valtio on ottanut vaimentaakseen ja estääkseen kaikkea mikä on pahaa ja rikollista, mutta turvatakseen ja edistääkseen kaikkea mikä on totta, rehellistä, kaunistaa ja hyvää. Tässä kohdassa lienee parasta —

valtion yleistä periaatetta valaistaksemme — että menemme heti hiukan esityksemme edelle. On myönnettävä, että valtion pääperiaatteen toteuttamisessa on historian kuluessa tapahtunut paljon hämmennystä, paljon väärinkäsityksiä ja väärinkäytöksiä. Valtioiden johdossa joko ei ole ollut riittävästi hyvän ja pahan eroittamisen kykyä, tai on puuttunut hyvää tahtoa. Niinpä on jouduttu ei vain olemaan edistämättä hyvää, vaan on jouduttu suorastaan vastustamaan ja jopa tuhoamaan sellaista, mikä on ollut kaikkein eniten totta, rehellistä, kaunista ja hyvää. Siten valtio aikanaan tuhosi Jeesus Kristuksen, valtio tuhosi Pietarin, Paavalin jne. Alkuseurakunnan aikana valtio tuhosi joukoittain niitä oikeamielisiä kansalaisiaan, jotka olivat omaksuneet Jeesuksen julistaman sanoman, veljesrakkauden opin, ja jotka senvuoksi kieltäytyivät tekemästä paha, kieltäytyivät asepalveluksesta, kieltäytyivät murhasta ja verenvuodatuksesta. Totuuden mukaisesti meidän on edelleen myönnettävä, että ns. kristilliset valtiot ovat arvelematta, tai ummessa silmin, kulkeneet edeltäjiensä polkema latua. Valtiot ovat yleensä historian kuluessa joutuneet käytännössä kääntämään periaatteensa nurinpäin. — Mutta eihän sellaisen tarvitse loputtomasti jatkua. Herääminen ja uudelleen järjestely on ei vain mahdollinen, vaan on se suorastaan välttämätöntä.

Palatkaamme esitykseemme. Niinkuin sanoim-

me, periaatteena valtiolla on, että sen on ylläpidettävä rauhaa ja järjestystä, estettävä rikollisuutta ja edistettävä sitä, mikä on totta, kaunista ja hyvää. Tätä sanotaan valtiotaidoksi, politiikaksi. Omituista kyllä, kun tavallisissa sanakirjoissa politiikka sanaan sisällytetään myös käsite: oveluus. Tämä on epäilemättä kohtalokasta. Sillä eihän oveluus ole ollenkaan samaa kuin tosi, rehellinen, kaunis ja hyvä. Oveluudella emme pääse sopusointuun syyn- ja seurauksen lain kanssa. Mikäli valtiotaito on oveluutta, sikäli se — syyn- ja seurauksen lain mukaan — johtaa myös ovelaan tulokseen, so. pettymykseen ja luhistumiseen. Jos oveluus politiikassa on samaa kuin viisaus, seuraa tästä, että politiikka johtaa viisauteen kiertoteitse, so. pettymyksien, kärsimyksien ja luhistumisien kautta.

Politiikka ilmenee pääasiassa sisä- ja ulkopoliittikkana. Edistyksestä yleensä on taas sanottu, että se on aloitettava sisästä päin. Siis tässä yhteydessä sisäpolitiikasta. On edistettävä kansalaisten valistamista. Jotta taas valtio tähän kykenisi, täytyy valtion itse olla valistunut, sen täytyy itse pyrkiä valistukseen. Ja mitä on valistus? Valistus on ytimeltään pyrkimystä ihmistymiseen. Valistustyössään valtiolla täytyy näinollen olla lähtökohtanaan arvonanto ihmisistä kohtaan, arvonanto ihmisyyttä kohtaan — kaikissa ihmisyyden kehitysasteissa. Ellei näin ole, silloin valtio joutuu — vastoin tarkoitustaan

kaikkien Kristus-ihmisten, kaikkien Jeesusten, Stefanusten, Pietarien ja Paavalién tuhoojaksi.

Katsokaamme asiaa alhaalta päin. Kysymme: miten valtion on käsiteltävä pahantekijöitä? Eikö asia ole niin, että pahantekijöitä on käsiteltävä — ottaen huomioon kehityksen asteettaisuuden — niinkuin jotenkin alaikäisiä tai sairaita? Epäilemättä. Siihen toteamukseen ihmisyyden suorastaan johtaa. Olemme kaikki saman suuren elämän lapsia, veljiä keskenämme. Ehkä rikollisten kohtelussa on tähän suuntaan pyrittykin. Tätä periaatetta on ainakin jonkin verran sovellettu ruumiillisesti alaikäisiin ja mielenvikaisiin. Kuitenkin pääasiallisena toimenpiteenä ovat olleet kuritushuoneet, vankilat, ja kaiken huippuna kuolemanrangaistus.

Jatkaaksemme edelleen esitystämme alhaalta päin, tarkastelemme hiukan kuolemanrangaistusta.

Kuolemanrangaistusta on puolustettu kahdelakin syyllä. Teloituksella on ensiksikin luultu päästävän siitä pahasta, mikä teloitettavassa ilmenee. Toiseksi on siten luultu voitavan antaa varoittava opetus toisille, jotta he karttaisivat joutumasta rikollisuuden polulle.

Mutta pitävätkö nämä näkökannat paikkansa? Teosofeina — kokemukset ja itse elämän tosiasiat huomioonottaen — täytyy meidän vastata kieltävästi. Teloituksella emme vapaudu siitä pahasta, mikä jonkun rikollisen muodossa esiin-

tyy. Teloittamalla tuhotaan vain fyysillisen ruumiin karkein puoli — teloitettu jää elämään fyysillisen ruumiin näkymättömässä puolessa, eetteriruumiissa siihen asti, kunnes hänen luonnollinen kuolinhetkensä saapuisi. Ja mikäli teloitettu on todella rikollinen, sikäli hän teloituksen jälkeen, näkymättömässä eetterihahmossaan, on entistä suurempana vaarana yhteiskunnalle siten, että hän näkymättömänä yllyttää eläviä ihmisiä kaikkeen siihen pahaan, mihin hänellä itsellään on taipumuksia.

Entä sitten teloitusten varoittava vaikutus? Todistaa vain sieluelämän tuntemattomuutta jos luullaan, että teloitusten varoittava vaikutus estäisi toisia joutumasta rikollisuuteen. Teloitusten sielullinen vaikutus on suorastaan päinvastainen. Sillä teloitus on vuorostaan uusi murha, murha, jolla on valtion auktoriteetti takanaan. Kun valtio täten teollaan ja auktoriteetillaan esiintyy teloittajana, murhaajana, antaa se siten epäsuoran, sanoisimmeko nimenomaan: »ovelan viisaasti» ymmärrettävän hyväksymisensä murhaamiselle. Kaikista selityksistä ja puolusteluista huolimatta tavallinen murha ja valtion toimittama teloitus joutuvat eräänlaiseen sukulaisuussuhteeseen. Sukulaisuussuhdetta täydentää se seikka, että yksityinen tai ryhmämurhaaja on — eräissä olosuhteissa — voinut tai voipi joutua valtion johtoon, jolloin sama henkilö suorittaa sekä yksityisiä murhia että allekirjoittaa valtion toi-

meenpanemia teloituksia. — Yhteen veto kaikesta on, että teloitus vaan lisää ja vahvistaa murhan henkeä sekä näkymättömässä että näkyväisessä maailmassa. Paha ei lopu pahalla. Pahalla paha vaan yltyy ja lisääntyy.

— — —

Entä mitä teloituksiin turvautuva sisäpolitiikka vaikuttaa ulkopoliittikkaan? Se lisää veristen sotien uhkaa. Jos sisäpolitiikassa turvaudutaan verenvuodatukseseen, vaikuttaa se ulkopoliittikkaan siihen suuntaan, että kansa tai kansat siinäkin joutuvat verta vuodattamaan. Veretön ulkopoliittikka tuskin on mahdollista, jos sisäpolitiikassa turvaudutaan verenvuodatukseseen.

Tätä kaikkea kansat ovat jo hiukan aavistelleetkin. Sillä aika-ajoin he ovat pyrkineet vapautumaan kuolemantuomioista. Ainakin jotkut kansat. Vaikka heidän lainsäädännössään edelleen määrätään kuolemantuomioita, ovat he jättäneet ne täytäntöön panematta. Mutta kun kansat tai valtiot eivät ole vaivautuneet poistamaan kuolemantuomioita lainsäädännöstään, eivät ole keksineet inhimillisempää suhtautumista pahantekijöihin, johtuu tästä, että kriittillisen hetken tullessa ei kuitenkaan osata kieltäytyä verituumioista. Tämä puolestaan antaa siveellisen sysäyksen veriseen ulkopoliittikkaan, sotaan. Ja niin ovatkin kansojenväliset verileikit, sodat, paisumistaan paisuneet. Valtioiden tur-

vallisuus, jopa olemassaolo, on käynyt yhäti epävarmemmaksi.

— — —

Kun näin on, kun kansojen elämä käy yhä tukalammaksi, kannustaa tällainen asiointila myös etsimään todellista vapautumista tuosta epäilemättä suuresta onnettomuudesta.

Aloittakaamme asettamalla rinnan aseellinen mahti ja siveellinen mahti. Kansat yleensä puhuvat siveellisestäkin mahdista. Esim. meillä Suomessa ns. routavuosina, jolloin tsaarivalta alkoi sortaa Suomen kansallista ja valtiollista itsenäisyyttä. Silloin meillä vedottiin ja turvaututtiin elämän siveellisiin voimiin. Siveellisen ryhdin voima pääsi ilmenemään erikoisesti suurlakossa 1905. Tsaarivalta jotenkin hämmästyí ja perääntyi. Siveellinen, passiivinen vastarinta johtikin siihen, että me vapauduimme armeijastamme, ja Suomi sai aseettomana valtiollisen itsenäisyyden vuonna 1917. Jos senkin jälkeen olisimme yhtä kiinteästi turvautuneet elämän siveellisiin voimiin, todistaen sen teossa siten, että omasta vapaasta tahdostamme olisimme pysyneet aseettomina, silloin tuo aseettomana saavutettu itsenäisyytemme olisi voinut myös aseettomana säilyäkin. Mutta kansamme omasta keskuudesta puhjenneet tapaukset vuonna 1918 — johon ensimmäiset oireet ilmenivät jo suurlakon lopussa, ja joka kyti pohjalla ja hiukan ilmenikin

pitkin matkaa — se veti itsenäistyneen Suomen takaisin aseistettujen kansojen joukkoon.

Suurlakon ja passiivisen vastarinnan siveellisen voiman näytteestä ei niinollen vielä — tois-
taiseksi — ole kyetty tekemään täydellisiä, lopullisia johtopäätöksiä. Kun nyt kansat ja valtiot, vaikeuksissaan ja kamppailuissaan, vetoavat elämän siveelliseen mahtiin, sanokaamme Jumalaan, niin näyttää siltä, niinkuin he olettaisivat itsellään olevan siihen sitä suuremman oikeuden, mitä enemmän he ovat aseilla varustautuneet...

Tämä kaikki todistaa, että kansa tai kansat eivät vielä ole siveellisesti riittävän paljon hereillä. He luulevat voivansa loputtomasti palvella kahta herraa — miten kulloinkin sopivaksi katsovat. Kun kuitenkin aseeton kansa on tulevaisuuden kansa, niin kuvittelemme kansaa, joka kääntyy Jumalan ja elämän siveellisten voimien puoleen ajatellen ja kysyen: olemmeko me kyllin oikeamielinen, kyllin siveellinen, kyllin inhimillinen, kyllin jumalallisen tarkoituksen mukainen kansa? Olemmeko me niin jumalallisen elämän tarkoituksia vastaava kansa, että Jumalan, että elämän siveellisten voimien sopii meitä tukea ja auttaa? Auttaa jaloillamme seisomaan, kansana elämän näyttämöllä säilymään?

Kun kansa ensin osaa näin kysyä, silloin sillä on myös mahdollisuus kyetä tekemään oikeita valintoja, oikeita ratkaisuja. Siitä voi tulla kansa,

joka sekä sisä- että ulkopolitiikassaan kykenee pistämään miekkansa tuppeen. Sellaisella kansalla on jumalallinen lupaus puolellaan. Ei ole tyhjä fraasi kun sanotaan: »ovatpa teidän päännä hiuksetkin luetut». Täytyy vaan herätä, täytyy löytyä sellainen kansa, joka kykenee tekemään oikean valinnan, oikean ratkaisun — ratkaisun sekä teoriassa että käytännössä. Siksi voimme edelleen mielikuvituksessamme luonnehtia tuollaista kansaa, tuollaista valtiota.

Sellaista on ennenkin tehty. »Valtio» nimisessä teoksessaan *Plato* aikanaan luonnehti jonkunlaista ihannevaltiota. Mutta se on jo vanhettunut. Sillä siihen sisältyi mm. orjuus. Italialainen valtiomies ja kirjailija *Machiavelli* loi jonkunlaisen mallin valtion päämiehestä, ruhtinaasta, joka tarkoituksiaan perille viedäkseen on oikeutettu käyttämään mitä keinoja tahansa. Siis kaikesta inhimillisyydestä vapautettu oveluuden ja väkivallan oppi. On huomattava, että juuri tuollainen oppi ja sen seuraaminen ovat vieneet kansat siihen kurimukseen, missä ne nyt ovat. Siinä ei ole lainkaan moraalia. Vieläpä siinä on moraalittomuudesta tehty moraalii. Siksi meidän on jätettävä sekä Platonin »Valtio» että Machiavellin »Ruhtinas». Meidän on mielikuvituksessamme luotava valtio, joka ainakin alustavan ratkaisevasti on moraalii ja ihmisyyden pohjalla.

Emme kuvittele mitään ylön korkeata ihannevaltiota. Asetamme vain yhden siveellisen ehdon:

murhaamisesta kieltäytymisen. Ensin sisäpolitiikassa. Sisäpolitiikassaan valtio ei saa esiintyä murhaajana. Valtion lainsäädännöstä on kuolemantuomio kokonaan poistettava. Mitään mahdollisuuttakaan teloitukseen ei saa olla. Valtion täytyy sisäpolitiikassaan vaivata päätään löytääkseen sellaisen menetelmän, jossa rikollisia kohdellaan niinkuin alaikäisiä, sairaita tai mielenhäiriöön joutuneita. Missään tapauksessa valtio ei saa antaa siveellistä tukea murhille — suorittamalla itse murhia!

Kun valtio ensin näin sisäpolitiikassaan ottaa rikan pois omasta silmästään, silloin kyetään paremmin näkemään, miten sama asia on suoritettava ulkopolitiikassa. Luonnehtimamme valtion täytyy myös ulkopolitiikassaan kyetä luopumaan murhaamisesta. Toisin sanoen sodasta. Valtion täytyy kyetä omaksumaan sellainen siveellinen periaate, että se mieluummin kuolee kuin haluaisi elää ryövärivaltiona. Kuolevathan sotilasvaltioidenkin kansalaiset verisissä temmellyksissään — ilman että tämä olisi mikään varma tuki heidän valtionsa säilymiseksi! Päinvastoin veriset sotilasvaltiot ovat historian näyttämöllä tuhoutuneet yksi toisensa jälkeen. Tähän teosofis-kristosofinen tieto ja kokemus lisää, että sotilasvaltioiden elämä käy yhä lyhytikäisemmäksi. Tämä johtuu kehityksestä — jonka yhteydessä sanotaan: kenelle paljo on annettu, häneltä enemmän vaaditaan. Ihmisille ja kansoille

on Elämän Koulussa jo niin paljo annettu, että heiltä odotetaan inhimillisempää esiintymistä: veretöntä, verellä tahraamatonta sivistystä.

Tässä on vielä erikseen huomattava, että niinkuin ei yksilö ole pakoitettu osallistumaan sotaan siihen asti, että kaikki yksilöt samalla kertaa luopuisivat aseista, vaan hän voipi milloin tahansa, vaikkapa marttyyriuden uhalla, luopua aseista, niin samoin on laita kansankin. Mikään sivistyskansa ei ole pakoitettu käymään sotia siihen asti, että kaikki naapurikansat luopuisivat armeijoistaan. Päinvastoin jumalat, ihmiskunnan jumalallinen johto odottaa, että jossain esiintyisi niin sankarillinen, niin kunniallinen, niin rohkea, niin pelkäämätön, niin viisas, niin elämän siveelisiin voimiin luottava kansa, että se politiikkaansaankin osaisi sanoa: totuus ennen kaikkea! Ja mitä on totuus? Totuus mm. sanoo: »kaikki mitä tahdotte, että ihmiset tekisivät teille, se tekin tehkää heille», tai: »millä tuomiolla te tuomitsette, sillä teidät tuomitaan; ja millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan». Ellemme näinollen itse tahdo tulla murhatuiksi, niin miksi siis — laatimamme asevelvollisuuslain nojalla — vaatisimme kansalaisiamme menemään sotaväkeen ja sotaan, murhaamaan toisia ja tapattamaan itseään? Miksi vastaanottaisimme kansalaisil-tamme noin julmaa uhria? Sellaisen uhrin vaatimisesta ja sen ylistämisestä olemme vastuussa. Miksi vaatisimme toisia tapettaviksi puolestam-

me? Miksi emme mieluummin — elämän siveellisiin voimiin luottaen — yhdessä, kaikki yhdessä, kansa kokonaisuudessaan, jättäytyisi alttiiksi aseettomalle marttyyrikuolemalle? Kuoltavahan meidän kumminkin on. Marttyyrikuolemamme jälkeen jatkamme kirkastunein mielin työtämme ihmisyyden vainiolla. Ensimmäinen kuolemamme jälkeen ja sitten seuraavassa ruumistuksessa. Niin tekee Jeesus, niin Stefanus, niin Pietari, Paavali ja monet muut huolimatta siitä, että he maailman puolelta kokivat marttyyrikuoleman. Varmaan joku Pontius Pilatus, joku Hannas ja Kaifas, joku Juudas Iskariot ja muut marttyyrien tekijät ovat onnettomampia ihmisiä kuin Paavali, Pietari, Stefanus ja Jeesus, nuo marttyyrit, ihmisyyden tienraivaajat. Miksi emme mekin jo alkaisi siirtyä heidän seuraansa, astella heidän jälkiään? Etenkin, kun sentään yleensä kunnioitamme heitä... Miksi emme ihmisinä alkaisi luottaa Luojaamme, Isäämme, Jumalaan? Ja suuriin Jumalan poikiin? Johan Buddha hylkäsi kaiken tappamisen, kaiken sodan. Puhumattakaan Jeesus Kristuksesta. — Ja kehitys sitten. Mikä joskus, alkuaikoina, on ollut luvallista tai sallittua, se ei sovi myöhemmässä kehityksessä. Ainakaan Buddhasta ja Kristuksesta alkaen sota ei ole enää ollut »pyhää». On alunperinkin ollut vain yksi »pyhä sota», nim. sisäinen kamppailu oman eläimellisen luontonsa kesyttämiseksi ja voittamiseksi. Myöhemmässä kehityksessä ihminen ei

taistele edes omia himojaan vastaan, vaan hän elää hyvässä ja siinä ohella, ikäänkuin sivuasiana, voittaa pahan, voittaa aina ja jatkuvasti. — Vesimies-kulttuurin alkaessa noin v. 1898 ja kosmillisen Kristuksen eli Isän ruumistuuessa Pekka Ervastissa ihmiskuntaan, on sota käynyt yhä mahdottomammaksi. Entistä herkemmin jumalat katselevat löytääkseen sellaisen kansan, jonka kanssa he voisivat panna alulle aseettoman sivistyksen. Ja lähinnä luonnollisesti oli ajateltu sitä kansaa, jonka keskuudessa Pekka Ervast syntyi, eli ja vaikutti. Siis Suomen kansaa.

— — —

Näinollen meillä ihmisillä on edessämme — mikäli emme sitä vielä ole tehneet — valinta kahden valtioaatteen välillä, vanhan ja uuden. Kumpaan me valitsemme, kumpaan me uskomme? On nim. huomattava, että paljon riippuu siitä, mihin uskomme. Vanha uskomme on ollut sellainen, että se nojautuu aseisiin. Ihmiset ovat historian kuluessa aivan kuin lumottu, hypnotisoitu siihen uskoon, sanokaamme siihen sokeaan, umpimähkäiseen uskoon, että sota on välttämätön. Alemmat henkivoimat ovat sellaista uskoa lietsoneet. Heidän innoittaminaan ovat uskoa sotaan lietsoneet runoilijat, kirjailijat, historioitsijat. Sota ja sotilaat ovat olleet miesten — ja ehkäpä vieläkin enemmän naisten — ihailun kohteena. Kaiken lisäksi on vielä Jumala vedetty tuohon järjettömään, tyhmään leikkiin. Onko

silloin ihme, jos usko sotaan on mennyt syvälle ihmisten veriin. Onhan huomattu, miten uskotellulla, olkoon se miten valheellista ja tyhmää tahansa, on suuri vaikutus ihmisten alempaan luontoon. Niinpä hypnotisoija — joka on ensimmäisiä asteita mustassa magiassa, niinkuin P. E. joskus sanoi — voi hypnotisoimalleen ihmiselle, uhrilleen, tarjota hypnotisoidun mainitsemaa viiniä, jota hän nauttii ihastuksella, vaikka todellisuudessa hänelle on tarjottu lasillinen vettä. Samoin sota-uskon lietsonnalla on ihmiset saatu uskomaan, että sota, tuo kaiken älyttömyyden ja raakuuden käytännöllistymä, on jotain ylevää, kaunista, jopa jumalallista! Se on todellakin kaiken hypnoosin loistosaavutus, pimeitten voimien voittokulku, mustien maagikkojen triumfi! Ihmisten käsitys oikeasta ja väärästä, hyvästä ja pahasta on kokonaan hämmentynyt, nurinpäin kääntynyt. Paljon saa ihmiskunta kärsiä, paljon saa elämä, karma, sitä ravistella, ennenkuin ihmiskunta herää vuosituhansien sotahypnoosis-taan. Elämän päämäärä on kuitenkin selvä: meidän on tultava ihmisiksi. Sentähden yksilöiden ja kansojen on joko uudelleen ja uudelleen tuhouduttava, tai — luovuttava sotauskostaan ja omaksuttava usko ihmisyyteen. Sotauskon tilalle täytyy tulla ihmisyytensusko. Meidän on opittava uskomaan ihmisyyteen. Miksi loputtomasti, raakalaisten tavalla, uskoisimme ryöväämiseen, murhaamiseen, tappamiseen? Miksi sellaista

ihannoisimme! — Että me emme muka kykene muuhun? Me kykenemme, kunhan vaan saamme itsemme hereille vanhasta hypnoosista, uskosta sotaan. Miksi meidän pitäisi loputtomasti häväistä Luojamme työtä — Kainin tavalla murhaamalla ja murhauttamalla toisiamme ja itseämme? Ihmissinä voimme nostaa päämme — tai nöyrästi kumartua Luojamme edessä — ja kieltäytyä tuollaisesta. — Kunnioittakaamme jumalallisen luonnon työtä. Emme kykene itseämme synnyttämään, emme myöskään ole oikeutetut itseämme emmekä toisiamme tuhoamaan. Siksi järjestäkäämme uskomme kerta kaikkiaan uudelleen. Kun emme enää ole petoja, emme susia emmekä tiikereitä, vaan ihmisiä, on alentavaa, häpeällistä ja raakamaista säilyttää itsellämme ja tyrkyttää toisillemme petojen uskoa. Ihmissinä meille sopii ja kuuluu ihmisyyysusko. Eläkäämme ja kuolkaamme uskossa ihmisyyteen. Eläkäämme ja kuolkaamme puhtain käsin, tahrimatta itseämme vereen, omaamme tai toistemme vereen. Luokaamme ihmisyyysuskomme mukainen valtio. Kun kaikin voimin yritämme, silloin — Jumalan ja kaikkien hyvien voimien avulla — voimme sen myös toteuttaa.

— — —

Tästä siirrymme vielä erikoisesti valtion ja yhteiskunnan ytimeen. Tarkoitamme sellaista henkistä valiojoukkoa, joka elää ja toimii tietoisessa yhteydessä Valkoiseen Veljeskuntaan. Pekka

Ervast sanoo, että sellaisen henkisen valiojoukon olemassaolo kansalle on yhtä välttämätön kuin hengitys yksilölle ja ellei sellaista valiojoukkoa ole, niin se kansa on tuomittu kuolemaan. Näinollen — koska nyt on kysymys järjestöitymisestä — kiinnitämme tässäkin yhteydessä hiukan huomiota tuollaisen henkisen valiojoukon luomiseen ja järjestöitymiseen.

Aluksi palautamme vielä mieliimme Pekka Ervastian »Tietäjässä» 1919 ja Ruusu-Ristissä 1920 julkaiseman sarjakirjoituksen: »Miten onnellinen yhteiskunta on luotava». Siinä hän luonnehtii kolmijakojärjestelmää, jossa neljäntenä on henkinen valiojoukko. Samasta asiasta hän puhuu myös kirjassaan »Europalaisia näköaloja». Näistä asioista puhuimme jo edellä. Siis sananen vaan tuosta neljännestä, henkisestä valiojoukosta.

Tätäkään neljännen ryhmän, henkisen valiojoukon järjestöitymistä emme tarvitse lähteä alunalkaen suunnittelemaan. Sillä Pekka Ervast on jo tämän tehnyt kirjassaan »Kadonnut sana».

Järjestömuoto siinä johtuu vapaamuurariudesta. — Vapaamuurarijärjestötkin ovat menettäneet henkevyytensä. Niistä on »sana kadonnut». Ne ovat muodostuneet vain jonkunlaisiksi »miesten klubeiksi», niinkuin Pekka Ervast sanoi. Samanlaiseksi osoittautui myöskin ns. yhteisvapaamuurarius, jossa naisetkin ovat mukana. Muoto on tukahduttanut hengen, niin vapaamuurariu-

nessa kuin kirkoissakin. Molemmat ovat uudesti-syntymisen tarpeessa.

Vapaamuurariutta yleensä on pidetty salaisena järjestönä. Tämä on erehdys. Vapaamuurari-järjestöt ovat julkisia. Mikä näinollen on antanut aiheutta luulla niitä salaisiksi? Epäilemättä se, että vapaamuurariudessa on noudatettu sitä vanhaa sääntöä, josta Jeesuskin huomauttaa sanoessaan: »Ja kun rukoillette, älkää olko niin-kuin tekopyhät, jotka mielellään seisovat ja ru-koilevat synagoogissa ja katujen kulmissa, että ihmiset heidät näkisivät. Ameen, sanon teille: heiltä jää palkka saamatta. Vaan sinä, kun ru-koilet, mene kamariisi ja suljettuasi ovesi rukoile Isääsi, joka on salassa; ja Isäsi, joka on salassa, antaa sinulle.» Tätä sääntöä noudattaen vapaa-muurarit ovat »sulkeneet ovensa» silloin, kun he omien jäsentensä kesken järjestävät vakavia opiskelukokouksia. Kirkot sensijaan eivät ole tästä vanhasta, oman Mestarinsakin antamasta säännöstä välittäneet, eivät ole sitä kunnioittaneet eivätkä noudattaneet, vaan ovat kaikki vaka-vimmatkin kokouksensa järjestäneet ikäänkuin toreille ja katujen kulmiin.

Vapaamuurariseurat eivät siis ole salaisia seu-roja. Heidän huoneustonsa ovat julkisia, ja he järjestävät julkisia esitelmiä ja juhlia. Niinpä Pekka Ervastian kirja »Kadonnut sana» on julki-nen. Niinkuin P. E:n kirjoissa yleensä niin »Ka-donneessa sanassakin» meille on annettu suuri

aarre. Ja koska siinä hahmotellaan järjestäytymistä, niin tutustumme siihen tässä hiukan.

Kirjan lopussa esitetään *mallilooshi*. Siinäkin toteutuu tavallaan kolmijakojärjestelmä. Siinä kuvataan asteettaista kehitystä siten, että esitetään kolme itsenäistä looshia, joissa kussakin on vielä kolme astetta. Näinollen asteita on 3×3 eli 9. Kymmenentenä on hierofantin aste.

Nyt seuraa kysymys: miten »Kadonneessa sanassa» hahmoiteltu mallilooshi toimii? Niin kuin jo edellä huomasimme, toimii se sisäänpäin ja ulospäin. Sisäänpäin — siis suljettuna — toimii se omien jäsentensä kasvattamiseksi ja ulospäin julkisten esitelmien ja kirjallisuuden kautta.

Seuratkaamme mallilooshin vaikutusta ensin hiukan ulospäin.

Looshi herättää toiminnallaan niiden ihmisten huomiota, jotka ovat senverran hereillä, että huomaavat tavallisten kirkollisten ja yliopistollisten tietojen riittämättömyyden, pinnallisuuden ja ristiriitaisuuden. He huomaavat itsekkin elävänsä tietämättömyyden pimeydessä.

Tuollatavoin hereillä olevat ihmiset joutuvat kosketukseen looshin kanssa. He voivat pyrkiä ja päästä sen jäseniksi. Silloin alkaa opiskelu sinisen looshin ensimmäisessä asteessa. Heidän on avarrutettava ymmärrystään tutustumalla suuriin historiallisiin uskontoihin ja niiden pyhiin kirjoihin. Mainiona apuna ja oppaana tässä on P. E:n kirja »Suuret uskonnot».

Aikanaan opiskelija siirtyy sinisen looshin toiseen asteeseen. Tällöin hänen on tutkittava ja päästävä perille siitä, mikä on kaikkien uskontojen yhteinen tausta. Ja mikä se on? Se on kosminen Kristus. Kosminen Kristus on puhunut kaikkien vanhojen profeettojen kautta. Uutta Testamenttia tutkimalla hän ymmärtää, mikä on Paavalin Damaskus-kokemus. Niinkuin Paavali löysi Jumalan pojan sisäisesti, niin on jokaisen ihmisen mahdollisuus löytää. On tutkittava ihmistä kolmelta kannalta: ruumiilliselta, sielulliselta ja henkiseltä. On päästävä selvästi ymmärtämään, että ellemme löydä Jumalaa sisältämme, sisäisesti, emme sitä ulkopuolettamme löydä.

Kolmannessa sinisen looshin asteessa tutkitaan vihkimyksen symboliikkaa. Kun toisessa, edellisessä asteessa on päästy perille siitä, että kaikkien uskontojen takana vaikuttaa kosminen Kristus, niin kolmannessa asteessa pyritään ymmärtämään vihkimysdraamaa, mikä draama aiheutuu siitä, että ihminen persoonallisuudessaan asteasteelta yhtyy sisäiseen Jumalaan. Tällöin ovat tutkittavina vanhat vihkimysdraamat, esim. »Kuolleitten kirja», mutta erikoisesti Uudessa Testamentissa esiintyvä Jeesuksen elämän draama.

— — —

Ruusu-Risti järjestön käytännöllisessä elämässä Pekka Ervast ennätti tai sai avatuksi vain tuon kolmiasteisen sinisen looshin. Oli kyllä aikomus

avata seuraava, punainen eli Ruusu-Risti looshi, mutta Pekka Ervast ei sitä avannut. Miksi ei? Siksi, että se ei enää saa olla vertauskuvallinen, vaan todellinen. Tämä merkitsee, että sinisessä looshissa olisi pitänyt riittävän määrän veljiä päästä vertauskuvista todellisuuteen. Ja koska sinisessä looshissa tutkittiin vanhoja uskontoja, syvennyttiin uskontojen takana vaikuttavaan kosmilliseen Kristukseen ja vihkimysten symboliikkaan, niin olisi pitänyt riittävä määrä johtavia veljiä läpäistä vihkimyksen symboliikka siten, että he olisivat löytäneet Kristuksen sisäisesti itsessään, ymmärtäen silloin ensiksikin, että Jeesus ja Kristus ovat kaksi eri asiaa. Jeesus on ihminen, jossa kaikkien vanhojen profeettojen takana vaikuttanut kosmillinen Kristus ensikerran pääsi täydellisesti, täydellisemmin kuin milloinkaan ennen, päivätajuisesti ruumistumaan. Jos tämä olisi ensin tullut riittävästi selväksi, olisi se tehnyt mahdolliseksi toisen huomion, sen, että Uudessa Testamentissa esitetty Jeesuksen elämän ja vihkimyksen draama elettiin edelleen syventävästi meidän päivinämme. Pekka Ervast puhui tästä suuresta tapahtumasta sikäli ja niin paljon, kuin se oli hänelle mahdollista, ottaen huomioon — niinkuin P. E. myös sanoi — että Kristus-ihminen ei koskaan itse sano, että hän on Kristus, vaan se on toisten sanottava, niiden, jotka ovat siitä päässeet tietoon. Pekka Ervast puhui niin paljon kuin se oli hänelle mahdollista, kertoen,

että hänelle tapahtui 21:llä ikävuodellaan se, mikä tapahtui Jeesukselle Jordanilla: äärettömyyksiä Jumala tunnusti hänet Pojaksi. Etenkin tämä P. E:n oma tiedonanto olisi pitänyt kannustaa meitä, hänen oppilaitaan, työtovereita, sinisen looshin jäseniä syventymään P. E:n opetuksiin niin vakavasti, että olisimme oppineet tuntemaan puun hedelmistään, P. E:n kristusopetuksistaan. Niinkuin olen ymmärtänyt, olisi johtavien veljien joukossa pitänyt olla vähintään neljä jäsentä, jotka Pietarin tavoin olisivat osanneet P. E:lle sanoa, kuka hän on. Mutta sellaista ei riittävässä määrässä tapahtunut, ja niinollen P. E. ei voinut avata punaista eli Ruusu-Risti looshia. Se jäi avaamatta.

Mutta vaikka näin kävi, on meillä kuitenkin »Kadonneessa sanassa» P. E:n hahmottelu Ruusu-Risti looshistakin. Kaikesta huolimatta voimme siihen syventyä, siihen eläytyä — ainakin niiden kahden tai kolmen tai useampien veljien kesken, jotka osaavat kokoontua Mestarin nimessä, so. itsensä kokonaan unohtaen ja Mestarin johdolla ja keskinäisessä rakkaudessa toisia auttaen ja palvellen.

Pekka Ervast sanoo, että punaisen looshin ensimmäinen aste on kuuntelijan aste. Tämä on tärkeitä. Sillä myönteinen, toimiva kuuntelu on sangen vaikeasti opittava taito. Jotakin tästä sanoaksemme — siitähän oli jo edellä puhe tieteen ja taiteen mysteerioden yhteydessä —

merkitsee se, että pyrkijän on — tässä suuren haaran ja sen mahtavan melun maailmassa — opittava sulkeutumaan kamariinsa, so. on opittava sulkemaan mielensä ja aistinsa ja on opittava kuuntelemaan sisäisen Jumalan hiljaista ääntä.

Tämä saavutus avaa tietä eteenpäin. Ja kaikki todellisuutena, työnä, kokemuksena ja taitona.

Toisessa punaisen looshin asteessa on kolme rinnakkaista tietä, joissa todellisuuden kannalta syvennyttyään niihin asioihin, joihin sinisen looshin kolmessa asteessa syvennyttiin teoreettisesti ja symbolisesti. Lyhyesti sanoen punaisen looshin toisen asteen ensimmäisellä tiellä ratkaistaan »miekan salaisuus», toisella tiellä »kynän salaisuus» ja kolmannella tiellä »puvun salaisuus».

Tämän jälkeen seuraa punaisen looshin kolmas aste. He »seuraavat Kristusta ja etsivät hänen enkeleitään». He »elävät Kristuksessa ja ovat Jeesuksen — tai jonkun toisen Mestarin — uskollisia seuraajia.» Siis — niinkuin nyt voimme lisätä — myös Pekka Ervastian uskollisia seuraajia.

Tämän jälkeen on vielä kolmas eli Graal-looshi kolmine asteineen. Mutta nämä »ovat täydellisesti verhotut salaperäisyyden vaippaan». Graal-looshin takana on vielä tietäjän eli hierofantin aste.

»Kadonneessa sanassa» meillä näinollen on hahmoiteltu sellainen järjestö, johon jokainen ihminen voi pyrkiä — kasvattamalla itseään älyl-

lis-siveellisesti ja tekemällä Vuorisaarnan Mestarin johdolla henkistä työtä ihmisten auttamiseksi. Siinäkin järjestössä on tavallaan kolme »parlamenttia», so. kolme looshia, joiden ohella — neljättä eli henkistä valiojoukkoa vastaavana — tietäjän eli hierofantin aste. Ihmiskunta ja kansat tulevat parhaiten autetuiksi siten, että niiden keskuudessa kasvaa ja toimii henkinen valiojoukko, sellainen joukko, jolla on tietoinen subde Valkoiseen Veljeskuntaan.

X.

MIEHET, NAISET JA LAPSET.

Edellä olemme seuranneet yhteiskunnan kehitystä sen eri työryhmissä. Viimeksi oli puhe järjestöimisestä, tavallisesta valtiosta ja vähitel-
len muodostuvasta henkisestä valiojoukosta —
sellaisen valiojoukon muodostumisesta, jolla on
tietoinen suhde Vuorisaarnan Mestariin, Valkoi-
seen Veljeskuntaan. Esitykseemme kuuluu vielä
perhe, jossa ihmiset esiintyvät sukupuolisesti
kolmena luokkana: miehinä, naisina ja lapsina.
Lapset muodostavat kolmannen ryhmän siten,
että he eivät oikeastaan ole ensinkään sukupuoli-
olentoja. Sukupuolisuus herää vasta nuoruusiän
alkaessa.

Pekka Ervastin oli tapana sanoa: sukupuoli-
elämä avaa ihmisille syvimmat helvetit, joskin
myös ylevimmät taivaat. Sukupuolivoima on
tärkeä ja keskeinen luonnonvoima jo siksikin,
että se tekee mahdolliseksi ruumiillisen syntymi-
sen ja siten aineellistuneen elämän. Jälleen-
syntyvät minuudet saavat täten tilaisuuden jat-
kuvaan kouluun ja kehitykseen.

Ainakin niin sanoakseni raikkaan maalaiskan-

san keskuudessa on ollut tapana sanoa, että elämä on koulua, koulua ja oppimista kehdesta hautaan asti. Vieläpä on ollut tapana sanoa, että jos saisimme elämämme takaisin, jos saisimme alkaa lapsesta ja nuoresta jälleen, ja jos meillä silloin olisi se tieto mikä meillä vanhempina on, niin varmaan osaisimme paremmin elää, paremmin toimia ja menetellä.

Tekisipä mieli sanoa: jos tämä raikkaan talonpoikaisjärjen mukainen käsitys vallitsisi yleensä sivistyksessämme — etenkin ottaen huomioon jälleensyntymisen tosiasian — silloin ihmiskunnan ja kansojen elämä täällä länsimaillakin voisi olla kokonaan toista, kuin millaiseksi se nyt on muodostunut.

Mutta eivätkö yliopistomme, kirkkomme, koulumme ja yleensä sivistyksemme otakin elämää kouluna? Tavallaan kyllä, mutta todellisuudessa eivät. Kirkon suhteen asia on ratkaistu yhden ainoan uskomuksen avulla. Taikoin kirkollista käsitystä pienten lasten kuolemasta. Kirkon kannalta pieni lapsi — siinä tapauksessa, että kirkko on ennättänyt toimittaa ns. kasteen — on valmis kuolemaan ja kuoltuaan saavuttamaan loputtoman täydellisyyden. Jos lapsi jäisi elämään, vaikkapa satavuotiaaksi, niin parhaassakaan tapauksessa hän ei mitään enempää täydellisyyttä saavuta — puhumattakaan siitä, että hän kaiken lisäksi voisi joutua loputtomaan kadoukseen. Kirkon kannalta tuo vielä tajuihinsakaan

tulematon lapsi kuolee varmasti onnellisena, lopullisesti täydellisenä, kun taas tajuihinsa tullut ja elämässä uurastanut ihminen on kuollessaan epävarmassa, kauhistuttavan uhkaavassa asemassa. Johtopäätös: kirkon opin kannalta elämä ei ole koulua, vaan suorastaan kammottava ansa. Toinen johtopäätös: turvallisinta ja onnellisinta olisi, jos jokainen ihminen saisi etuoikeuden kuolla pienenä, kastettuna lapsena. Kolmas johtopäätös: jos lapset kaikki saisivat tuon onnellisimman osan, kastetun pikkulapsen kuoleman, silloin ihmiskunta muutamassa vuosikymmenessä häviäisi ruumiillisen elämän näyttämöltä. Neljäs johtopäätös: jos elämä ei ole koulua, vaan julma ansa, niin paras ratkaisuhan silloin olisikin, että ihmiskunta häviäisi tästä maailmasta. — Riittääköön tämä osoittamaan, että kirkon oppien mukaan elämä ei ole koulua. Ja olkoon se samalla osoittamassa, mihin järjettömyyteen kirkko vajosi kiellettyään jälleensyntymisopin vuonna 553.

Nykyinen, pintapuoliseksi mennyt tiede puolestaan näkee lopullisena päämääränä kaiken sammumisen, tyhjään raukeamisen. Tämän mukaan elämällä ei ole mitään merkitystä. Elämän koulusta varsinaisessa mielessä ei tällöin tarvitse puhua. Nykyisen tieteen kannalta tulemme näinollen samaan johto- ja loppupäätökseen kuin kirkonkin kannalta: mahdollisimman nopeasti tapahtuva yleinen sammuminen olisi menestyksellisin saavutus.

— — —

Mutta tieteen ja kirkon — ankarasti ottaen — traagillisesta pilailusta huolimatta elämä jatkuu, etenee ja kehittyy. Ja ihmiset yleensä hálúavat elää, jopa vimmatusti taistella ja kamppailla olemassaolonsa puolesta.

Elämässä itsessään — tässäkin alemmassa elämässä — on merkillinen, salaperäinen voima, joka panee ihmisetkin liikkeelle. Tuota voimaa voimme nimittää vaikkapa himoksi tai elämänhaluksi. Mahtava himo vaikuttaa alemmassa luonnossa. Se herättää itsesäilytysvaiston. Toisinaan puhutaan raikkaasta itsekkyydestä. Materialistit puhuvat lajin kehittymisestä, jossa voimakkaammat jäävät eloon, jatkamaan sukua ja viemään eteenpäin kehitystä. Raikkaan itsekkyyden mukaisesti kukin yksilö taistelee oman etunsa puolesta. Tässä mielessä yksilöt voivat liittyä moninaisiksi ryhmiksi, puolueiksi, järjestöiksi. Taistelu laajenee, kasvaa ja paisuu. Pienemmät ryhmät sulautuvat — ainakin väliaikaisesti — yhteen, voidakseen tehokkaammin pitää puoliaan toista samoin kasvavaa joukkoa vastaan. Niinpä puolueet voivat lopettaa itsekkäät riitansa, jotta kansa tai kansojen muodostamat valtaryhmät voisivat tehokkaammin kamppailla etujensa puolesta. Itseasiassa tämä ns. raikas itsekkyyks johtaa vähitellen kaikkien sotaan kaikkia vastaan. Erään hetken liittolaiset voivat seuravassa tuokiossa hyökätä toistensa kimppuun miten kulloinkin »raikas itsekkyyks» näyttää vaativan.

Täten on johdonmukaista, että lopulta taistelu muodostuu kaikkiihteiseksi siten, että kaikki kansat ja kaikki niiden voimat tulevat vedetyiksi samaan suureen mylläkkään. Tässä suhteessa maapallon kansat ovatkin jo saavuttaneet melkoisen täydellisyyden.

— — —

Eräänä historian aikana sanottiin, että sodassa tarvittiin kolmea asiaa: 1:si rahaa, 2:si rahaa ja 3:si rahaa.

Tämä pitäneee vieläkin paikkansa. Mutta raha on, ei vain todellisuus sinään, vaan myös symboli. Siksi symbolin takaiset todellisuudet pyrkivät esille ja sodan täydellistyessä ne sen myös tekevät. Nyt jo voidaan sanoa sodassa tarvittavan kolme tekijää: 1:si talouselämä, 2:si sivistyselämä ja 3:si valtioelämä. On jo voitu sanoa: sodan voittaa se, kenen talouselämä kauemmin kestää. Mutta on voitu sanoa näinkin: sodan voittaa se, kenellä on parempi mainostus, propaganda. Ja näinkin on voitu sanoa: sodan voittaa se, kenellä on paras valtiollinen johto.

Täten kansojen elämä onkin jo muodostunut kolminaiseksi Grotte-myllyksi, luovan Sammon todelliseksi irvikuvaksi. Se »hullun-mylly» nielee kansojen talouselämän, sivistyselämän ja valtioelämän. Se nielee ihmisetkin. Joskus voi kuin näyssä nähdä suuren kentän, joka on ääriään myöden täynnä kansaa. Kansa painuu reunoilta kohti keskustaa, jossa avautuu kuilu kuin suuri

myllyn tuutti, josta ihmisiä painuu sisään. Kansa on lumon vallassa, sillä osaksi he pelkäävät sekä myllyä että johtavaa mylläriä. Mutta he lähenevät tuuttia. Jotkut näyttävät olevan kovin puuhakkaita työntämään toisia edellään. He näyttävät siten pyrkivän päämyllärin suosioon. Samalla he itsekin lähenevät tuuttia, ja yleinen virta vetää heitäkin sinne. Sitä he eivät kuitenkaan haluaisi, ja siksi he ajatuksissaan vetoavat päämylläriin, huomauttaen olevansa hänen uskollisia apulaisiaan, joten eiväthän he voi tuuttiin painua? Mutta he lähestyvät tuutin reunaa, jolloin päämylläri tarttuu niskasta ja pilkallisesti nauraen sanoo: »sinne vaan sinäkin!» — painaen hänet samalla ruhjemyllyn tuuttiin. Se on Saatanan, tai paremminkin mustan maagikon johtama hulun-mylly.

— — —

Paitsi niitä eetterisiä voimavirtoja, jotka vaikuttavat talouselämässä, sivistyselämässä ja valtioelämässä, liittyy siihen neljäntenä sukupuolivoima. Kahdellakin tavalla. Ensinnä lapsien synnyttämiseksi. Tämä kuuluu ihmiskunnan nykyiseen tilaan luonnollisena asiana — samoin kuin talouselämä, sivistyselämä ja valtioelämäkin. Kaikki riippuu vaan siitä, miten ja mihin noita voimia ja niiden aikaansaannoksia käytetään. Ruumiillisesti ihmisuku säilyy ja jatkuu juuri siten, että miehet ja naiset menevät avioliittoon, ja että lapsia syntyy. Mutta sota ja sukupuoli-

elämä ovat läheisessä kosketuksessa keskenään. Sota jotenkin kiihoittaa sukupuolisuuutta, ja sukupuolisuus vuorostaan kiihoittaa sotaa. Sodassa tarvitaan lopuksi ja ennen kaikkea ihmisiä. Sota onkin jo kehittynyt totaalisuudessaan niin pitkälle, että kansojen on täytynyt pelkästään sodan vuoksi — ryhtyä edistämään lapsien syntyväisyyttä.

Mutta sukupuolivoimia käytetään suorastaan myös itsekkyyden ja pahan palvelukseen. Ihmiset ovat aikojen kuluessa huomanneet, että sukupuolivoima on todella voimaa. Siksi ovat jotkut itsekkyyden kannustamat ihmiset ryhtyneet jonkunlaisiin treenauksiin, saadakseen sukupuolivoiman haltuunsa. On syntynyt kouluja, joissa tavoitellaan itsekästä valtaa, valtaa toisten ihmisten ylitse. Kun musta maagikko ottaa oppilaita, kehoittaa hän heitä sukupuoliseen pidättyväisyyteen. Siten he tavoittelevat mikä rikkautta, kuka mainetta tai valtaa. Ihmisten itsekkyyys vahvistuu, joten tuon edellä kuvatun hullunmyllyn ruhjova vaikutus suurenee. Mustat maagikot lisäävät siten ihmiskunnan kärsimyksiä — joutuen lopulta itsekin kurjuuteen ja tuhoon, mikäli eivät käännä ihmisyyden tielle.

Nykyään vielä ovat ihmisten suuret joukot kovin alttiita itsekkyyteen vetoavalle mustien voimien vaikutukselle. Siksi eetterivoimat on talouselämän, sivistyselämän, valtioelämän ja sukupuolielämän kautta saatu suuressa määrin

kääntymään sodan palvelukseen. Tästä johtuu, että tuo edellä kuvailtu ruhjemylly on käynyt yhä tuhoisammaksi. Sen kolminaisuudessa näemme valtioelämän kohdalla kasarmit, sivistyselämän kohdalla sairaalat, talouselämän kohdalla tyypillisemmin hautuumaat. Ensinnäkin valtio ottaa nuoret ihmiset, lähettää heidät kasarmeihin määrättyä treenausta varten. Ensimmäinen tehtävä on: »vapauttaa» heidät ihmisyydestä. Ken ei alistu tähän treenaukseen, hänet tavallisesti, pistetään tyrmään. Sentähden vankilat ovat läheisessä yhteydessä kasarmeihin. Paitsi ihmisyydestä on heidän »vapauduttava» myös itsenäisestä ajattelusta, itsenäisyydestä. Sotilaat kasvatetaan kuin eläviksi nappuloiksi shakkipelissä.

Näin treenattuina ihmiset lähetetään grotte-myllyyn. Osa heistä joutuu kulttuurielämän hoitoon, sairaaloihin, vammaisten osastoille. Tällä alueella vallitsee voihke, tuska, valitus ja kärsimykset.

— — —

Joskus saattaa joku huudahtaa: miksi Jumala sallii näin järjetöntä menoa! Asia on niin, että Jumala on jo aikoja sitten ilmoittanut: älä tapa! Mutta Jumala sallii aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hyvillikin. Ihminen on luotu tulemaan itsenäiseksi. Ihminen on luomakunnan kruunu. Siksi jokaisen ihmisen on itse lakattava häpäisemästä ihmistä, ihmisyyttä. Jokaisen ihmisen on itse omalta kohdaltaan vihkiädyttävä luoma-

kunnan herraksi. Hänen on itse painettava ihmisyyss-majesteettiuden kruunu päähänsä. Hän voi ja osaa sen tehdä sen perusteella, että hän on ihminen. Sitä tehdäkseen hän ei tarvitse mitään lisäarvoja. Ei hänen tarvitse olla välttämättä buddhalainen, ei kristitty, ei teosofi, ei antroposofi, ei kristosofi tai muu, painakseen ihmisyyss-majesteettiuden seppeleen ohimoilleen. Hän voi kuolemansa uhalla asettua passiiviseen vastarintaan. Kokemus osoittaa, että kun ihminen sen tekee, silloin tapahtuu merkillinen asia: Isä sisäisesti siunaa hänet. Pahan voima, mustan magian lumo, luhistuu hänestä. Hän on sisäisesti vapaa, rauhallinen. Ihmisyyden majesteettius on kruunnannut hänet kansalaisekseen. Juuri tällaiset yksilöt muodostuvat rauhan pylväiksi, pylväiksi niin elämässä kuin kuolemassa, niin näkyväisessä kuin näkymättömässä maailmassa. He muodostuvat Jumalan valtakunnan hapattavaksi siemeneksi ihmiskunnassa. Se valtakunta voi näiden yksilöiden kautta päästä pieneen alkuun maankin päällä. Kun kaksi tai kolme sellaista ihmistä liittyy yhteen, voi Mestari työskennellä siinä heidän kanssaan. Se on Jumalan valtakunta, ainakin ihmisyyden valtakunta, pienoiskoossa. Sellaisia ryhmiä voi syntyä siellä ja täällä. Ne ryhmät voivat liittyä yhteen, jolloin heidän ja Mestarin mahdollisuudet lisääntyvät. Heidän voimansa on heidän uskollisuudessaan ihmisyyden kuninkuudelle.

Luonnollista kuitenkin on, että tällainen jäseneksiotto ihmisyyden kuningaskuntaan jatkuu syventymisessään ja avartumisessaan. Ihminen on omaksunut tappamattomuuden käskyn, mutta siihen liittyy nyt suuttumattomuuden ihanne. Hän tutustuu ihmisyyden kuningaskunnan perustuslakeihin: Vuorisaarnaan. Hän huomaa siinä viisi yksityiskohtaista käskyä. Ensimmäinen oli juuri suuttumattomuus. Toinen on puhdistautuminen ajatuksissa ja tunteissa. Sellainen puhtauden ihanne on sopusoinnussa ihmisyyshanteen kanssa. Kolmannen käskyn seuraaminen vapauttaa valoilla sitomasta itseään grotte-myllyyn. Neljäs käsky sanoo: älä ole pahaa vastaan. Salaperäiseltä näyttävä käsky. Mutta sen seuraaminen tekee sen, että vapaudumme entistä syvemmin pahuuden vallasta. Viides käsky onkin: älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä. Näiden käskyjen seuraamisen yhteinen tulos on, että ihminen persoonallisuudessaan yhtyy sisäiseen Jumalaan. Tai paremminkin: sisäinen Jumala, Jumalan poika, Kristus, millä nimellä sitä milloinkin sopii sanoa, astuu ihmiseen, hänen päivätietoiseen persoonallisuuteensa. On paikallaan käyttää myös nimitystä Vapahtaja. Sillä tuona hetkenä tapahtuu ihmeellisiä asioita. Ihminen määrätyllä tavalla vapautuu alemmasta luonnosta. Ja kun nyt on erikoisesti kysymyksessä miehet, naiset ja lapset, siis sukupuoliuus, niin pysähtykäämme hiukan tähän asiaan.

Tavallinen näkökanta on, että sukupuolivoima on suvun jatkamista varten, ja että siinä tarkoituksessa olemme kahta sukupuolta, miehiä ja naisia. Epäilemättä sukupuolisuus ja avioliitto onkin suvun jatkamista varten. Voimme kysyä: mikä on sellainen avioliitto, jossa ei tahdota saada lapsia? Jos sanomme, että sellainen avioliitto on vain itsekkyyttä, itsekkyydessä laiskotelevaa nautiskelua, niin luulenpa osuvamme oikeaan.

Kuitenkin suvun jatkaminen on vain yksi, sanoisinko ulkoinen puoli sukupuolielämässä ja avioliitossa. Sisemmältä olemukseltaan sukupuolielämä ja avioliitto on rakkauden koulu. Avioliitto on koulu, jossa ihmiset saavat erikoisen tehostetun tilaisuuden oppia rakastamaan, oppia rakkaudessa palvelemaan ja auttamaan. Niinpä ihmisten jakautuminen kahteen sukupuoleen onkin vain väliaikainen tila. Salatiede opettaa, Pekka Ervast opettaa, että jo kuudennessa juurirodussa tämä asia tulee järjestymään uudelle kannalle. Jakautuneisuus kahteen sukupuoleen lakkaa, joten tulee olemaan vain yhdenlaisia ruumiita, yhdenlaisia ihmisiä. Ihmisiä syntyy, ihmiset ruumistuvat jollain toisella, luonnon itsensä keksimällä tavalla. Ja koska kuudes suuri juurirotu on jo okkultisesti pantu alulle — niinkuin P. E. opettaa — siksi tämänkin asian selvittely ja ymmärtäminen kuuluu ohjelmaan.

Tämän suuren muutoksen edellytyksenä voim-

me ymmärtää kaksi asiaa. Ensiksi, että ihmiset sukupuolielämässään, avioliitossaan, todella ovat oppineet rakastamaan. Luonnollista on, että sukupuolielämä käy tarpeettomaksi sikäli kuin ihmiset oppivat epätsekkäästi rakastamaan. Heidän rakkautensa on silloin veljesrakkautta. He oppivat elämään henkistä elämää. Henkinen elämä on ihmiselle luonnollista, ja sen luonnollinen välttämättömyys tulee kehityksen kuluessa yhä velvoittavampana esille. Henkinen elämä on totuuden, rakkauden ja hyväntahdon elämää. Vuorisaarnan Mestarin johdolla opitaan rakkaudessa, pyyteettömässä rakkaudessa, Kristus-rakkaudessa toisia ihmisiä palvellen autamaan.

Toinen edellytys ihmisten vapauttamiseksi ja kautuneisuudesta kahteen sukupuoleen on, että jumalallinen luonto itse puuttuu asiaan, aluksi ainakin välittävässä, valmistavassa merkityksessä.

Tämmöinen välittävä aste voi olla ns. homoseksualismi. Muutamien ihmisten sukupuolisuus on jo itse luonnon puolelta järjestynyt niin, että heidän lempensä kääntyy samaa sukupuolta kohti. Voi olla, että luonto heidän avullaan yrittää panna alulle jotain uutta sukupuolisesti. Niinpä Pekka Ervast eräässä esitelmässään kuin sivumennen huomautti, että kun Ilmestyskirjassa kerrotaan, että jokaisesta Israelin lasten sukukunnasta merkittiin kaksitoistatuhatta, niin —

vaikkakin tällä asialla, kuten pyhien kirjojen kirjoituksilla yleensä, voi olla useampia avaimia — yksi merkitys olisi se, että kunkin Eläinradan kahdentoista merkin kohdalla on merkitty eli järjestetty ihmisiä siten, että heidän lempensä kääntyy samaan sukupuoleen.

Tämä on homoseksuaalisuus, ja se on eräänlainen murrosajan ilmiö. Homoseksualistit ovat tavallaan vaikeassa asemassa. Sillä eiväthän he voi mennä avioliittoon samaa sukupuolta olevan ihmisen kanssa. Murrosajan ilmiöt ovat yleensä vaikeita. Eräänlaisena murrosajan ilmiönä ja esimerkkinä voisimme mainita Vanhan Testamentin Jobin. Job oli menettänyt kaikki ja oli onneton. Onnettomuuden tuntua lisäsivät kolme ns. ystävää jotka painostivat Jobin syyllisyyttä, vetosivat Jobin omaan karmaan — niinkuin teosofisesti voimme sanoa ja niinkuin P. E. asian esittää kirjassaan »Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa». Vasta kun neljäs ystävä tuli ja huomautti, että tämä kaikki voi olla valmistusta johonkin uuteen, joka Jobille mahdollisesti tarjoutuu, vasta silloin Job rauhoittui, nöyrtyi ja alistui kohtalossaan Jumalan johtoon.

Sama voi olla homoseksualistien laita. Heidän avullaan luonto yrittää tavoitella jotain uutta. Heidän pelastuksensa on siinä — niinkuin yleensä kaikkienkin ihmisten — että he ottavat kiinni henkisyydestään, ihmisyydestään, ja kasvattavat itseään puhtaudessa ja veljesrakkaudessa. Kun he

siten auttavat luontoa, niin luonto puolestaan auttaa heitä.

— — —

Sukupuolisuudesta puheen ollen on meidän näin-
ollen palattava henkiseen uudestisyntymiseen.
Toistamme vielä, että kun ihminen kuoleman
vakavasti, kaikkensa alttiiksi pannen, etsii totuut-
ta, henkistä valoa, niin se vie — vaikkakin tus-
kallisten helvettien kautta — sisäiseen uudesti-
syntymiseen, jumalallisen ja inhimillisen yhty-
miseen. Siinä hetkessä ihminen tulee sisäisesti
uudeksi olennoiksi. Sukupuolielämän suhteen
tapahtuu samalla merkillinen asia. Sukupuoli-
voimat kääntyvät uuteen uomaan: sisäinen Kristus
ottaa sukupuolivoiman itseensä. Sukupuolivoimat
alistuvat Kristukseen, joka Kristus nyt on elävänä
ihmisessä.

Tämä on sängen merkityksellinen tapahtuma.
Se opettaa meille, että ei pidä ryhtyä mihinkään
erikoisiin sukupuolivoiman valtausyrityksiin. Niin-
kuin jo edellä oli puhe, sellaista yritetään alem-
manluontoisissa koulukunnissa. Pyrkimys suku-
puoliseen puhtauteen on paikallaan. Mutta jos
jollain erikoisella menetelmällä pyrimme valtaa-
maan sukupuolivoiman käyttöömme, voi se johtaa
mihin tahansa onnettomuuteen. On vaan pyrit-
tävä puhtauteen, ihmisyyteen, valoon, joka lo-
pulta johtaa Kristukseen, Isään, Jumalaan. Kun
se tapahtuu, silloin sukupuolivoimakin, tuo suuri
luonnonvoima, voitettuna yhtyy ja alistuu mitä

luonnollisimmalla tavalla Kristus-ihmisen käytettäväksi, käytettäväksi rakkaudessa, käytettäväksi henkisesti luovassa työssä ihmiskunnan hyväksi.

Samalla nuo kolme muuta voimavirtaa, joista edellä oli puhetta talouselämän, sivistyselämän ja valtioelämän yhteydessä, nekin uudella tavalla alistuvat Kristusihmisen käytettäväksi, käytettäväksi Jumalan valtakunnan työssä ihmiskunnan hyväksi Vuorisaarnan Mestarin johdolla. Tuon edellä kuvailemamme grotte-myllyn tilalle tulee todellinen elävä, luova Sampo.

— — —

Vielä nousee eräs kysymys tärkeänä eteemme. Kun ihminen on kokenut sen, mitä edellä kuvailtiin, niin tarvitseeko hän edelleen Vuorisaarnan viiden käskyn ohjailevaa apua? — Tarvitsee. Ne eivät tule milloinkaan tarpeettomiksi. Nyt vasta käskyjen myönteinen puoli oikein pääseekin esille. Sekä kielteisessä että myönteisessä puolessa ihmisen on aina pidettävä silmänsä auki, valvottava, niinkuin Jeesus sanoo. Ainoana sielun sisältönä on oleva Mestarin, Jumalan, Isän rakkaustahdon täyttäminen toisten olentojen hyväksi. Jumala on rakkaus, ja kun ihminen sisäisesti yhtyy Jumalaan, vaikuttaa hänkin yhdessä Isän kanssa luomakunnan hyväksi.

Täten perhe-idylli saa korkeamman vastaavaisuutensa: Ryhmä Veljiä Vuorisaarnan Mestarin

johdolla tekemässä työtä Jumalan valtakunnassa ihmiskunnan keskuudessa. Siihen ryhmään, siihen työhön meitä kaikkia kutsutaan. Miten siis on: tyydymmekö vain maalliseen perheeseen ja katoavaiseen elämään, vai pyrimmekö uudestisyntymään Taivaallisen Isän kotiin? Yrittävälle on kaikki mahdollista.

J. R. Hannulan julkaisemat kirjat:

Vallitseeko ihmiselämässä laki? 1914	Loppuunmyyty
Ryövärinä ristillä. 1915	Loppuunmyyty
Vaeltajana korvessa. Toinen painos 1922	Loppuunmyyty
Kavahtavat kai poikaani. 1916	Loppuunmyyty
Sana ja sakramentit. 1917	Loppuunmyyty
Ilmestyskirja teosofian valossa. 1918 ..	Loppuunmyyty
Johanneksen evankeliumi teosofian va-	
lossa. 1919	Loppuunmyyty
Luominen. Toinen painos 1923	3:—
Tubal-Kain. 1923	10:—
Vedenpaisumus. 1924	9:—
Isä Aabraham. 1925	9:—
Edelliset 4 sidottuina yksiin kansiin	60:—
Jos Kristusta seuraisin. 1925	Kansissa 25:—
Tietopuolinen ja käytännöllinen uskonto. 1925 ..	3:—
Ei vain leivästä. 1926	10:—
Tulijärvi. 1926	15:—
Kalevala, teosofia ja ritarius. 1937	4:—
Pekka Ervastian asema. 1938	7:—
Mitä olemme oppineet? 1938	3:—
Sananen vielä Pekka Ervastian asemasta. 1939 ..	3:—
Uusi hengen vuodatus ja uusi usko. 1939	3:—
Ettet tuntenut etsikkoaikaasi. 1940	3:—
Tosi israeliitta. 1940	5:—
Ylentäkää Ihmisen poika. 1940	4:—
Edelliset kahdeksan vihkoa yksissä kansissa	
nimellä Pekka Ervastian asema	50:—

Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta	I 1935 ..	10:—
” ” ”	II 1935 ..	12:—
” ” ”	III 1936 ..	18:—
” ” ”	IV 1937 ..	20:—
” ” ”	V 1938 ..	15:—
Edelliset 5 kirjaa yksissä kansissa		100:—
Sisäisen opettajan seurassa. Toinen painos 1936		10:—
Ihminen, mitä mietit? 1939		15:—
Uudestisyntyvä temppeli. 1940		10:—
Elämänymmärryksemme rakentuminen. 1940 ...		15:—
Syntynyttä maailmanuskontoa. 1941		20:—
Edelliset 5 kirjaa yksissä kansissa nimellä		
Syntynyttä maailmanuskontoa		100:—
Mestari ja me. 1942		45:—
Ihmisyys. 1943		50:—

Johannes Kotipellon kirjat:

Miten tulini teosofiksi? 1938	10:—
Totuudenetsijä. 1939	12:—

P. E:n KANNATUSLIITTO

Tampere, Santalahdentie 7 E. 13.

J.R. Hannula IHMISYYS 1943
Kopio 25.5.2015 Turku Jarmo Niemi

Kirjallisuutta

Pekka Ervast:

Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa	18:—
Kiusausten koulussa	15:—
Valoa Pohjolasta	15:—

J. R. Hannula:

(Katso luetteloa kirjan lopussa.)

Johannes Kotipelto:

Miten tulín teosofiksi	10:—
Totuudenetsijä	12:—

Klara Saario:

Mitä on maailmanuskonto	3:—
-------------------------------	-----

Martta Jalava:

Kristinusko ja teosofia	3:—
Kasvatustyö	25:—

Sulho Kosonen:

Kaloista Vesimieheen	30:—
----------------------------	------

P. E:n KANNATUSLIITTO:

Tampere, Santalahdentie 7 E. 13.

Pohjolan Valo, 10 n:oa vuodessa. Hinta 70:— vuosikerta.

Toimitus: Turku, Purok. 39.

Hinta 50:— 70:—